MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
NR. C.79

Nr. 1 1 ianuarie 1989

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

la mulți ani !

1989

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

la multi ani!

În întreaga activitate să avem permanent în vedere că nu există și nu poate exista nimic mai presus decît interesele generale ale întregii națiuni, decît victoria socialismului și comunismului, care asigură adevărata libertate, bunăstarea și demnitatea întregii noastre națiuni!

Să facem totul pentru triumful păcii și colaborării în lume!

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea rostită la ședința comună a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești)

Pentru propășirea patriei, pentru puternica sa afirmare în lume

Întreaga noastră națiune pășește în Noul An cu voința fermă de a face totul pentru împlinirea marilor obiective stabilite de istorica Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, cu hotărîrea de a întîmpina cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului cu noi și noi realizări în toate domeniile de activitate. Bogăția de idei, de teze și concepte înnoitoare, ampla și profunda analiză științifică, materialist-dialectică și istorică, a drumului parcurs de poporul român din zorii existenței sale și pînă în prezent, puternica evidențiere a bogatei experiențe românești în edificarea noii orînduiri — experiență strălucit îmbogățită în epoca inaugurată de Congresul al IX-lea —, trasarea limpede a direcțiilor de acțiune în vasta operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, ca și pe plan internațional, prin demersul și acțiunea de înaltă responsabilitate în favoarea cauzei păcii, socialismului și colaborării — sînt, acestea, calități de inestimabilă valoare teoretică și practică ale Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, adoptată, în unanimitate, ca programul de muncă și acțiune revoluționară al întregului popor. Cu încrederea fermă în justețea politicii interne și externe a României socialiste — justețe deplin confirmată de viață —, întregul nostru popor își reînnoiește, în aceste zile, aderiunea fierbinte la ideile și orientările cuprinse în magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dînd glas satisfacției și recunoștinței pentru această nouă și remarcabilă contribuție a conducătorului partidului și statului nostru la îmbogățirea patrimoniului socialismului științific, al gîndirii și acțiunii revoluționare.

Într-o deplină unitate de gînd, de voință și de acțiune, întregul partid, întregul popor adresează, cu acest prilej, un vibrant omagiu secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — înflăcărat patriot și revoluționar, eminent conducător și strălucit ctitor al României socialiste moderne, proeminentă personalitate politică a lumii contemporane, militant consecvent pentru aplicarea fermă și afirmarea plenară a principiilor socialismului și comunismului, pentru propășirea continuă a poporului român, pentru tot mai puternica afirmare a României în conștiința lumii.

De asemenea, oamenii muncii din patria noastră, întregul popor aduc un cald omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, remarcabil om politic și savant de renume mondial, pentru importanta contribuție la elaborarea și înfăptuirea planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării, la continua înflorire a științei, învățămîntului și culturii românești, la afirmarea tot mai prestigioasă în lume a creației naționale.

Puternic mobilizați de tezele, orientările, ideile și direcțiile de acțiune trasate de secretarul general al partidului, președintele Republicii, toți oamenii muncii, întregul popor dau nouă și vibrantă expresie sentimentelor de nețărmurită dragoste, înaltă stimă și vie recunoștință, adresînd tovarășului Nicolae Ceaușescu calda urare tradițională

LA MULȚI ANI!

În ce o privește, România va participa activ și în viitor la eforturile pentru dezarmare, securitate și pace, va dezvolta continuu colaborarea cu toate statele lumii, cu forțele democratice de pretutindeni, cu toate popoarele, în lupta pentru o politică nouă, pentru dezarmare și pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, care să asigure dezvoltarea independentă și liberă a fiecărei națiuni, bunăstarea și progresul întregii omeniri !

NICOLAE CEAUȘESCU

Strălucită contribuție la afirmarea noii gîndiri și acțiuni politice în viața mondială, la cauza socialismului și păcii

Întreaga noastră națiune socialistă întîmpină Noul An, strîns unită în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sub semnul puternicei angajări patriotice și revoluționare, cu conștiința luminoasă a bilanțului rodnic al marilor sale realizări, cu hotărîrea neabătută de a face totul pentru înfăptuirea obiectivelor trasate de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale partidului. Toți oamenii muncii, întregul popor sînt puternic însuflețiți de Expunerea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința comună, din 28 noiembrie 1988, a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești — document programatic fundamental, de excepțională valoare teoretică și practică, de însemnătate decisivă pentru prezentul și viitorul patriei, o nouă și puternică reafirmare a politicii externe de pace, dezarmare și largă conlucrare promovată de România socialistă. Acest nou an, ce va fi marcat de evenimentele de majoră importanță politică — a 45-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, și Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român —, este, prin sarcinile stabilite de partid, de secretarul său general, hotărîtor pentru intrarea României într-un nou și important stadiu de dezvoltare pe calea deschisă de Congresul al IX-lea, de cînd destinele partidului și ale țării sînt conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu această conștiință, poporul român pășește în Noul An, afirmîndu-și adeziunea fierbinte la ideile și orientările cuprinse în magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, adoptată în unanimitate ca program de muncă și acțiune revoluționară al națiunii noastre socialiste.

Înfățișînd istoricele realizări obținute de poporul nostru în vasta operă de edificare a noii orînduiri în România, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, degajînd cu claritate perspectivele luminoase ale ridicării patriei pe noi culmi de progres și civilizație, Expunerea secretarului general al partidului reafirmă, totodată, cu deosebită vigoare, direcțiile fundamentale ale politicii externe românești, hotărîrea partidului și statului nostru de a acționa, cu aceeași neabătută consecvență, pentru triumful în lume al politicii noi, de pace și independență, de largă colaborare cu toate națiunile.

Dezvoltarea multilaterală a patriei, afirmarea pe mai departe, la cote calitativ superioare, a resurselor creatoare ale națiunii noastre socialiste sînt indisolubil legate de existența unor condiții de pace și securitate pe plan internațional, de statornicirea fermă a unui climat care să favorizeze dezvoltarea liberă și independentă a tuturor popoarelor, conform voinței și aspirațiilor lor. Iată de ce, în magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu se reafirmă **interdependența și unitatea dialectică dintre politica internă și cea externă ale partidului și statului nostru,** întreaga activitate internațională a României socialiste aflîndu-se în deplină concordanță cu amplul proces de propășire națională pe calea edificării noii orînduiri.

Înscrisă într-o strălucită continuitate de inițiativă și acțiune de largă audiență internațională, intensa și dinamica politică externă a partidului și statului nostru s-a definit, și în anul pe care îl încheiem, prin dezvoltarea relațiilor de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, prin participarea, mereu mai activă, a țării noastre la diviziunea in-

1988 — bogată și prestigioasă activitate internațională

Continuînd, cu strălucire, în țară și peste hotare, practica dialogului direct, ale cărei valoroase virtuți sînt relevate de însăși derularea evenimentelor, de viață, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin prodigioasa sa activitate, a îmbogățit, și în 1988, cu noi valențe raporturile bilaterale ale țării noastre, conferind, totodată, pregnantă expresie demersurilor, acțiunilor, propunerilor și inițiativelor României socialiste în apărarea dreptului sacru la pace al tuturor popoarelor, la existență demnă, prosperă, în libertate și independență, într-un climat de liniște, cooperare și înțelegere. Cronologia pe care o publicăm, ca în fiecare an, oglindește această vastă activitate a secretarului general al partidului, președintele Republicii, prețuită pretutindeni în lume pentru caracterul său înalt constructiv, care impulsionează, puternic, raporturile țării noastre cu toate statele, relațiile de prietenie și solidaritate ale Partidului Comunist Român cu celelalte partide comuniste și muncitorești, cu forțele revoluționare, progresiste, democratice de pretutindeni, aducînd, în același timp, o contribuție de deosebită însemnătate la cauza afirmării superiorității socialismului, a independenței, păcii și dezvoltării în lume.

Înaltul prestigiu de care se bucură, pretutindeni în lume, gîndirea, activitatea teoretică și practică ale președintelui României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și contribuția sa la soluționarea problemelor cu care se confruntă omenirea, au fost, din nou, confirmate prin apariția, în numeroase capitale, a unor volume dedicate activității și operei secretarului general al partidului, președintele Republicii.

Astfel, la 14 ianuarie, a apărut, la Beijing, în limba chineză, volumul al V-lea din ciclul „Ceaușescu — opere alese". La Londra a fost lansat, la 16 ianuarie, volumul intitulat „Nicolae Ceaușescu, om de stat și luptător pentru destindere, dezarmare și pace", amplă lucrare consacrată personalității conducătorului partidului și statului nostru, operei sale teoretice și practice. În Israel, la 18 ianuarie, a apărut volumul „Omagiu președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu". În India au apărut, la 19 ianuarie, volumele „Nicolae Ceaușescu — o viață dedicată idealurilor de dreptate socială și libertate ale poporului român" și „Nicolae Ceaușescu. Pacea și dezarmarea — imperative fundamentale ale epocii contemporane". În Mexic a apărut, la 20 ianuarie, volumul „Nicolae Ceaușescu. Dezarmarea — o necesitate vitală a întregii omeniri". La Ankara a apărut, la 21 ianuarie, volumul „Președintele Ceaușescu — Erou al păcii". La Cairo a fost lansat, la 22 ianuarie, volumul „Nicolae Ceaușescu — președintele României. Contribuția sa la soluționarea tuturor conflictelor pe calea negocierilor". În Statele Unite a apărut, la 23 ianuarie, volumul „Nicolae Ceaușescu. O politică externă independentă, de pace și cooperare". La Atena a fost lansat, la 24 ianuarie, volumul „Nicolae Ceaușescu. Dezarmarea, factor primordial al păcii și securității internaționale". La Roma a apărut, la 25 ianuarie, un nou volum din opera conducătorului nostru de partid și de stat, volum intitulat „Nicolae Ceaușescu. România, socialism, colaborare, pace".

24 ianuarie — La Ateneul Român a avut loc Sesiunea națională solemnă, organizată de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, cu prilejul omagierii celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere și a peste 55 de ani de glorioasă activitate revoluționară a secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În încheierea Sesiunii naționale solemne, într-o atmosferă însuflețitoare, de puternică vibrație patriotică, participanții au adoptat o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, dînd expresie unității de nezdruncinat a întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, sentimentelor de profundă stimă și prețuire față de cel mai iubit fiu al națiunii noastre.

25 ianuarie — La Sala Palatului Republicii a avut loc Adunarea solemnă omagială consacrată celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere și sărbătoririi a peste 55 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Organizată de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat, Guvernul Republicii Socialiste România, Marea Adunare Națională și Frontul Democrației și Unității Socialiste, Adunarea solemnă s-a constituit într-un suprem omagiu adus de comuniști, de toți cetățenii patriei, la mărcața aniversare, conducătorului iubit și stimat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui pilduitoare viață și eroică activitate revoluționară se identifică, de peste cinci decenii și jumătate, cu ternațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale, pe baza principiilor noi ale deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale respectării dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării sale economico-sociale, fără nici un amestec din afară. Reprezintă un puternic izvor de mîndrie patriotică și, totodată, de prestigioasă afirmare a României în lume faptul că — în confruntarea cu timpul, cu viața, cu diversitatea evenimentelor — și-au dovedit deplina justețe întreaga activitate internațională de extindere a conlucrării cu toate statele, tezele și conceptele ,de largă deschidere înnoitoare, în abordarea vieții mondiale, elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, participarea constantă a țării noastre, prin acțiuni, demersuri și inițiative originale, profund constructive, la soluționarea practic a tuturor problemelor de care depind destinele de pace ale omenirii.

După Congresul al IX-lea — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu — „țara noastră a desfășurat o politică externă activă, de participare la soluționarea problemelor complexe ale lumii, la lupta pentru dezarmare, pace și o largă colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Viața, evenimentele au confirmat pe deplin justețea activității internaționale a partidului și statului nostru. Se poate afirma că nu au fost, în această perioadă, momente mai importante în viața internațională în care România să nu fi acționat și să nu fi adus o contribuție activă, pozitivă, la soluționarea lor".** Puternica subliniere, în cadrul Expunerii, a acestui adevăr incontestabil și-a găsit și își găsește profund ecou în cele mai fierbinți sentimente de recunoștință, înaltă stimă și dragoste față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — arhitectul întregii politici externe românești, prestigioasă personalitate politică a lumii contemporane, militant ferm pentru cauza socialismului, a păcii și conlucrării internaționale.

Spiritul novator, principialitatea revoluționară, analiza riguros științifică, pe baza gîndirii materialist-dialectice și istorice, a proceselor și tendințelor ce se manifestă pe arena mondială — analiză lucidă și pătrunzătoare, neîmpovărată de clișee și dogme, încorporînd o abordare multilaterală a realităților lumii contemporane —, capacitatea de a defini cu claritate conținutul și imperativele fundamentale ale epocii — sînt, acestea, calități care au conferit operei președintelui Nicolae Ceaușescu valorile inestimabile ale unui aport de excepție la tezaurul universal al gîndirii și acțiunii politice înaintate.

Este, în acest sens, exemplar modul în care, în cadrul Expunerii, tovarășul Nicolae Ceaușescu examinează **actualul raport de forțe pe plan mondial** și, pe această bază, degajează acele concluzii profund mobilizatoare pentru intensificarea luptei unite a popoarelor, a tuturor forțelor progresiste, democratice, revoluționare, pentru realizarea unei schimbări

(Continuare în pag. 4)

Moment din timpul vizitei oficiale de prietenie, în Ghana, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu

lupta gloriosului nostru partid comunist, cu interesele vitale ale țării, cu idealurile scumpe de libertate, independență, pace și progres ale poporului român. A fost prezentat Mesajul omagial de felicitare adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat, Guvernul Republicii Socialiste România, Marea Adunare Națională și Frontul Democrației și Unității Socialiste, care dă glas sentimentelor de nețărmurită dragoste și profundă stimă față de conducătorul partidului și statului. Mesajul a fost înmînat, apoi, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înmînate, de asemenea, Titlul de Onoare Suprem „Erou al Republicii Socialiste România", Ordinul „Victoria Socialismului" și Medalia Jubiliară, conferite prin Hotărîre-Decret a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Stat, în semn de profundă și aleasă prețuire pentru prodigioasa activitate desfășurată în slujba partidului, a patriei și poporului român, a cauzei socialismului și păcii.

Primit cu însuflețire, cu cele mai alese sentimente de dragoste și stimă, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

26 ianuarie — În onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a zilei sale de naștere și sărbătoririi a peste 55 de ani de activitate revoluționară, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România au oferit o recepție.

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au luat parte la deschiderea Expoziției naționale omagiale organizate cu prilejul aniversării zilei de naștere și a peste 55 de ani de activitate revoluționară, patriotică, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Aprecierea și stima deosebită față de activitatea și personalitatea proeminentă a președintelui României, amplul interes față de opera sa profund originală, ce răspunde problematicii complexe a vieții internaționale, își găsesc noi ilustrări în prestigioase apariții editoriale. În Brazilia a apărut, la 26 ianuarie, lucrarea „Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind corelația dintre problemele dezarmării și dezvoltării". În Japonia vede lumina tiparului, la 27 ianuarie, volumul „Inițiative de pace ale României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu". În Kuweit a apărut, la 28 ianuarie, lucrarea „Președintele României, Nicolae Ceaușescu. Inițiative în direcția soluționării pe cale pașnică a conflictului arabo-israelian". „Președintele României, Nicolae Ceaușescu. Eminentă contribuție la definirea unei noi ordini economice internaționale" este titlul volumului apărut în Tunisia, la 29 ianuarie. Cu prilejul zilei de naștere și a peste 55 de ani de activitate revoluționară ale șefului statului român, Editura „Sallustiana" din Roma a editat, la 1 februarie, un album omagial intitulat „Ceaușescu — un nume pentru istorie". Tot în Italia a văzut lumina tiparului o nouă lucrare dedicată personalității președintelui român, intitulată „Socialismul — cu poporul, pentru popor".

25 februarie — Este dat publicității **Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat participanților la reuniunea de la Belgrad a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor din Balcani.**

7—9 martie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Ghana, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Consiliului Național Provizoriu de Apărare al Republicii Ghana, locotenent de aviație Jerry John Rawlings.

● **Documente :**
— Comunicat comun.

(Urmare din pag. 3)

radicale în evoluția vieții internaționale, astfel încît să triumfe noua gîndire în viața mondială, idealurile de pace, dezarmare și progres. Strălucită gîndire revoluționară în acțiune, Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu se distinge prin formularea unor soluții noi, îndrăznețe, problemelor majore ale lumii contemporane, în măsură să atragă, pe o cît mai largă platformă de solidaritate, masele, popoarele, la lupta pentru pace, pentru făurirea propriului lor destin de propășire în libertate și independență.

Dezvoltînd o strategie globală de edificare a păcii, președintele Nicolae Ceaușescu pornește de la **o examinare și evaluare profund științifice ale marilor contradicții ce definesc epoca noastră,** în condițiile confruntării dintre cele două tendințe istorice diametral opuse — pe de o parte, politica de forță și dictat, de menținere și reîmpărțire a sferelor de influență, de înarmare, de confruntare și război ; pe de altă parte, tendința de instaurare a unor relații noi între state, de destindere, de dezarmare și pace. Între aceste două tendințe — atrage atenția președintele Nicolae Ceaușescu — s-a ajuns la un echilibru relativ, ceea ce determină caracterul deosebit de complex și contradictoriu al epocii contemporane. În ciuda marilor mutații revoluționare, sociale și naționale, nu s-a produs încă o schimbare radicală a actualului curs al evenimentelor, nu a încetat cursa înarmărilor, se acționează în direcția modernizării și perfecționării unor arme nucleare, continuă experiențele cu arma atomică și politica de militarizare a Cosmosului, se adîncesc decalajele economice, pe plan mondial, între țările bogate și cele sărace, se menține politica de amestec în treburile interne ale altor state. Pe lîngă vechea contradicție dintre socialism și capitalism, în condițiile menținerii și amplificării unor surse conflictuale, explozive, se desprinde, ca fenomen nou, agravant, de amplitudine globală, accentuarea împărțirii lumii în două grupe antagonice — săraci și bogați, atît pe plan național, cît și pe plan internațional. Dezvoltînd această teză, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază, astfel, că, pe plan internațional, se adîncește tot mai mult, pe de o parte, decalajul între țările bogate și țările sărace, contradicția dintre ele devenind contradicția fundamentală cea mai puternică a contemporaneității, iar, pe de altă parte, pe plan național, se înregistrează un proces de acumulare crescîndă a bogățiilor în mîinile unui număr tot mai restrîns de oameni, în timp ce numărul săracilor, care nu beneficiază nici măcar de condiții minime de muncă și viață, sporește continuu. Rezultatul este o polarizare tot mai mare a societății — și pe un plan, și pe celălalt —, ceea ce duce la intensificarea crizei generale mondiale și a instabilității din viața internațională. Este, deci, vorba de un „nod de contradicții" globale, multisectoriale, care, în era nucleară, a celei mai intense curse a înarmărilor, cu consecințe incalculabile asupra umanității, determină ca situația mondială să fie deosebit de gravă, ceea ce impune, ca o necesitate istorică, afirmarea unei politici noi, democratice, de pace, de dezarmare, de colaborare egală între toate statele lumii. **„Este necesar — se arată în Expunere — să se ajungă la înțelegerea generală că, în condițiile armelor nucleare, nu există decît o singură cale, o singură politică — aceea de renunțare cu desăvîrșire la forță, la război, de realizare a unei noi gîndiri și a unei politici noi, democratice, care să excludă forța și războiul din viața internațională".**

Dintr-o asemenea perspectivă, **dreptul la pace, la existență liberă și demnă, la viață, al oamenilor, al popoarelor** este definit, de conducătorul partidului și statului nostru, ca imperativul fundamental al epocii. Renunțarea la armele nucleare, la celelalte arme de distrugere în masă, la recurgerea la război, la calea militară de soluționare a oricăror probleme, se relevă, astfel, ca baza principială a unei noi gîndiri și abordări a întregului complex de probleme cu care se confruntă omenirea. Vom releva, în această ordine de priorități, acțiunea fermă și constantă a României în favoarea dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, anul pe care îl încheiem fiind exemplar pentru numeroasele demersuri, inițiative și propuneri făcute cu diverse prilejuri, între care amintim, cu deosebire, a treia sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării. Se bucură de largă apreciere internațională **programul complex și cuprinzător de dezarmare** lansat de România, direcțiile sale principale, reafirmate recent în cadrul Expunerii rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la marele forum al democrației noastre muncitorești-revoluționare :

— realizarea acordului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice ;

— renunțarea cu desăvîrșire la modernizarea și perfecționarea armelor nucleare existente, precum și la producerea de noi arme nucleare ;

— renunțarea, de către toate statele, la experiențele nucleare și la politica de militarizare a Cosmosului ;

— ajungerea la un acord general între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii — cu participarea tuturor statelor posesoare de arme nucleare, precum și a celorlalte state, nenucleare, care sînt interesate în problema eliminării armelor nu-

cleare — privind realizarea unui acord general, pentru eliminarea treptată a tuturor armelor nucleare ;

— realizarea unui acord general în care să se interzică folosirea spațiului cosmic în scopuri militare și prin care să se stabilească folosirea acestuia numai în scopuri pașnice, sub un control corespunzător ; realizarea unui acord general privind protecția mediului înconjurător și a Cosmosului, pentru apărarea și menținerea condițiilor de viață pe planeta noastră ;

— trecerea, în cel mai scurt timp ,la tratative pentru reducerea armelor convenționale, în Europa și în întreaga lume ;

— intensificarea activității pentru eliminarea armelor chimice și a altor arme de distrugere în masă — ca o parte inseparabilă a lichidării complete a armelor nucleare și reducerii radicale a armelor convenționale ;

— începerea tratativelor între țările Tratatului de la Varșovia și N.A.T.O., privind reducerea armelor convenționale și a cheltuielilor militare în Europa, cu participarea tuturor statelor continentului nostru ;

— reafirmarea poziției în favoarea desființării concomitente a celor două pacte militare — Tratatul de la Varșovia și N.A.T.O.

Pornind de la rolul, ponderea și responsabilitățile deosebite pe care le are continentul nostru în opera de edificare a păcii, România, președintele Nicolae Ceaușescu desfășoară o neobosită activitate, caracterizată prin inițiative și acțiuni politice de larg răsunet internațional, pentru **edificarea unei autentice securități și dezvoltarea unei colaborări multilaterale în Europa.** Acestui cadru principial de acțiune i se înscrie și participarea țării noastre la actuala reuniune general-europeană de la Viena, România — așa cum este bine știut — pronunțîndu-se pentru elaborarea unui document echilibrat, angajant, care să țină seama de realitățile de pe continent și de interesele tuturor statelor participante. Relevăm, în acest sens, propunerile constructive ale țării noastre în principalele domenii definite prin Actul final de la Helsinki : securitatea și dezarmarea pe continent ; cooperarea în sferele economiei, științei și tehnicii, mediului ambiant ; conlucrarea în domeniul culturii, informațiilor, în problemele umanitare. Obiectivul fundamental urmărit este acela al încheierii cu rezultate cît mai bune a acestui important for de negociere, care să contribuie la realizarea unei Europe unite, a păcii și colaborării — bazată pe diversitatea orînduirilor sociale, pe respectarea prerogativelor de independență și suveranitate ale fiecărei națiuni —, la progresul economic și social al tuturor statelor europene.

Subsumate acestui țel cu benefice implicații asupra întregului context mondial sînt inițiativele românești în favoarea dezvoltării și întăririi colaborării între toate țările din Balcani și a transformării acestei regiuni într-o zonă fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine, o zonă a colaborării pașnice și bunei vecinătăți ; la realizarea acestor obiective ar putea participa, în anumite condiții — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — și alte state vecine. Reuniunea de la Belgrad a miniștrilor de externe din țările balcanice a confirmat, prin desfășurarea și rezultatele ei, justețea pozițiilor românești în acest domeniu, evidențiindu-se, în context, actualitatea ideii susținute de România privind organizarea unei conferințe la nivel înalt a statelor balcanice.

Pronunțîndu-se pentru realizarea de asemenea zone ale păcii și colaborării în centrul și în nordul Europei, ca și în alte regiuni ale lumii, țara noastră își aduce, prin aceasta, o contribuție apreciată la fundamentarea unui amplu sistem de securitate de anvergură planetară.

Și în anul care a trecut s-a remarcat aceeași poziție consecventă și principială a României socialiste în favoarea **soluționării numai și numai pe cale pașnică, prin tratative, a conflictelor și diferendelor din diferite regiuni ale lumii,** dovedindu-se, încă o dată, valoarea universală a tezei românești că, oricît de îndelungate ar fi tratativele, ele reprezintă singura cale de a se ajunge la reglementări durabile, singura alternativă la politica de forță, la acțiunile militare. Remarcăm, în acest context, că evoluțiile pozitive înregistrate, în acest an, în încercarea de soluționare prin tratative a unor situații conflictuale au adus recunoscute confirmări ale acestei poziții susținute de președintele Nicolae Ceaușescu. În acest spirit, țara noastră, după cum se știe, s-a pronunțat constant pentru rezolvarea politică globală, durabilă și justă a situației din Orientul Mijlociu, salutînd și recunoscînd noul Stat Palestinian Independent ; hotărîrea, în acest sens, a Consiliului Național Palestinian este considerată de România ca un act de deosebită semnificație, deschizînd noi perspective pentru soluționarea problemelor complexe din această regiune ; recentele rezoluții ale Adunării Generale a O.N.U. în problema palestiniană și, în general, actualele evoluții politico-diplomatice legate de reglementarea situației din Orientul Mijlociu reprezintă o nouă mărturie a clarviziunii pozițiilor, acțiunilor și inițiativelor României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, elocventă fiind astăzi recunoașterea cvasiunanimă a necesității convocării unei conferințe internaționale de pace sub egida O.N.U. — idee lansată, încă în urmă cu mulți ani, pentru prima oară în lume, de către

→

Aspect de la convorbirile oficiale româno-liberiene

9—11 martie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Liberia, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui liberian, Samuel Kanyon Doe.

● **Documente :**

— Protocol privind punerea în aplicare a Acordului pe termen lung de dezvoltare a cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale între România și Liberia.

— Comunicat comun.

11—13 martie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Guineea, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Republicii Guineea, general Lansana Conté.

● **Documente :**

— Protocol privind dezvoltarea în continuare a cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale dintre cele două țări.

— Comunicat comun.

13—15 martie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Islamică Mauritania, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Comitetului Militar de Salvare Națională, șef al statului Republica Islamică Mauritania, colonel Maaouya Ould Sid-Ahmed Taya.

● **Documente :**

— Aide-mémoire privind dezvoltarea în continuare a cooperării economice și tehnicè și intensificarea schimburilor comerciale reciproce.

— Acordul între cele două guverne privind promovarea și garantarea reciprocă a investițiilor.

— Comunicat comun.

Dialog la nivel înalt româno-guineez. În imagine — tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu președintele Republicii Guineea, general Lansana Conté

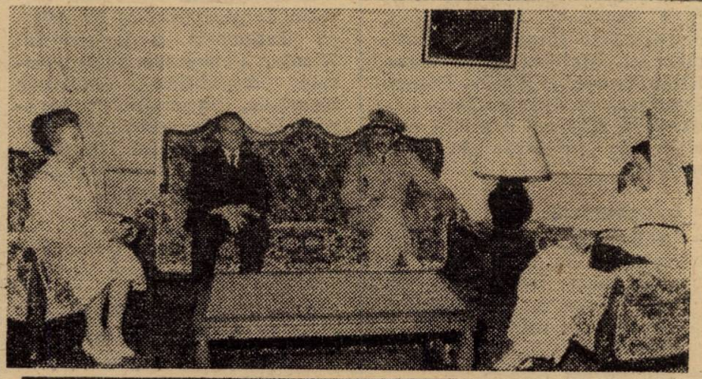

Moment din timpul vizitei oficiale de prietenie în Republica Islamică Mauritania

Întîlnire cu șeful statului zairez

Aspect din timpul vizitei oficiale de prietenie în Republica Indonezia

22 martie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit, la Snagov, cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, care a efectuat o vizită în țara noastră.

4—6 aprilie — La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, președintele fondator al Mișcării Populare a Revoluției, președintele Republicii Zair, mareșal Mobutu Sese Seko Kuku Ngbendu Wa Za Banga, împreună cu doamna Bobi Ladawa, a efectuat o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

● Documente :

— Aide-mémoire privind dezvoltarea în continuare a cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale între cele două state.

— Comunicat comun.

5 aprilie — Primirea delegației Partidului Socialismului Democratic — KODISO din Grecia, condusă de Haralambos Protopapas, secretar general al partidului, care, la invitația C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită în țara noastră.

7 aprilie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au avut, la Karachi, o întîlnire prietenească cu Mohammad Zia-ul Haq, președintele Republicii Islamice Pakistan.

8—10 aprilie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Indonezia, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Republicii Indonezia, Suharto, și a doamnei Tien Suharto.

● Documente :

— Comunicat.

11—17 aprilie — Vizita oficială în Australia a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la în-

→

șeful statului român. În lumina acelorași exigențe ale primatului absolut al soluției negociate, țara noastră salută încetarea războiului dintre Iran și Irak, exprimîndu-și speranța că se va face totul, de către ambele părți, pentru a se ajunge la o reglementare definitivă și la încheierea unei păci trainice între cele două țări. În același spirit, România se pronunță în favoarea unor soluționări pe cale politică, prin tratative, a conflictelor și stărilor de încordare din Africa, Asia, America Centrală.

Lupta popoarelor pentru lichidarea oricăror forme de colonialism și neocolonialism, pentru independență națională, pentru afirmarea liberă a fiecărui popor a găsit și găsește în România, în președintele Nicolae Ceaușescu, un sprijin ferm, ca expresie concretă a solidarității internaționale militante, ce caracterizează întreaga politică a partidului și statului nostru.

Un larg ecou internațional îl are conceptul președintelui Nicolae Ceaușescu privind **soluționarea gravelor probleme economice și financiare cu care se confruntă lumea contemporană.** Expunerea secretarului general al partidului reafirmă coordonatele de bază ale unei acțiuni constructive și concertate pe acest plan, în favoarea soluționării globale a problemelor datoriei externe a lumii a treia, ca parte inseparabilă a edificării unei noi ordini economice mondiale, care să asigure progresul mai rapid al tuturor statelor, în primul rînd al celor rămase în urmă. În acest scop, se reafirmă necesitatea organizării unei conferințe internaționale, sub egida O.N.U., cu participarea atît a țărilor în curs de dezvoltare, cît și a celor dezvoltate, pentru rezolvarea, într-un spirit nou, de dreptate și echitate, a problemelor economice și financiare mondiale, trecerea la instaurarea noii ordini economice internaționale.

Pornind de la realitatea gravelor inechități existente pe plan social în lume, dînd nouă expresie preocupării pentru depășirea consecințelor crizei economice, politice și sociale actuale — România, în spiritul politicii sale profund umaniste, subliniază — așa cum se arată în Expunerea secretarului general al partidului nostru — necesitatea adoptării unor măsuri specifice, de către toate statele, care să creeze condiții mai bune de muncă și viață pentru toți cetățenii lor. Astfel, se propune încheierea unui acord general privind asigurarea unor venituri minime, diferențiate pe zone, pentru toți cetățenii, care să asigure condiții corespunzătoare de hrană, îmbrăcăminte, locuințe, învățămînt și tot ceea ce este necesar pentru o viață demnă ; limitarea veniturilor celor bogați ; întocmirea unui program special de folosire completă a forței de muncă, de lichidare a șomajului, precum și de pregătire corespunzătoare a oamenilor muncii ; adoptarea unui program special pentru rezolvarea problemei locuințelor necesare pentru toți cetățenii fiecărei țări ; adoptarea unui program special de luptă împotriva terorismului, a cauzelor care generează acest fenomen ; adoptarea unui program special de luptă împotriva drogurilor. Abordînd **adevăratele probleme ale drepturilor omului,** toate aceste programe alcătuiesc, la un loc, o vastă strategie, a cărei aplicare ar deschide perspectiva unei îmbunătățiri radicale a condiției umane pe întreaga planetă.

În dinamica afirmării noii gîndiri și practici politice, o mare importanță o are realizarea unei **autentice democratizări a vieții internaționale.** Este unul din meritele incontestabile ale președintelui Nicolae Ceaușescu de a fi atras atenția, în urmă cu ani de zile, asupra adevărului, astăzi larg recunoscut, că problemele politice, economice, sociale ale lumii contemporane nu pot fi soluționate de către cele două mari puteri sau de un grup restrîns de state, că rezolvarea lor reclamă participarea activă a tuturor statelor, și îndeosebi a țărilor mici și mijlocii, a țărilor nealiniate și în curs de dezvoltare ; aceasta impune, totodată, întărirea rolului și eficienței O.N.U., ale altor organizații și organisme internaționale, în soluționarea nouă, democratică a próblemelor majore cu care este confruntată omenirea.

În strînsă interdependență cu aceste cerințe obiective ale epocii actuale, se află imperativul unității, al intensificării eforturilor tuturor popoarelor în lupta pentru pace, pentru triumful marilor cauze ale umanității. Cu deplină încredere în justețea opțiunilor fundamentale, verificate de viață, Expunerea secretarului general al partidului se constituie într-un vibrant apel la rațiune, la responsabilitate, la acțiune comună pentru promovarea unei politici noi pe plan mondial, pentru asigurarea viitorului de pace, progres și bunăstare al tuturor națiunilor.

Una din ideile centrale, susținută de întreaga activitate a partidului și statului nostru, este **necesitatea întăririi unității de acțiune, a solidarității de luptă a tuturor forțelor înaintate ale contemporaneității,** ca premisă hotărîtoare în desfășurarea procesului revoluționar mondial, pentru evoluția istorică a umanității.

Este, în acest sens, puternic însuflețitoare evocarea, în cadrul Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, a bogatelor tradiții de solidaritate internațională ale mișcării muncitorești revoluționare din România, ale Partidului Comunist Român, tra-

diţii care şi-au găsit firească împlinire în amplificarea şi ridicarea acestora pe o treaptă calitativ superioară în epoca deschisă de Congresul al IX-lea al partidului. De mare valoare teoretică şi practică este analiza aprofundată pe care secretarul general al partidului nostru o face situaţiei actuale din mişcarea comunistă şi muncitorească, evidenţiind cerinţa obiectivă a unei **noi abordări, a unei noi înţelegeri a schimbărilor petrecute pe plan mondial, a necesităţii unei perspective clare a luptei revoluţionare pentru progres economic şi social, pentru pace şi socialism, pentru o lume mai dreaptă şi mai bună.** Prin întreaga sa activitate, Partidul Comunist Român a dovedit, în practica de zi cu zi, că nu precupeţeşte nici un efort în dezvoltarea şi întărirea legăturilor de colaborare şi solidaritate cu mişcarea revoluţionară internaţională, cu partidele comuniste şi muncitoreşti din alte ţări, pe baza principiilor noi, de deplină egalitate, de respect al independenţei şi autonomiei fiecărui partid, al dreptului său de a-şi elabora linia politică proprie, în concordanţă cu realităţile şi condiţiile din fiecare ţară. În acelaşi timp, subliniind importanţa unirii tuturor forţelor revoluţionare, progresiste şi antiimperialiste, în vederea creşterii rolului lor în transformarea revoluţionară a societăţii omeneşti, Partidul Comunist Român se pronunţă şi acţionează constant — în virtutea unei viziuni largi asupra solidarităţii — pentru dezvoltarea şi întărirea colaborării cu partidele socialiste şi social-democrate. De asemenea, partidul nostru se pronunţă şi acţionează pentru dezvoltarea unei ample colaborări cu mişcările de eliberare naţională, cu partidele din ţările în curs de dezvoltare, cu forţele politice şi democratice de pretutindeni, apreciind că extinderea raporturilor de conlucrare cu acestea constituie o contribuţie reală la lupta pentru preîntîmpinarea războiului, la cauza cooperării şi păcii în lume.

În actualele condiţii, caracterizate prin amplificarea şi diversificarea fără precedent a forţelor progresiste, democratice, revoluţionare, **comuniştii** — subliniază, în Expunere, tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **trebuie să-şi asume o mai mare răspundere în unirea tuturor forţelor realiste şi progresiste pentru soluţionarea într-un mod nou a marilor probleme, complexe şi grave, ale lumii contemporane. Totodată, partidele comuniste din ţările socialiste** — se arată în Expunere — **trebuie să dea răspunsuri corespunzătoare, de pe poziţii revoluţionare, problemelor construcţiei socialiste, să deschidă o perspectivă clară, luminoasă pentru perfecţionarea procesului de edificare a noii orînduiri, pentru creşterea rolului maselor populare, dezvoltarea democraţiei socialiste, a spiritului revoluţionar în lupta împotriva a tot ceea ce este vechi şi perimat, pentru promovarea noului, pentru înfăptuirea neabătută a principiilor socialiste de muncă şi de viaţă.**

Partidul Comunist Român, secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, consideră că este necesar ca partidele comuniste şi muncitoreşti din ţările socialiste să-şi întărească solidaritatea şi colaborarea, schimbul de experienţă, să analizeze — de pe poziţii ştiinţifice, revoluţionare — problemele actuale şi de perspectivă ale socialismului. De asemenea, pentru a imprima un **spirit nou de luptă şi combativitate** în participarea tuturor partidelor comuniste şi muncitoreşti la soluţionarea problemelor contemporaneităţii, se impune consolidarea solidarităţii lor. Totodată, este necesar — arată secretarul general al partidului — să se înlăture, cu hotărîre, anumite manifestări de neîncredere, de confuzie, de a considera unele greşeli, unele lipsuri, chiar unele abuzuri, ca însăşi esenţa societăţii socialiste, a socialismului. Primordial este — sublinia, în acest sens, tovarăşul Nicolae Ceauşescu — să se pornească de la faptul că **socialismul şi-a demonstrat capacitatea şi vitalitatea sa,** în dezvoltarea, într-o perioadă scurtă, a unei noi orînduiri sociale. Cu deosebită vigoare şi forţă de convingere subliniază secretarul general al partidului **superioritatea istorică a socialismului,** imensele sale resurse în realizarea unei societăţi noi, în soluţionarea, într-un mod nou, a problemelor complexe ale lumii contemporane.

Pentru toate partidele şi mişcările progresiste, problema fundamentală care se pune este cum va arăta lumea secolului al XXI-lea. Subliniind această idee de mare deschidere filozofică şi de stringentă actualitate pentru întreaga practică politică, secretarul general al partidului nostru adresează o vibrantă chemare de a nu se precupeţi nimic, pentru ca toate popoarele să păşească în noul mileniu cu o perspectivă mai bună, cu deplina încredere în evoluţia omenirii spre împlinirea idealurilor de pace, progres şi largă colaborare internaţională.

Substanţa, profund însufleţitoare şi mobilizatoare, a tezelor, ideilor şi conceptelor promovate, cu fermitate revoluţionară, de Partidul Comunist Român, de secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, o reprezintă încrederea în socialism, ca opţiune istorică fundamentală, încrederea în perspectiva luptei revoluţionare pentru înnoire socială, pentru libertate, independenţă şi progres, încrederea în capacitatea forţelor progresiste, revoluţionare, a popoarelor ca, prin luptă unită, să impună o schimbare radicală, un curs nou în evoluţia vieţii internaţionale, în consens cu idealurile supreme de pace, independenţă, amplă şi echitabilă conlucrare internaţională.

„LUMEA"

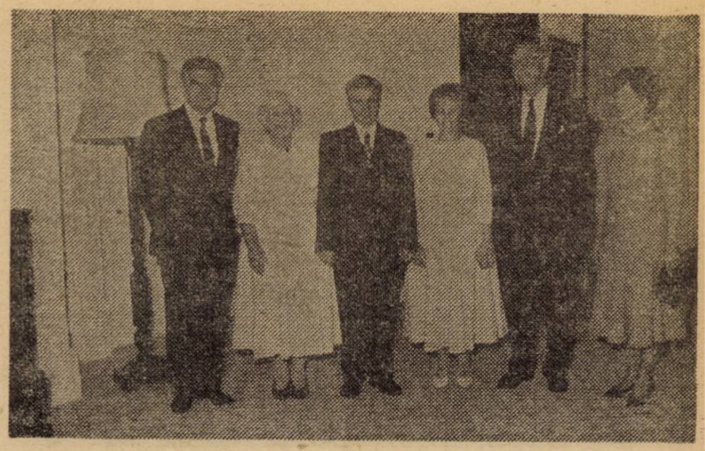

Moment din timpul vizitei oficiale în Australia

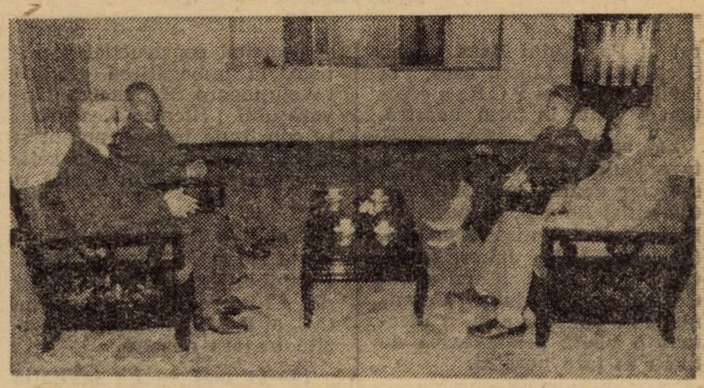

Convorbiri prilejuite de vizita oficială de prietenie în Republica Socialistă Vietnam

vitaţia guvernatorului general, Ninian Martin Stephen.

● **Documente :**
— Comunicat.

17—19 aprilie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Socialistă Vietnam, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, la invitaţia Comitetului Central al Partidului Comunist din Vietnam şi a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste Vietnam.

● **Documente :**
— Comunicat comun.

19—21 aprilie — Vizita oficială de prietenie, în Republica Populară Mongolă, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, la invitaţia tovarăşului Jambîn Batmunh, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluţionar Mongol, preşedintele Prezidiului Marelui Hural Popular al Republicii Populare Mongole.

● **Documente :**
— Comunicat comun.

26 aprilie — Primirea lui Assen Kansou, secretar gene-

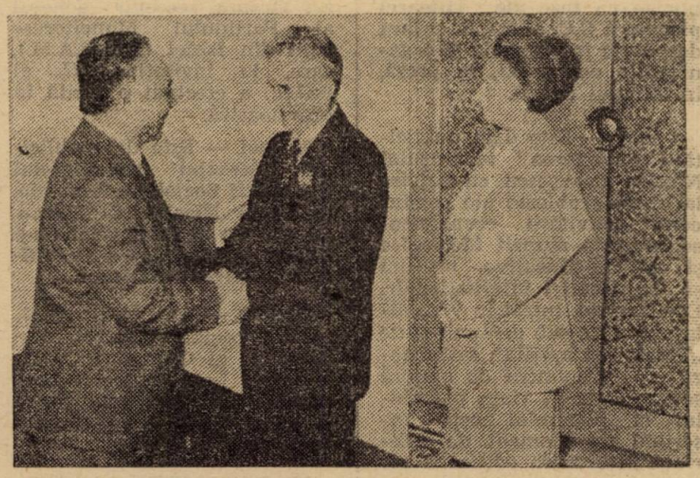

Intîlnire între tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, şi tovarăşul Jambîn Batmunh

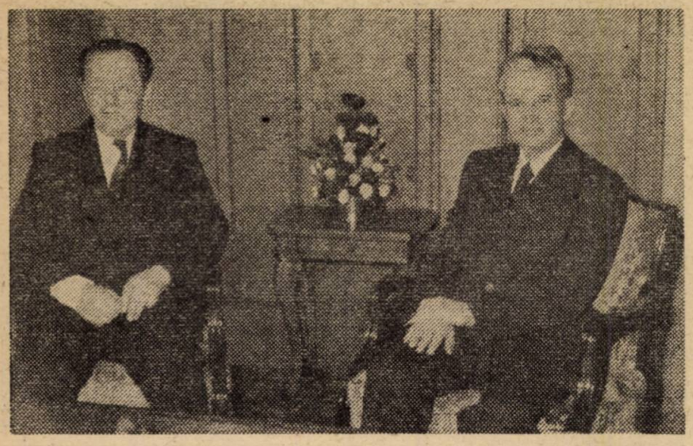

Convorbiri între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Milos Jakes

Tovarășul Nicolae Ceaușescu semnînd, din partea României, Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la negocierile pentru reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa

ral al Partidului Baas Arab Socialist din Liban, care, la invitația C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită în țara noastră.

27 aprilie — La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Milos Jakes, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, a efectuat o vizită prietenească de lucru în țara noastră.

● **Documente :**
— Comunicat comun.

29 aprilie — Sub președinția tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în cadrul căreia, conducătorul partidului și statului nostru a prezentat o **Expunere cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale.** Comitetul Politic Executiv a aprobat în unanimitate Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a dat o înaltă apreciere concepțelor, orientărilor și indicațiilor de inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în acest magistral document, hotărînd să fie publicate ca **teze ale viitoarei plenare a C.C. al P.C.R.** și larg dezbătute în organele și organizațiile de partid, în presă, în întregul partid.

4 mai — Este dată publicității **Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale.** Documentul, intrat în vocabularul politic sub denumirea de **„Tezele din aprilie"**, marchează un eveniment de majoră semnificație în viața partidului și poporului nostru, înscriind un moment de referință în cronica edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în România. Contribuție de excepțională însemnătate la dezvoltarea teoriei și practicii construcției socialiste, la îmbogățirea gîndirii revoluționare, Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu se constituie într-un amplu și mobilizator **program de acțiune pentru întregul partid și popor.**

6 mai — Primirea lui Vassos Lyssarides, președintele Partidului Socialist (E.D.E.K.) din Cipru, care, la invitația C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită în țara noastră.

10—14 mai — La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Andrei Andreevici Gromiko, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, a efectuat o vizită oficială de prietenie în România.

● **Documente :**
— Comunicat comun.

20 mai — Primirea delegației parlamentare a Regatului Maroc, condusă de Ahmed Osman, președintele Camerei Reprezentanților, care, la invitația Marii Adunări Naționale, a efectuat o vizită în țara noastră.

24 mai — Primirea lui Eliazar Granot, secretar general al Partidului Muncitoresc Unit din Israel (M.A.P.A.M.), care, la invitația C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită în țara noastră.

25 mai — Este dat publicității **Mesajul președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresat cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a Organizației Unității Africane.**

6 iunie — Primirea trimisului special al secretarului general al C.C. al P.C.U.S., tovarășul Ivan Pavlovici Aboimov, adjunct al ministrului afacerilor externe al Uniunii Sovietice.

17 iunie — Primirea delegației parlamentare din Republica Centrafricană, condusă de Maurice Methot, președintele Adunării Naționale, care a efectuat o vizită în țara noastră, la invitația Marii Adunări Naționale.

20 iunie — Primirea lui Nayef Hawatmeh, secretar general al C.C. al Frontului Democratic pentru Eliberarea Palestinei, care a efectuat o vizită în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R.

21 iunie — Primirea mareșalului Uniunii Sovietice, V.G. Kulikov, comandant-șef al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia, și a generalului de armată A.I. Gribkov, șeful Statului Major al Forțelor Armate Unite, care au efectuat o vizită în țara noastră.

— Primirea lui Ali Akbar Velayati, ministrul afacerilor externe al Republicii Islamice Iran, care a efectuat o vizită în țara noastră.

24 iunie — Este dată publicității **Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială.**

Dînd o înaltă apreciere orientărilor și indicațiilor, de mare însemnătate teoretică și practică, cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile activității organizatorice, ideologice și politico-educative, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît, în unanimitate, adoptarea acestui important document ca **program de muncă și de luptă al partidului, al întregului popor, pentru înfăptuirea obiectivelor și sarcinilor de dezvoltare economico-socială a țării stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului.**

29 și 30 iunie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit și a avut convorbiri cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, aflat în vizită în țara noastră.

4 iulie — Primirea secretarului general al Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei, Georges Habache.

11 iulie — Primirea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Israel, Meir Vilner, aflat în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

14 iulie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit, la Varșovia, cu tovarășul Todor Jivkov, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria. Întîlnirea a fost prilejuită de participarea, la Varșovia, la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

15—16 iulie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, în fruntea delegației române, la Varșovia, la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. În 16 iulie a avut loc întîlnirea conducătorilor delegațiilor statelor participante la Tratat.

— S-a adoptat **Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la negocierile pentru reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa.**

— S-au adoptat, de asemenea, **Comunicatul asupra Consfătuirii, precum și documentul Consecințele cursei înarmărilor asupra mediului înconjurător și alte aspecte ale securității ecologice.**

23 iulie — Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., consacrată marcării împlinirii a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment de excepțională însemnătate în viața partidului și a țării.

28 iulie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu președintele

Partidului Comunist din Norvegia, Kare Andre Nilsen, aflat în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

3 august — Primirea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Brazilian, Salomao Malina, aflat în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

20 august — În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a avut loc, în Capitală, adunarea festivă consacrată împlinirii a 44 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944.

28 august — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a avut, la Arad, o întîlnire de lucru cu tovarășul Károly Grósz, secretar general al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare.

● **Documente :**

— Comunicat cu privire la întîlnirea de lucru dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Károly Grósz.

2 septembrie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, care a efectuat o vizită în țara noastră.

5—7 septembrie — Vizită oficială de prietenie, în Republica Kenya, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Republicii Kenya, Daniel Toroitich arap Moi.

● **Documente :**

— Comunicat comun.
— Aide-mémoire cu privire la dezvoltarea în continuare a schimburilor comerciale și cooperării economice dintre cele două țări.

6 septembrie — Mesaj adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu întîlnirii prietenești, de la București, dintre reprezentanții tineretului din Republica Socialistă România și ai tineretului din Republica Democrată Germană.

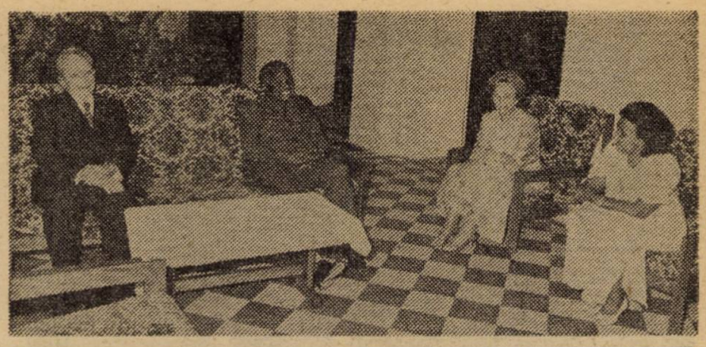

În cursul vizitei oficiale de prietenie, în Republica Unită Tanzania, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Ali Hassan Mwinyi, președintele Republicii Unite Tanzania

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, și doamna Suzanne Mubarak, cu prilejul întîlnirii prietenești de la Cairo

Convorbiri prilejuite de întîlnirea de la Arad dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Károly Grósz

7—9 septembrie — Vizită oficială de prietenie, în Republica Unită Tanzania, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Ali Hassan Mwinyi, președintele Republicii Unite Tanzania.

● **Documente :**

— Comunicat comun
— Acord general privind cooperarea economică și tehnică între cele două țări.

9 septembrie — Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au avut, la Cairo, o întîlnire prietenească cu președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, și doamna Suzanne Mubarak.

10 septembrie — Primirea primului ministru al statului Australia de Vest, Peter Dowding, care a efectuat o vizită în țara noastră.

22 septembrie — Primirea primului ministru al Republicii Federale Nigeria, viceamiralul Augustus Aikhomu, aflat în vizită în țara noastră.
— Elocventă mărturie a aprecierii deosebite de care se bucură în lume opera teoretică și activitatea practică a președintelui țării noastre, în Liban a apărut volumul „Opinii și considerațiuni pe plan internațional despre personalitatea președintelui României, Nicolae Ceaușescu".

23 septembrie — Primirea delegației parlamentare din Republica Costa Rica, condusă de Jose Luis Valenciano, președintele Adunării Legislative, în vizită în țara noas-

În timpul vizitei oficiale de prietenie, în Republica Kenya, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Republicii Kenya, Daniel Toroitich arap Moi

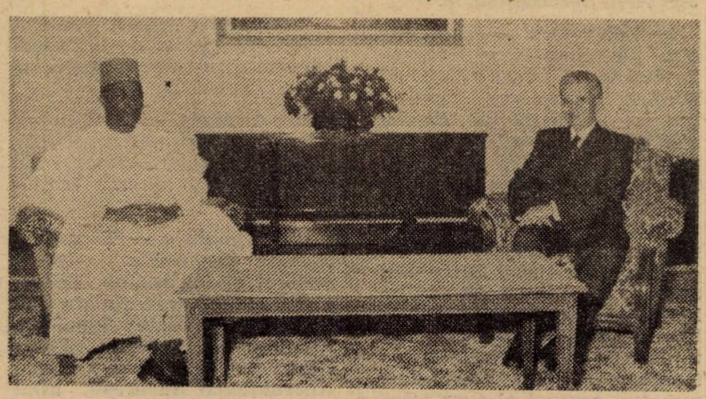

Primirea primului ministru al Republicii Federale Nigeria, vice-amiralul Augustus Aikhomu

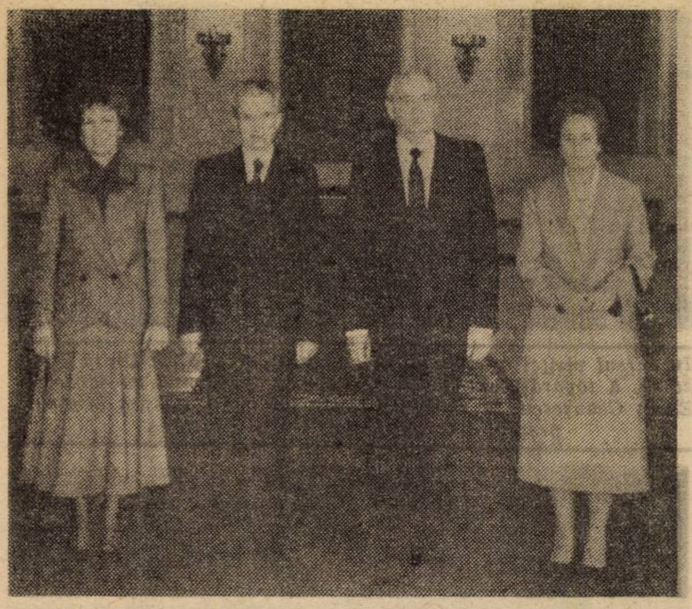

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, la Kremlin, împreună cu tovarășul Mihail Gorbaciov și tovarășa Raisa Gorbaciova

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, la Beijing, împreună cu tovarășul Yang Shangkun, președintele Republicii Populare Chineze

tră la invitația Marii Adunări Naționale.

30 septembrie — În cadrul sesiunii Adunării Generale a O.N.U. sînt prezentate Considerentele și propunerile României, concepția și inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la dezarmare, la celelalte probleme ale vieții internaționale.

4—6 octombrie — Vizită oficială de prietenie, în Uniunea Sovietică, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut întîlniri oficiale, la Kremlin, cu tovarășul Mihail Gorbaciov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, și tovarășa Raisa Gorbaciova. Au avut loc convorbiri oficiale între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov.

● **Documente :**

— Comunicat comun româno-sovietic.

9 octombrie — Este publicat interviul acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu agenției de presă „China Nouă".

10 octombrie — Primirea trimisului președintelui S.U.A., Ronald Reagan, secretarul de stat adjunct, John Whitehead.

12 octombrie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a inaugurat Tîrgul Internațional București, aflat la cea de-a XIV-a ediție.

14—18 octombrie — Vizită oficială de prietenie, în Republica Populară Chineză, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Zhao Ziyang, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, și a tovarășului Yang Shangkun, președintele Republicii Populare Chineze. În timpul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a avut întîlniri și convorbiri oficiale cu tovarășii Zhao Ziyang și Yang Shangkun, precum și cu tovarășul Li Peng, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze. De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, s-a întîlnit, separat, și a purtat convorbiri prietenești cu tovarășul Deng Xiaoping, președintele Comisiei Militare a Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, și cu tovarășii Li Xiannian, președintele Comitetului Național al Conferinței Consultative Politice Populare a R. P. Chineze.

● **Documente :**

— Comunicat comun.

18—21 octombrie — Vizită oficială de prietenie, în Republica Populară Democrată Coreeană, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Populare Democrate Coreene. Au avut loc convorbiri oficiale între tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, și tovarășul Kim Ir Sen. În cadrul unei ceremonii solemne, tovarășul Kim Ir Sen a înmînat tovarășului Nicolae Ceaușescu Ordinul „Drapelul Republicii" clasa I, ca o expresie a înaltei aprecieri a contribuției deosebite aduse la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două partide, țări și popoare, la promovarea cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării internaționale, cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat tovarășului Kim Ir Sen Ordinul „Victoria socialismului", pentru contribuția deosebită adusă la dezvoltarea colaborării dintre cele două partide și țări, la întărirea prieteniei dintre poporul coreean și poporul român, la promovarea cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării internaționale, cu prilejul celei de 75-a aniversări a zilei de naștere. Expresie a deosebitei prețuiri și considerații față de prodigioasa activitate teoretică și practică, în slujba cauzei păcii, înțelegerii și colaborării între națiuni, pentru opera științifică de înaltă valoare, a fost conferit tovarășului Nicolae Ceaușescu înaltul titlu științific de „Doctor Honoris Causa" în științe economice și tovarășei Elena Ceaușescu înaltul titlu științific de „Doctor Honoris Causa" în științe chimice.

În timpul vizitei oficiale de prietenie, în Republica Populară Democrată Coreeană, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Kim Ir Sen

● **Documente :**

— Comunicat comun.

27 octombrie — Primirea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Libanez, Georges Haoui, în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

28 octombrie — Primirea primului ministru al Guvernului Republicii Populare Mozambic, Mario de Graça Machungo, aflat în vizită oficială în țara noastră.

9 noiembrie — Tovarășul

La ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i se înmînează, de către tovarășul Erich Honecker, Ordinul „Karl Marx"

Reîntîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Yasser Arafat

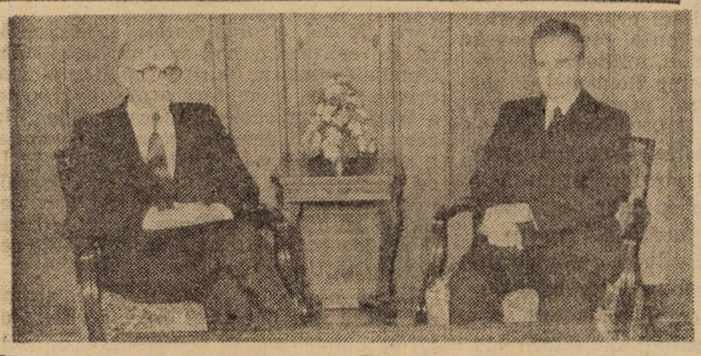

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Raif Dizdarevici

Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu Dimitris Christofias, secretar general al C.C. al Partidului Progresist al Oamenilor Muncii — AKEL din Cipru, aflat în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

10 noiembrie — Mesajul adresat de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, participanților la cea de XV-a sesiune, de la New York, a Consiliului economic româno-american.

— Este publicat interviul acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu săptămînalului libanez „La Revue du Liban".

15 noiembrie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu tovarășul René Maugé Mosqueva, secretar general al Partidului Comunist din Ecuador, aflat în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

— Este publicat interviul acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu ziarelor kuweitiene „Al Seyassah" și „Arab Times".

17—18 noiembrie — Vizită de lucru, în Republica Democrată Germană, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, la invitația tovarășului Erich Honecker, secretar general al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane. Cu prilejul vizitei, tovarășul Erich Honecker a înmînat tovarășului Nicolae Ceaușescu Ordinul „Karl Marx", conferit cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere, pentru contribuția adusă la dezvoltarea colaborării dintre cele două partide și țări, la întărirea prieteniei dintre popoarele celor două țări.

● **Documente:**

— Comunicat comun.

28 noiembrie — În cadrul ședinței comune a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești (28—30 noiembrie), tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat „Expunerea cu privire la stadiul actual al societății socialiste românești și perspectivele dezvoltării sale viitoare, perfecționarea conducerii economico-sociale, dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare; rolul statului și al organismelor democratice. Creșterea rolului Partidului Comunist Român și activitatea ideologică, politico-educativă, ridicarea nivelului de cunoaștere științifică, de cultură, a conștiinței revoluționare. Raportul de forțe și caracteristicile fundamentale ale situației internaționale". Expunerea a fost adoptată ca Program de muncă și acțiune revoluționară al partidului, al întregului popor, aprecierile, orientările și concluziile acestui magistral document urmînd să stea la baza întregii activități de pregătire și desfășurare a Congresului al XIV-lea al P.C.R., a noului plan cincinal 1991—1995 și a programului de dezvoltare pînă în anul 2000 a României socialiste.

30 noiembrie — Cu prilejul aniversării a 70 de ani de la crearea statului național unitar român, în Capitală are loc o mare manifestare populară la care a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

9 decembrie — Primirea delegației parlamentare din Republica Populară Democrată Coreeană, condusă de Iang Hiang Săp, președintele Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme, în vizită în țara noastră la invitația Marii Adunări Naționale.

16 decembrie — Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, aflat în vizită în țara noastră, prima după declararea Statului Palestinian Independent — Palestina.

— Este dat publicității interviul acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cotidianului „The Australian".

22—23 decembrie. Vizită oficială de prietenie în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a tovarășului Raif Dizdarevici, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia.

Cronologie realizată de Vasile Crișu și Ilie Șerbănescu

Viaţă exemplară, dăruită patriei, cauzei socialismului şi păcii

La începutul lui ianuarie, întreaga noastră naţiune va sărbători ziua de naştere a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al Partidului Comunist Român, prim viceprim-ministru al guvernului, preşedintele Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţământului.

Dînd glas celor mai adînci sentimente de stimă şi recunoştinţă, poporul nostru aduce, şi cu acest prilej, un respectuos omagiu şi exprimă profunda sa gratitudine tovarăşei Elena Ceauşescu, militant de frunte al partidului şi statului nostru, remarcabilă personalitate a vieţii ştiinţifice mondiale, pentru prodigioasa sa activitate politică, contribuţia hotărîtoare la afirmarea ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti, la elaborarea şi înfăptuirea tuturor planurilor şi programelor de dezvoltare economico-socială a României, spre binele şi propăşirea patriei noastre socialiste.

În preajma acestei zile aniversare, evocarea personalităţii şi activităţii multilaterale a tovarăşei Elena Ceauşescu, a vieţii sale de militant revoluţionar consacrat, aflat mereu în primele rînduri ale Partidului Comunist Român, oferă imaginea omului de exemplară dăruire în lupta pentru libertatea, demnitatea şi prosperitatea poporului român. Acţionînd, încă din anii tinereţii, în rîndurile clasei muncitoare, tovarăşa Elena Ceauşescu a participat, cu utecistă şi neînfricată activistă a partidului, la marile bătălii duse de proletariatul român, de masele largi de oameni ai muncii împotriva nedreptei orînduiri burghezo-moşiereşti, împotriva exploatării şi asupririi poporului român, a fascismului şi războiului, pentru edificarea noii orînduiri în România. Alături de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, înflăcărat şi încercat revoluţionar, tovarăşa Elena Ceauşescu a adus o exemplară contribuţie — atît în anii grei ai ilegalităţii, cît şi în perioada de adînci prefaceri revoluţionare de după 1944 — la lupta eroică a Partidului Comunist Român pentru eliberarea socială şi naţională, pentru independenţa şi suveranitatea patriei, pentru triumful revoluţiei şi construcţiei socialiste în România. Aflată în fruntea a numeroase şi importante acţiuni revoluţionare şi patriotice, tovarăşa Elena Ceauşescu a îndemnat, prin puterea exemplului personal, prin curaj şi devotament, la luptă fermă pentru înfăptuirea ţelurilor istorice ale clasei muncitoare, ale Partidului Comunist Român, ale întregii noastre naţiuni. În acest cadru se înscrie participarea nemijlocită a tovarăşei Elena Ceauşescu, alături de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la pregătirea şi desfăşurarea marii demonstraţii de la 1 Mai 1939 — puternică şi semnificativă acţiune a clasei noastre muncitoare împotriva fascismului, pentru independenţa şi suveranitatea patriei. În asemenea mari şi eroice bătălii revoluţionare şi patriotice, într-o luptă necurmată pentru binele şi fericirea poporului — care a cerut caractere dîrze, militanţi fermi, ataşaţi cauzei partidului, spirite creatoare, deschise înnoirilor de dimensiuni istorice — s-a format şi afirmat personalitatea de remarcabil revoluţionar şi eminent om politic a tovarăşei Elena Ceauşescu.

Aceste trăsături viguroase îşi găsesc, astăzi, o strălucită reflectare în bogata activitate de înaltă răspundere, pe care tovarăşa Elena Ceauşescu o desfăşoară, în cadrul conducerii partidului şi statului, alături de ctitorul României socialiste moderne, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în participarea sa directă la elaborarea şi aplicarea politicii interne şi externe a României. În vasta operă de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a României spre comunism, activitatea tovarăşei Elena Ceauşescu se distinge prin contribuţia valoroasă la identificarea şi promovarea noului în domeniile decisive ale dezvoltării societăţii româneşti, prin înalta capacitate de mobilizare a energiilor creatoare ale poporului, pentru creşterea prestigiului ştiinţei şi cercetării ştiinţifice româneşti în lume.

Alături de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în epoca de glorie inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, tovarăşa Elena Ceauşescu a intrat în conştiinţa naţiunii prin înaltul său crez politic, prin pasiunea revoluţionară şi perseverenţa cu care militează şi acţionează pentru ridicarea României pe noi trepte de civilizaţie şi progres, pentru creşterea continuă a prestigiului internaţional al ţării noastre. Profunda grijă faţă de om, desăvîrşita principialitate comunistă, autenticul spirit de dreptate, permanenta investiţie de inteligenţă creatoare, vasta capacitate de conducere, organizare şi perfecţionare a proceselor de care depinde progresul societăţii româneşti — sînt, toate acestea, calităţi definitorii ale personalităţii tovarăşei Elena Ceauşescu, luminos exemplu pentru toţi oamenii muncii din patria noastră, în opera de edificare a noii orînduiri.

Valoroasa contribuţie a tovarăşei Elena Ceauşescu la elaborarea şi aplicarea politicii partidului şi statului nostru, la procesul continuu de perfecţionare şi creştere a potenţialului economic, ştiinţific, cultural al societăţii româneşti, la întregul proces de construcţie socialistă este, totodată, indisolubil legată de prezenţa sa, nemijlocită, alături de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la marile acţiuni de politică externă românească, la dezvoltarea continuă a raporturilor de prietenie şi colaborare ale ţării noastre cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, la promovarea consecventă a iniţiativelor şi demersurilor de pace ale României socialiste.

Ilustrativă în acest sens este participarea tovarăşei Elena Ceauşescu la strălucitele solii de pace, prietenie şi colaborare ale secretarului general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la dialogul la nivel înalt — pe linie de partid şi de stat —, purtat în ţară şi peste hotare, la activitatea internaţională a României.

Demnă de relevat este contribuţia tovarăşei Elena Ceauşescu la vasta activitate internaţională pe care o desfăşoară România, secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Pronunţîndu-se cu hotărîre pentru renunţarea la vechea politică de înarmare, confruntare, forţă şi dictat, tovarăşa Elena Ceauşescu a adresat, nu o dată, de la tribuna unor prestigioase foruri naţionale şi internaţionale organizate în capitala patriei noastre, un fierbinte apel la unirea tuturor forţelor păcii — în rîndul cărora oamenii de ştiinţă ocupă un loc important —, pentru triumful unei noi gîndiri, al unei noi politici, de dezarmare şi largă colaborare între state, de soluţionare numai pe cale paşnică a tuturor conflictelor, de rezolvare globală a problemelor subdezvoltării şi realizare a noii ordini economice mondiale, pentru făurirea unei lumi mai drepte şi mai bune, fără arme şi războaie, a păcii şi conlucrării internaţionale. În acest sens, un deosebit ecou internaţional a avut „Apelul adresat de participanţii la cel de-al III-lea Congres naţional de chimie din România către chimiştii şi oamenii de ştiinţă din întreaga lume", difuzat şi ca document oficial al Adunării Generale a O.N.U.

Într-o epocă în care ştiinţa se afirmă drept cea mai puternică forţă a progresului economico-social, domeniile vaste şi de mare importanţă ale ştiinţei, educaţiei şi culturii, ale afirmării geniului creator al naţiunii, asupra cărora tovarăşa Elena Ceauşescu se apleacă permanent, cu înaltă competenţă şi deosebită grijă, reprezintă o dovadă incontestabilă a înaltei sale capacităţi prospective, a modului în care înţelege să slujească interesele vitale ale propăşirii poporului român.

În lumina obiectivelor strategice definite în magistrala Expunere din 28 no-

— OMAGIUL ÎNTREGULUI POPOR

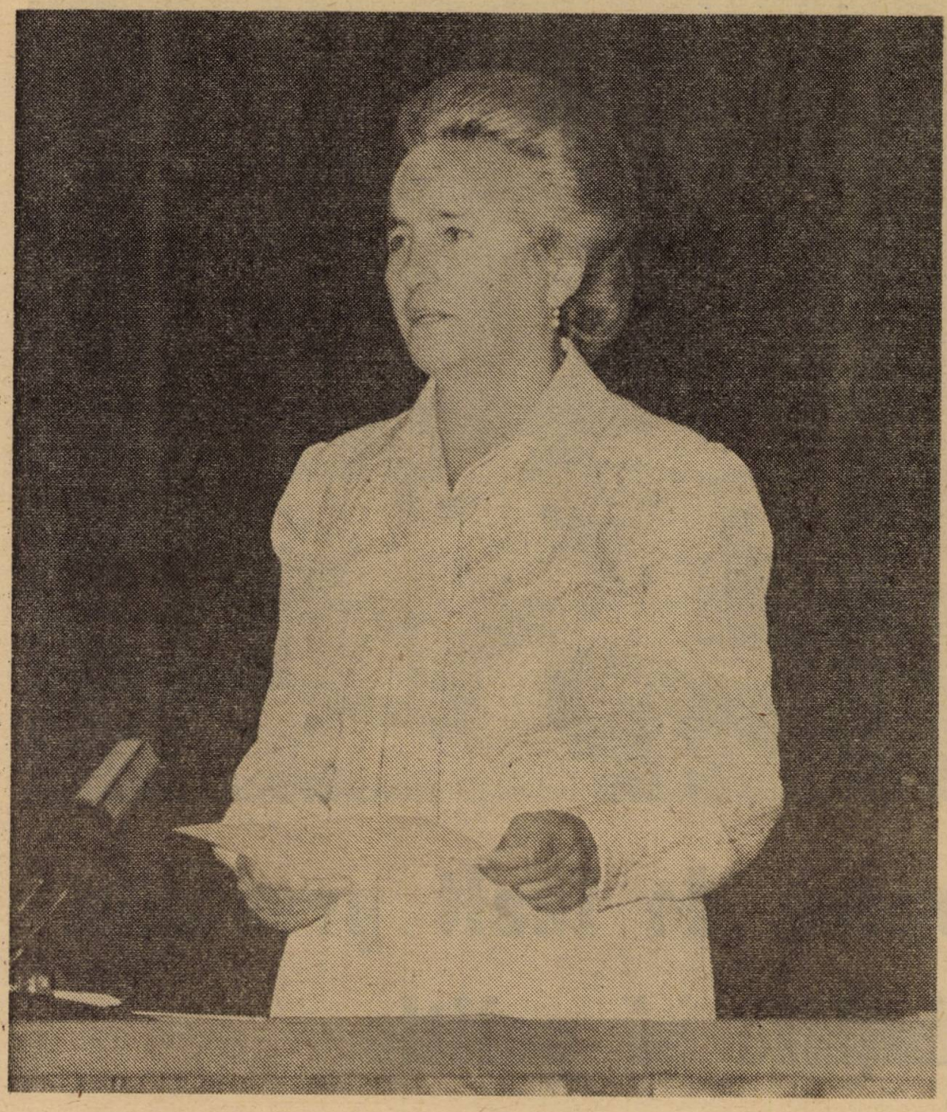

iembrie 1988 a tovarășului Nicolae Ceaușescu, privind dezvoltarea economico-socială a României și trecerea la stadiul de țară mediu dezvoltată, tovarășa Elena Ceaușescu sublinia că trebuie făcut totul, astfel încît cercetarea științifică din toate domeniile, în strînsă unitate cu învățămîntul și producția, să devină un factor hotărîtor al dezvoltării patriei noastre, al ridicării ei pe noi culmi de progres și civilizație. Această opțiune fundamentală ilustrează unitatea de esență dintre conștiință și știință, marea forță transformatoare a întregului proces de cunoaștere, locul și rolul pe care știința românească le deține astăzi în patrimoniul științei universale.

Prin opera tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prestigiul internațional al României a dobîndit dimensiuni noi. Aceasta dovedește vitalitatea, originalitatea și marile valențe creatoare ale științei românești, consacrate construcției socialiste, promovării celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane.

Ca om politic și, deopotrivă, savant de înalt prestigiu, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu promovează, prin întreaga sa operă, un concept larg, cuprinzător despre rolul științei. O știință orientată permanent spre rezolvarea problemelor majore ale activității productive, economico-sociale; în același timp, o știință cucerind noi sfere ale cunoașterii în domeniile de vîrf, o știință pentru progres social, o știință dedicată omului, dreptului său suprem la viață, la existență.

Într-o epocă în care știința, inteligența-creatoare, educația și cultura reprezintă, mai mult ca oricînd, puterea reală a unei națiuni și îi conferă capacitatea sa de afirmare în dinamica progresului mondial, personalitatea tovarășei Elena Ceaușescu este reprezentativă pentru modul în care întruchipează acea sinteză legic necesară între actul politic și cel al creației spirituale. Promovînd, prin întreaga sa activitate, o asemenea concepție de mare deschidere filozofică și, deopotrivă, de fertilă aplicabilitate în practica socială, tovarășa Elena Ceaușescu se distinge printr-o excepțională capacitate de organizare, de conducere și, în egală măsură, ca autor al unor lucrări fundamentale în sferele cele mai moderne și de actualitate ale cercetării în domeniul chimiei — calități prin care și-a cîștigat o binemeritată autoritate internațională.

Vasta activitate pusă în slujba științei, a progresului general, pe care o desfășoară tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu se bucură de o largă recunoaștere în țară și pe plan mondial, numeroasele distincții conferite de prestigioase instituții științifice și academii din străinătate stînd mărturie vie pentru contribuția de mare valoare la îmbogățirea tezaurului universal al gîndirii și creației științifice, elocventă expresie a înaltei aprecieri de care se bucură în rîndul oamenilor de știință și cultură din țară și de pe toate meridianele lumii.

Elocventă ilustrare a esenței umaniste a politicii partidului și statului nostru, a viziunii înaintate, materialist-dialectice și istorice, despre lume și viață, opera tovarășei Elena Ceaușescu reprezintă o întruchipare a vocației păsnice a științei românești, pusă în slujba dezvoltării multilaterale a țării, un exemplu pentru hotărîrea de a face totul, astfel încît minunatele cuceriri ale geniului uman să servească exclusiv păcii și dezvoltării, colaborării și înțelegerii între națiuni. Este, în acest sens, semnificativă activitatea tovarășei Elena Ceaușescu în calitate de președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de Știință și Pacea" — ca o expresie grăitoare a politicii externe românești în sprijinul inițiativelor și demersurilor de pace și dezarmare ale președintelui Nicolae Ceaușescu.

Acum, în pragul acestei aniversări, gîndurile întregii națiuni se îndreaptă, cu sentimente de aleasă prețuire și profund respect, către tovarășa Elena Ceaușescu, luminos exemplu de militant revoluționar, om politic și eminent savant, care, prin întreaga sa activitate, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu — strălucitul conducător al partidului și statului nostru — aduce o inestimabilă contribuție la dezvoltarea multilaterală a României socialiste, la afirmarea tot mai puternică a patriei noastre în constelația națiunilor libere și independente ale lumii.

Împreună cu toți cetățenii patriei aducem un cald omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, însoțit de tradiționala urare de multă sănătate, putere de muncă și viață îndelungată pentru prosperitatea și bunăstarea poporului român, pentru ridicarea României pe noi culmi de civilizație și progres, pentru creșterea continuă a prestigiului patriei noastre pe plan mondial, pentru triumful cauzei păcii, socialismului și colaborării în lume.

Olimpia Solomonescu
adjunct al ministrului afacerilor externe

Aleasă prețuire și profund respect pentru o operă de înalt prestigiu științific și politic

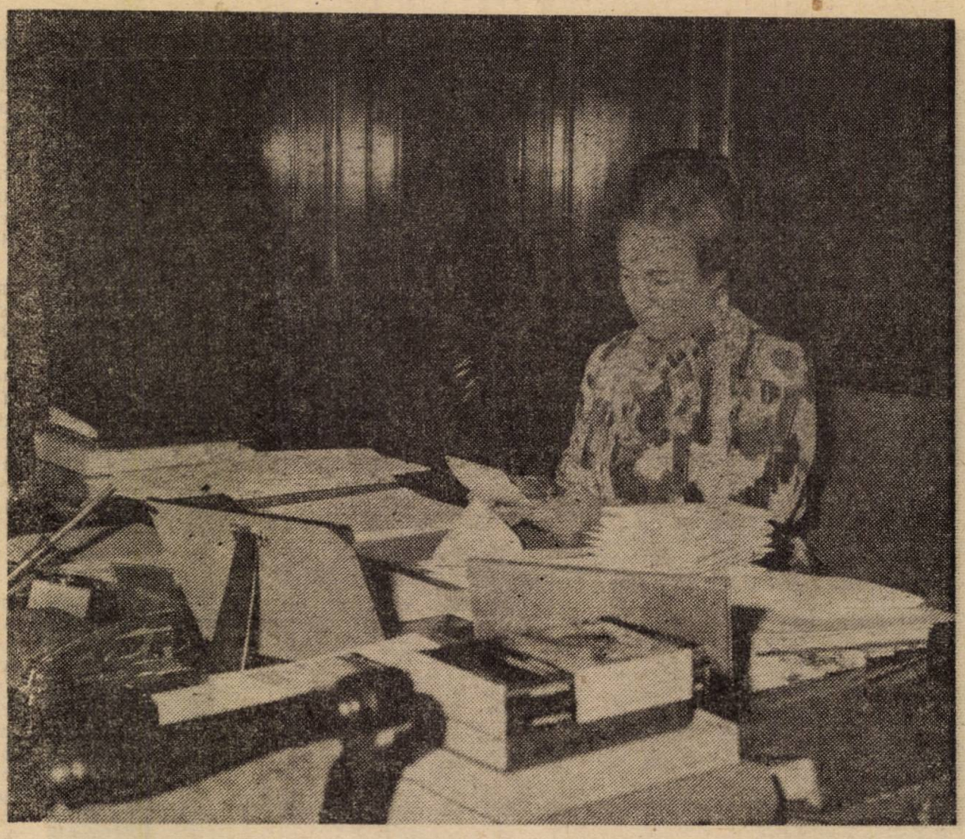

7 ianuarie. În această zi aniversară — zi de luminoasă și vibrantă sărbătoare pentru întregul partid și popor —, țara omagiază ziua de naștere, intrată în tradiție, a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului. Întreaga națiune se prezintă, la această frumoasă aniversare, puternic însuflețită de tezele, ideile și orientările de inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din noiembrie a.c., care au imprimat un suflu înnoitor procesului revoluționar în devenirea noastră comunistă, oferind posibilitatea de afirmare deplină a tuturor capacităților și valorilor societății românești.

Istoria României socialiste moderne, care s-a făurit sub ochii generației noastre, a înscris definitiv, în cartea sa de aur, numele tovarășei Elena Ceaușescu, remarcabil om politic și de stat, strălucit om de știință și savant de largă recunoaștere mondială, militant de seamă pentru triumful în lume al ideilor de pace și progres.

La această luminoasă aniversare, ne facem o datorie de conștiință în a evoca, cu profunde sentimente de prețuire, stimă și recunoștință, cu înaltă cinstire, activitatea revoluționară a tovarășei Elena Ceaușescu, desfășurată cu abnegație, fermitate și eroism, încă din anii tinereții, în rîndurile eroicului nostru partid comunist, în marile bătălii de clasă, antifasciste și antirăzboinice, împotriva nedreptei orînduiri burghezo-moșierești, a exploatării, pentru eliberare socială și națională, pentru împlinirea aspirațiilor de bunăstare și progres ale poporului și edificarea unei societăți noi pe pămîntul românesc, pentru înălțarea României pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație socialistă și comunistă.

Pentru generația noastră, ca și pentru cele viitoare, va rămîne întipărită în memorie pilduitoarea activitate, desfășurată de tovarășa Elena Ceaușescu, cu înflăcărat patos revoluționar, cu neasemuit curaj și demnitate, pentru îndeplinirea numeroaselor și importantelor sarcini încredințate de partid în anii grei de teroare și prigoană, pentru atragerea și mobilizarea tineretului, a muncitorilor în lupta pentru cucerirea și apărarea drepturilor și libertăților democratice, cetățenești, pentru înlăturarea asupririi sociale, pentru asigurarea integrității, independenței și suveranității patriei. Numeroase sînt paginile din istoria memorabilă a patriei și partidului care stau mărturie strălucitei activități revoluționare desfășurate pentru a înfăptui, fără șovăire, misiunile de mare răspundere încredințate de partid în momente cruciale ale luptei sale. O asemenea pagină de luminoasă cutezanță, dîrzenie și eroism, înscrisă în istoria patriei noastre, o reprezintă marea demonstrație muncitorească antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, în organizarea și desfășurarea căreia tovarășa Elena Ceaușescu, alături de mult iubitul conducător al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a avut un rol hotărîtor.

— OMAGIUL ÎNTREGULUI POPOR

Evocăm, în acest înălțător moment aniversar, cu deosebit respect și admirație, contribuțiile sale, de inestimabilă valoare, aduse, în anii socialismului biruitor, la activitatea politico-ideologică și organizatorică a partidului, la lupta pentru democratizarea țării, pentru cucerirea și consolidarea puterii politice a clasei muncitoare, pentru înfăptuirea obiectivelor revoluției și construcției socialiste. Remarcabilele însușiri de om politic și savant patriot ale tovarășei Elena Ceaușescu, înzestrat cu o mare capacitate de gîndire probatoare, vizionară și cu inegalabilă putere de muncă, puse în slujba aspirațiilor vitale ale poporului român, s-au afirmat plenar în epoca de puternic avînt constructiv deschisă de Congresul al IX-lea al partidului.

Alături de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu își aduce o inestimabilă contribuție la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, la fundamentarea și aplicarea programelor realiste și profund mobilizatoare de dezvoltare economico-socială a patriei, care au asigurat ritmuri înalte de creștere a forței economice, făurirea unei puternice și moderne baze tehnico-materiale, continua înflorire a științei, învățămîntului și culturii, ca factor de cea mai mare însemnătate în asigurarea progresului multilateral al întregii țări.

Tovarășa Elena Ceaușescu acționează, cu întreaga energie și hotărîre, pentru transpunerea în viață a tezei, de inestimabilă valoare teoretică și practică, fundamentată de secretarul general al partidului, potrivit căreia socialismul și comunismul nu se pot construi decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei umane, așezînd știința românească pe temeiuri novatoare și transformînd-o într-o puternică forță materială de producție. **„Pornind de la faptul că socialismul și comunismul se realizează pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne, ale cunoașterii umane în general,** arăta tovarășa Elena Ceaușescu, **trebuie să ne preocupăm în continuare, mult mai susținut, de dezvoltarea activității de cercetare, de soluționarea operativă și eficientă, cu ajutorul cercetării științifice, a diverselor probleme pe care le ridică promovarea progresului tehnic în întreaga economie, noua revoluție tehnico-științifică și noua revoluție agrară din țara noastră".**

În lumina acestei vibrante aprecieri, tovarășa Elena Ceaușescu a organizat, într-o viziune cu totul nouă, întreaga muncă de cercetare științifică, coordonînd, cu înaltă competență, activitatea puternicului detașament al oamenilor de știință din țara noastră și orientînd-o în direcția modernizării structurii economice, a lărgirii bazei energetice și de materii prime, a accelerării acelor ramuri industriale care realizează, cu consumuri energetice reduse, produse de înaltă valoare, competitive pe plan mondial, a dezvoltării intensive a agriculturii, a creșterii productivității, calității și eficienței muncii, a promovării progresului tehnic, în concordanță cu cerințele noii revoluții tehnico-științifice, ale noii revoluții agrare, ale amplului proces de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Preocuparea pentru continua dezvoltare științifică și tehnologică se bazează pe analiza cerințelor obiective ale progresului rapid al societății, fiind strîns legată de tradițiile științei românești, de realitățile țării noastre și ținînd seama de cele mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei contemporane, de tendințele științei mondiale. Această concepție are, ca trăsături esențiale, orientarea cercetării științifice către problemele majore ale economiei, strînsa legătură cu practica, aplicarea rapidă în producție a cuceririlor științei, integrarea cercetării cu învățămîntul și producția, răspunderea pe care oamenii de știință o au în rezolvarea problemelor societății, în apărarea păcii.

Impresionantă prin dimensiunile sale, îmbogățind și perfecționînd cunoașterea într-unul din domeniile de mare importanță pentru economia națională — chimia —, sporind prestigiul și autoritatea internațională a științei românești, opera tovarășei Elena Ceaușescu, concretizată în zeci de lucrări, de mare însemnătate științifică și largă aplicabilitate practică în diferite sectoare economice, s-a impus atenției generale, acestea fiind traduse în principalele limbi de circulație mondială și publicate în numeroase țări.

Vasta și remarcabila activitate a tovarășei Elena Ceaușescu se bucură de mare prețuire și unanimă recunoaștere, fapt ilustrat, în mod elocvent, de numeroasele distincții și titluri academice acordate de prestigioase foruri științifice, academice și universitare din întreaga lume. O contribuție de cea mai mare însemnătate o aduce tovarășa Elena Ceaușescu la dezvoltarea, perfecționarea și modernizarea învățămîntului românesc de toate gradele, convinsă fiind că școala trebuie să fie în măsură să asigure economiei naționale cadre cu o temeinică pregătire profesională, de specialitate, și un larg orizont cultural, cu o concepție înaintată, materialist-dialectică despre lume și viață, oameni pe măsura timpului, a comandamentelor societății noastre socialiste.

Legată indisolubil de știință și învățămînt, cultura noastră socialistă trebuie, așa cum sublinia tovarășa Elena Ceaușescu, să fie pusă în slujba progresului multilateral al țării, să fie călăuzită permanent de marile și perenele valori ale umanismului socialist, de idealurile și aspirațiile cele mai înalte ale poporului român.

Afirmarea în lume a politicii externe de pace, dezarmare și largă colaborare a României socialiste are, în întreaga operă teoretică și practică a tovarășei Elena Ceaușescu, un prestigios promotor, o activă și prețioasă contribuție.

În cadrul amplelor acțiuni determinate de politica de pace și largă colaborare promovată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost constituit Comitetul Național Român „Oamenii de știință și pacea" al cărui președinte fondator este tovarășa Elena Ceaușescu. Rodnica, remarcabila și neobosita sa activitate în slujba afirmării pe plan internațional a valorilor științifice din țara noastră se îmbină, în mod armonios, cu activitatea prestigioasă pe care o desfășoară pentru unirea forțelor științifice și culturale din întreaga lume, astfel ca înfăptuirile geniului uman să nu fie puse în slujba războiului și a distrugerii, ci să servească în exclusivitate progresului și civilizației, dezideratelor întregii umanități de a trăi într-o lume a păcii și bunăstării, înțelegerii și colaborării dintre toate națiunile. După cum se știe, opera sa științifică, activitatea sa de prestigiu dedicată apărării, prin știință, a dreptului fundamental al popoarelor la pace, existență liberă și demnă, s-a bucurat și se bucură de un larg ecou, de răsunet internațional, fiind încununate de numeroase titluri, premii și distincții.

Prețuite și admirate sînt activitatea tovarășei Elena Ceaușescu în calitatea sa de președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de știință și pacea" și de președinte al Biroului Executiv al acestuia, eforturile depuse de acest prestigios organism în vederea dedicării inteligenței și forței creatoare păcii și progresului, determinării omenirii să utilizeze uriașele capacități ale științei și tehnicii, descoperirile și cuceririle acestora, în scopul lichidării decalajelor și inegalităților între națiuni, eradicării subdezvoltării, construirii unei lumi mai bune și mai drepte, a păcii și prieteniei între popoare. Colaborînd cu organizații similare din alte țări, cu diferite foruri internaționale și instituții din sistemul Organizației Națiunilor Unite, Comitetul Național Român își aduce contribuția, în cadrul puternicului front mondial al savanților, la adoptarea unor măsuri concrete pentru oprirea cursei înarmărilor și edificarea unei lumi a păcii, dreptății și egalității. **„Astăzi — cînd în viața internațională s-a ajuns la o încordare deosebită, cînd crește necontenit pericolul unui război nuclear — este mai necesar ca oricînd,** sublinia tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, **ca oamenii de știință din întreaga lume să-și unească eforturile și, împreună cu popoarele lor, cu toate forțele iubitoare de pace și progres să se ridice cu hotărîre împotriva războiului și a înarmărilor, să acționeze cu toată energia pentru dezarmare, pentru pace".** De fapt, nu poate exista o îndatorire mai mare a slujitorilor științei și, deopotrivă, ai civilizației umane, decît apărarea păcii, cuceririlor științei, dreptului la viață, la existență liberă și demnă a tuturor popoarelor.

A omagia, în aceste zile de ianuarie, de aleasă și înălțătoare sărbătoare, viața, activitatea și opera pilduitoare a tovarășei Elena Ceaușescu înseamnă a munci cu mai mult rîvnă, cu superioară competență și stăruință, în această perioadă de avînt fără precedent în istoria patriei. Celei care nu cunoaște țel mai înalt decît a sluji, alături de președintele țării, cauza păcii și a vieții, îi datorăm respectul, dragostea, stima și mîndria noastră fără egal. Să-i dorim, la acest ceas de bucurie și sărbătoare pentru partid și pentru întregul popor, viață lungă, sănătate și putere de muncă, pentru împlinirea nobilelor idealuri cărora le-a închinat întreaga sa viață.

Doina Topor

Sprijin activ cauzei juste a poporului palestinian

În prima zi a anului, poporul palestinian aniversează, de peste două decenii, „Ziua revoluției", simbol al luptei pentru respectarea drepturilor sale legitime la autodeterminare, la crearea unui stat propriu, independent și suveran. Flacăra acțiunii, aprinsă la 1 ianuarie 1965 de combatanții Fatah-ului — principala componentă politică a Organizației pentru Eliberarea Palestinei —, a însuflețit un popor lipsit de țară, a făcut să se dezvolte conștiința sa națională, în acești ani afirmîndu-se, cu putere, Organizația pentru Eliberarea Palestinei, ca reprezentant unic și legitim al întregului popor palestinian.

Aniversarea „Zilei revoluției" are loc, în acest an, în condiții noi, ca urmare a unor evenimente de o deosebită importanță, desfășurate în ultima vreme.

De peste un an, în teritoriile arabe ocupate de Israel în urma războiului din 1967, se desfășoară o puternică și neîntreruptă mișcare populară de protest împotriva ocupației străine. Declanșată în decembrie 1987, „Intifada" a cuprins cele mai diverse categorii de vîrstă și sociale, continuînd, de la o lună la alta, fără a putea fi stăvilită de intervențiile dure ale forțelor armate israeliene. În plină revoltă, Consiliul Național Palestinian, întrunit la Alger în sesiune specială, a hotărît crearea Statului Palestinian Independent — Palestina.

O coincidență cu semnificație de simbol a făcut ca, în luna în care se împlinea un an de la declanșarea „Intifadei", Adunarea Generală a O.N.U. să adopte, cu o mare majoritate, o rezoluție în care se reafirmă necesitatea urgentă de a se permite poporului palestinian exercitarea suveranității în teritoriile ocupate după 1967, forumul mondial stabilind, totodată, ca, începînd din ziua de 15 decembrie, să fie folosită, în activitățile sale, denumirea Palestina, în loc de Organizația pentru Eliberarea Palestinei.

În actualele condiții generate de deciziile Consiliului Național Palestinian, de hotărîrile Adunării Generale a O.N.U., s-au creat premise favorabile, fără precedent, pentru declanșarea unui proces de pace cuprinzător, de care să beneficieze toate statele din Orientul Mijlociu.

Dezbaterile din cadrul sesiunii Adunării Generale a Națiunilor Unite, desfășurată timp de trei zile la Geneva, au scos în evidență — ceea ce constituie un nou motiv de mîndrie patriotică — clarviziunea politicii externe românești, a conducătorului partidului și statului nostru, ale cărui propuneri cu valoare de pionierat sînt astăzi susținute de majoritatea covîrșitoare a țărilor din lumea întreagă.

După cum se știe, România socialistă a fost printre primele țări care au recunoscut statul palestinian. **„Țara noastră** — arăta, recent, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** de la înalta tribună a marelui forum al democrației muncitorești-revoluționare — **a salutat și recunoscut noul stat palestinian, considerînd hotărîrea Consiliului Național Palestinian privind proclamarea noului Stat Palestinian Independent ca o hotărîre de o însemnătate deosebită, care deschide calea unei soluționări juste a problemelor. O importanță deosebită are, în această privință, recunoașterea rezoluțiilor Organizației Națiunilor Unite, implicit a existenței statului israelian, aceasta creînd condiții mai bune pentru realizarea unei Conferințe internaționale în problemele Orientului Mijlociu".**

Încă din 1972, tovarășul Nicolae Ceaușescu aprecia ca legitime și firești **„năzuințele, dorința poporului palestinian de a se constitui ca națiune, deci și de a avea o organizare statală proprie".** Zilele trecute, președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, declara, în timpul vizitei efectuate la București, că președintele Nicolae Ceaușescu a fost omul de stat care a evidențiat, pentru prima oară în lume, necesitatea unei conferințe internaționale de pace pentru soluționarea situației din Orientul Mijlociu, primul care s-a referit, totodată, la constituirea statului palestinian, chiar într-un context istoric în care mulți lideri politici se opuneau unei asemenea idei.

România socialistă sprijină, în continuare, cu consecvență, organizarea unei conferințe de pace, sub egida O.N.U., la care să participe toate părțile interesate, inclusiv O.E.P. — reprezentantul unic și legitim al poporului palestinian —, precum și Israelul și membrii permanenți ai Consiliului de Securitate. România este ferm convinsă că problema palestiniană nu poate fi rezolvată decît cu participarea directă, nemijlocită, la orice fel de negocieri, a poporului palestinian, a O.E.P. În cadrul preconizatei conferințe, palestinienii, O.E.P., trebuie să-și asume răspunderea și să trateze direct cu Israelul, eventual și cu participarea altora. De asemenea, conferința poate și trebuie să ofere garanții pentru soluțiile adoptate de părțile direct interesate și nu să hotărască în locul lor, deoarece, în mod logic, o pace impusă de alții nu poate fi viabilă.

Țara noastră a afirmat, totodată, în repetate rînduri, că o reglementare justă și trainică a problemelor din Orientul Mijlociu trebuie să pornească de la retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în 1967, de la recunoașterea drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv la crearea statului palestinian independent, de la asigurarea securității și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă.

Poporul român, manifestîndu-și sprijinul activ față de cauza justă a poporului palestinian, își exprimă speranța că nu este departe ziua cînd se va ajunge, prin negocieri politice, purtate în spirit realist, la soluționarea diferendelor din această atît de frămîntată regiune, potrivit intereselor fundamentale ale popoarelor din zonă, năzuințelor de dezvoltare liberă și pașnică a tuturor națiunilor lumii.

Ștefan Cârjă

Ziua națională a Birmaniei

La 4 ianuarie se împlinesc 41 de ani de la proclamarea independenței Birmaniei, eveniment cu profundă semnificație în istoria acestei țări, încununînd lupta îndelungată a poporului birman pentru împlinirea aspirațiilor sale de libertate, progres și prosperitate, pentru o existență de sine stătătoare.

După cucerirea independenței, poporul birman și-a mobilizat eforturile pentru lichidarea moștenirii coloniale, valorificarea, în propriul interes, a resurselor țării, propășirea tuturor sectoarelor vieții economice și sociale. Anii independenței au reprezentat, astfel, o perioadă de amplă mobilizare pentru angajarea statului și poporului birman pe calea progresului, a unor transformări structurale ale societății. Preluînd o situație de rămînere în urmă economică și, în condițiile neprielnice ale unor structuri economice internaționale, marcate de inechitate, Birmania a reușit, totuși, să parcurgă etape notabile pe drumul împlinirilor economice și sociale. Ca și în cazul altor state în curs de dezvoltare, eforturile poporului birman au întîmpinat, însă, dificultăți serioase din partea structurii inechitabile a vieții economice mondiale. Aceasta justifică atașamentul Rangoonului la cauza creării unor noi structuri, echitabile, în cadrul raporturilor economice mondiale, la promovarea politicii de pace, destindere și colaborare.

Pe aceste coordonate — ale preocupării pentru cauza păcii și înțelegerii internaționale — se înscriu și relațiile româno-birmane, relații de prietenie și colaborare, bazate pe principiile egalității în drepturi, pe stimă și respect reciproc. Un aport esențial la evoluția acestor raporturi revine dialogului la nivel înalt. Astfel, un moment de excepțională însemnătate l-au reprezentat convorbirile la nivel înalt, înțelegerile convenite cu aceste prilejuri contribuind la amplificarea raporturilor pe diferite planuri, în conformitate cu interesele celor două țări și popoare, cu cauza păcii și cooperării în lume.

Din cronica anului internaţional

366 DE ZILE

Fără să fie anul unor acţiuni sau evenimente spectaculoase, 1988 a consemnat, totuşi, cîteva momente politice de certă importanţă, ce i-au conferit profilul distinct de perioadă înlăuntrul căreia au încolţit germenii unei gîndiri şi abordări novatoare a problemelor, fenomenelor şi proceselor din viaţa internaţională: confruntarea a scăzut în intensitate în favoarea dialogului, realismul a prevalat în faţa poziţiilor inflexibile, a sporit încrederea în eficacitatea metodei tratativelor.

Se poate spune, pe drept cuvînt, că anul 1988 a adus puncte preţioase Organizaţiei Naţiunilor Unite, care s-a implicat mai mult şi cu folos în căutarea de soluţii general-avantajoase unor probleme ce tindeau să se cronicizeze. Este reconfortant să reamintim, în acest context, pasul făcut în direcţia înfăptuirii păcii în Afganistan, reprezentat de semnarea, în aprilie, la Palatul Naţiunilor din Geneva, a acordurilor de reglementare politică a situaţiei din această ţară; sau de decizia luată (în iulie) şi de Teheran privind acceptarea rezoluţiei 598 a Consiliului de Securitate al ONU de încetare a focului în îndelungatul conflict din Golf; în aceeaşi enumerare îşi găseşte locul semnarea, la New York (în luna decembrie), a acordurilor dintre Angola, Cuba şi Africa de Sud privind reglementarea situaţiei din sud-vestul Africii. Sigur că, în regiunile amintite, pacea se află încă la orizont, dar important este, la urma urmei, sensul pozitiv al desfăşurărilor evenimentelor: trupele sovietice s-au repatriat, parţial, din Afganistan, cu angajamentul că vor părăsi definitiv această ţară pînă la mijlocul lunii februarie anul curent; între Iran şi Irak sînt în curs negocieri de lichidare a litigiului în care sînt implicate; Namibiei i s-a deschis perspectiva accesului la independenţă. Iată că Naţiunile Unite, sub ale căror bune auspicii, au avut loc aceste evoluţii, au mari resurse în mobilizarea factorilor politici pe calea reglementării negociate a problemelor din faţa omenirii.

Cronica anului 1988 va reţine, ca momente de bun augur, cu deschideri noi în direcţia ajungerii la o pace justă şi durabilă în zona marcată de grave convulsii a Orientului Mijlociu, proclamarea statului palestinian independent (în luna noiembrie), poziţiile realiste promovate de OEP — înfăţişate, cum ştim, la tribuna (de la Geneva) a Organizaţiei Naţiunilor Unite —, precum şi iniţierea de contacte americano-palestiniene. Ideea unei conferinţe internaţionale de pace sub egida ONU — lansată pentru prima oară de preşedintele Nicolae Ceauşescu — a cîştigat teren, şi este de presupus că ofensiva păcii va continua spre binele tuturor.

Debutînd sub semnul speranţei create de întîiul tratat în materia dezarmării, semnat în decembrie 1987, anul 1988 notează şi ratificarea acestuia .Din păcate, pe măsură ce sînt distruse rachetele cu rază medie şi mai scurtă de acţiune, se consolidează şi opinia „modernizării" altor tipuri de armament nuclear din dotarea NATO, pentru „compensarea golului" lăsat de eurorachete. Intraţi pe terenul acesta, reţinem, şi în contul lui 1988, o enormă risipă pe altarul înarmărilor: cifra de 1000 miliarde de dolari spune totul (ca o curiozitate: pentru a număra atîţia bani, cu frecvenţa de un dolar pe secundă, zi şi noapte, unui om i-ar trebui aproape 32 de milenii). De-a lungul anilor, grupuri de experţi ai ONU au elaborat mai multe studii referitoare la consecinţele economice şi sociale ale cursei înarmărilor. Documentele pun în lumină strînsa corelaţie ce există între promovarea industriei militare, pe de o parte, şi agravarea crizei economice, mărirea decalajelor între ţările bogate şi cele sărace, irosirea rezervelor de materii prime ale planetei etc., pe de altă parte. Cîteva date edificatoare — care trebuie să constituie şi un avertisment — incluse într-un ultim studiu pe această temă, elaborat în 1988 de specialişti ai ONU: cheltuielile militare globale, care depăşesc în prezent exorbitanta sumă de 1000 miliarde de dolari, echivalează cu venitul naţional total al unui număr de 44 de ţări în curs de dezvoltare, cu o populaţie de 2,6 miliarde de locuitori. În prezent, pe glob, numărul persoanelor angajate în activităţi militare se situează la circa 80 de milioane, dintre care 20 la sută sînt specialişti de înaltă calificare, iar 8—10 milioane sînt muncitori antrenaţi în activităţi de producţie. Între 5 şi 10 la sută din materiile prime de bază ale omenirii şi 5—6 la sută din consumul mondial de petrol sînt concentrate în industria de război.

Sînt, cele de mai sus, numai cîteva repere ale anului politic 1988 (detalii — în cronologia de mai jos), de ajuns, însă, pentru a observa (ca o concluzie) că, în cele 366 de zile intrate de-acum în istorie, au apărut şi s-au dezvoltat unele tendinţe pozitive în viaţa internaţională, cu perspective îmbucurătoare; din păcate, pe acelaşi fundal sumbru al continuării competiţiei înarmărilor. Desigur, un an înseamnă prea puţin pentru schimbări radicale, în bine, în viaţa internaţională, dar şi prea mult pentru menţinerea unui dăunător statu quo. În ce îl priveşte, 1988 a avut şansa unor evenimente pentru care merită să fie citat.

Octavian Munteanu

PACEA — obiectivul vital, condiţia primordială a supravieţuirii umanităţii — a constituit, pe tot parcursul anului, elementul catalizator, dinamizator al unor mari acţiuni, organizate pe toate meridianele globului.

O contribuţie de excepţională însemnătate, în favoarea promovării intereselor păcii, colaborării, progresului se vădesc a fi, şi în acest an, demersul, iniţiativele şi acţiunile României, ale preşedintelui **Nicolae Ceauşescu**, ce pun în lumină necesitatea unei noi abordări a problemelor războiului şi păcii, identificarea şi înfăptuirea de măsuri practice şi eficiente în direcţia opririi cursei înarmărilor, a realizării dezarmării, pentru înlăturarea politicii de forţă şi ameninţare cu forţa, întronarea şi consolidarea unui climat de pace, securitate, încredere în întreaga lume.

OPOZIȚIE CRESCÎNDĂ FAȚĂ DE BAZELE MILITARE STRĂINE. Sub presiunea, tot mai puternică, a opiniei publice, bazele militare americane de pe teritoriile unor state europene sau asiatice au făcut obiectul unor intense și anevoioase negocieri, desfășurate pe întreg parcursul anului. Este vorba mai ales de Spania, Grecia, Filipine. La 15.I., la Madrid și Washington, s-a anunțat, simultan, că Spania și Statele Unite au ajuns, după 18 luni de negocieri, la un acord privind reducerea efectivelor militare americane de pe teritoriul spaniol, condiție pusă de guvernul lui Felipe Gonzalez pentru reînnoirea tratatului bilateral de apărare. Prin acest acord, S.U.A. s-au angajat să-și retragă cele 72 de avioane „F-16" de la baza Torrejon de Ardoz, din apropiere de Madrid. Acceptul guvernului de la Roma de a găzdui, la o bază de pe teritoriul țării, cele 72 de aparate de vînătoare a declanșat vii proteste și polemici în rîndul opiniei publice și al forțelor politice italiene. În octombrie, după aproape trei ani de dificile negocieri, Spania și S.U.A. au ajuns la un controversat acord, privind reînnoirea, pe opt ani, a tratatului bilateral de apărare.

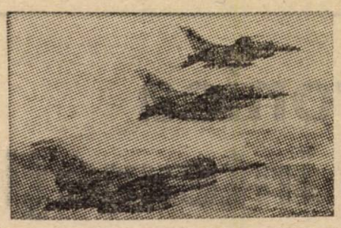

Un acord la fel de controversat a fost semnat, la 17.X., între Filipine și S.U.A., cu privire la utilizarea, în următorii doi ani, a celor două mari baze militare americane din Filipine : Clark și Subic Bay. Solicitările financiare crescînde, rezistența politică tot mai pronunțată împotriva staționării de arme nucleare îi pun pe americani într-o poziție incomodă — notează agențiile, evocînd „scadența" din 1991 a acordului americano-filipinez în probleme de apărare. Dificile negocieri s-au desfășurat pe parcursul a peste 10 runde — și fără un rezultat concret — între Grecia și S.U.A. în legătură cu cele patru mari baze și cele 20 de instalații auxiliare americane de pe teritoriul elen. Inițiate la 14 noiembrie 1987 și urmînd a se încheia, în principiu, pînă la sfîrșitul lui 1988, cînd expiră vechiul acord dintre cele două părți, semnat în 1983, negocierile greco-americane privind viitorul bazelor militare ale S.U.A. de pe solul elen au fost prelungite, totuși, pentru anul viitor, datorită dificultăților și deosebirilor de vederi, manifestate pe toată durata lor. Decizia prelungirii negocierilor a fost anunțată la încheierea celei de-a 12-a runde de tratative, din a doua jumătate a lunii decembrie, la Atena, ea constituind o soluție de ultim moment menită a permite reluarea discuției asupra problemelor controversate.

Însoțite de ample demonstrații de protest, aceste evenimente au dezvăluit — prin modul de desfășurare și reacțiile prilejuite — că, într-un moment politic internațional dominat de imperativul dezarmării, al edificării unei reale securități, bazate pe încredere între state și noi principii de relații, se afirmă puternic conștiința că instalațiile militare aflate pe teritoriile altor țări reprezintă „corpuri străine", lezînd prerogativele inalienabile de suveranitate și independență și contravenind tendințelor de destindere, colaborare egală, fără presiuni și ingerințe străine.

REUNIUNEA GENERAL-EUROPEANĂ DE LA VIENA și-a reluat lucrările la 22.I. Începute la 4 noiembrie 1986, lucrările forumului din capitala austriacă durează de peste doi ani, fără a se reuși, însă, să se ajungă la noi înțelegeri, menite să contribuie la întărirea securității pe continent și la dezvoltarea cooperării între toate statele participante, în domeniile care alcătuiesc sfera raporturilor dintre cele 35 de state semnatare ale Actului final de la Helsinki. După parcurgerea mai multor etape de negocieri și în condițiile în care la nici un alt precedent forum general-european nu au fost prezentate atît de multe propuneri, urmate de nenumărate completări și amendamente, după aprinse dezbateri, ce s-au înscris, inevitabil, în cursul sinuos al însești evoluții de ansamblu a vieții internaționale, reuniunea general-europeană de la Viena a intrat, spre sfîrșitul acestui an, într-o etapă decisivă. Efortul de sintetizare și armonizare a pozițiilor celor 35 de state participante — statele europene, S.U.A. și Canada — față de problematica, de însemnătate cardinală, a securității și cooperării în Europa își găsește concretizare în proiectul de document final, aflat pe masa reuniunii pentru ultimele formulări și completări. Proiectul de document urmează marile direcții de preocupări, definite de Actul final de la Helsinki al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, din 1975 : securitatea și dezarmarea pe continent, cooperarea în problemele economiei, științei și tehnicii, mediului ambiant, cooperarea în domeniul culturii, informațiilor, în probleme umanitare.

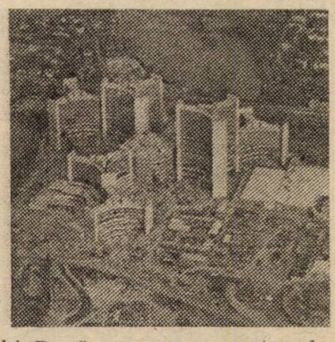

„Trebuie să înțelegem — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — că securitatea europeană înseamnă a învăța să conlucrăm în mod liber, pe principiul egalității, și să realizăm realmente o nouă politică în Europa. Să facem ca Europa să devină un continent al păcii și colaborării, care să exercite o influență puternică în lume, să asigure triumful politicii noi, de egalitate între toate națiunile, al unei lumi a păcii și dreptății sociale".** În acest spirit, delegația română la reuniunea de la Viena a militat, potrivit mandatului încredințat, pentru finalizarea corespunzătoare a lucrărilor, pentru convenirea unui document final substanțial și echilibrat, unanim acceptabil, în care să-și găsească reflectarea preocupările și năzuințele fundamentale ale popoarelor continentului și care să constituie o etapă distinctă pe calea făuririi unei Europe unite, a păcii și colaborării, pe baza respectării diversității de orînduiri sociale, a independenței și suveranității tuturor națiunilor sale.

LUCRĂRILE CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI COMUNIST BULGAR (desfășurate între 28—29 I) au fost consacrate unor probleme privind dezvoltarea pe diverse planuri a țării, precum și coordonatele majore ale politicii externe bulgare.

În raportul supus dezbaterii Conferinței Naționale se arată că, în anii puterii populare, Bulgaria a realizat un salt real în dezvoltarea sa multilaterală, transformîndu-se într-un stat industrial-agrar, cu un nivel material și cultural al poporului în creștere. În document sînt trasate căile și mijloacele necesare pentru ca Bulgaria să devină un stat socialist cu un înalt nivel de dezvoltare economică, socială și culturală, prin creșterea puternică a forțelor de producție, realizarea unei noi calități în toate sferele de activitate, crearea condițiilor care să asigure dezvoltarea proprietății socialiste — unică și indivizibilă.

Referitor la problemele vieții internaționale, raportul a pus în evidență coexistența pașnică ca o legitate obiectivă a unității și interdependenței lumii contemporane, a colaborării și progresului omenirii. Au fost jalonate, de asemenea, pozițiile R.P. Bulgaria în privința dezarmării, situației din Balcani, relațiilor cu celelalte țări socialiste.

ȚĂRILE MEMBRE ALE N.A.T.O. se întîlnesc, în cadrul unei reuniuni la nivel înalt, la 2—3. III, pentru a lua în discuție stadiul negocierilor sovieto-americane în domeniul dezarmării nucleare, relațiile Est-Vest, conceptul occidental al bizuirii pe o strategie a „răspunsului flexibil" incluzînd armele nucleare, precum și o decizie, adoptată în 1983, privind modernizarea arsenalului lor de rachete nucleare cu rază scurtă de acțiune (tactice). Reuniunea a pus în evidență opțiuni care contravin exigențelor procesului de dezarmare : Alianța Nord-Atlantică nu s-a arătat pregătită să renunțe la vechile doctrine și nu a părut dispusă să le abandoneze, cel puțin în viitorul deceniu. Dacă reuniunile precedente îngrijorau omenirea prin planuri belicoase, actuala întîlnire a dezamăgit și mai mult, ea stîrnind vii proteste în legătură cu intenția de permanentizare a acestora. Menținerea hotărîrii N.A.T.O. de aplicare a programelor lor de înarmare convențională va ridica, deci, semne de întrebare în ce privește angajarea unor negocieri cu toată seriozitatea și răspunderea, ca și referitor la rezultatele lor concrete. Cu atît mai mult cu cît, în paralel, se fac presiuni pentru menținerea și chiar perfecționarea celor 4 000 de arme nucleare în Europa, ceea ce contravine acordurilor sovieto-americane și, în general, exigențelor procesului de dezarmare. Este contextul în care s-au desfășurat, inclusiv în fața sediului N.A.T.O. din Bruxelles, noi demonstrații împotriva modernizării armelor nucleare și convenționale, pentru trecerea la măsuri ferme de dezarmare și pace.

„ACORDUL DE LA SAPOA", încheiat la 23. III., între guvernul sandinist și grupurile „contras", a reprezentat, în momentul semnării lui, un important pas concret pe calea promovării soluțiilor negociate în America Centrală, o transpunere în practică a prevederilor acordului regional de pace. S-a sta-

bilit, astfel, o încetare preliminară a focului, în perspectiva unei măsuri definitive în acest sens și a integrării elementelor contrarevoluționare în viața civilă. Evoluțiile ulterioare vor aduce, însă, aceste înțelegeri într-un impas încă nedeblocat, ca urmare a continuării ajutorului acordat grupurilor „contras" de către S.U.A. În acest timp, în mod unilateral, guvernul de la Managua a prelungit, periodic, încetarea acțiunilor ofensive ale trupelor guvernamentale, măsură de stimulare și facilitare, în continuare, a dialogului. În ce le privește, forțele „contras" se vor dovedi tot mai mult „o miză pierdută" pentru Washington, prin erodarea treptată a acestui mijloc de presiune politico-militară, deosebit de controversată în S.U.A. și respinsă pe continentul latino-american.

AN ELECTORAL ÎN EUROPA DE NORD. La 15.II. au avut loc alegeri prezidențiale în **Finlanda,** în cadrul cărora președintele social-democrat, Mauno Koivisto, a fost reconfirmat în funcția de șef al statului, pentru un nou mandat de șase ani.

La 10. V., în **Danemarca,** s-au desfășurat alegeri generale anticipate ; un nou cabinet, condus de premierul Poul Schlueter, a fost alcătuit la 3 iunie, avînd în componență reprezentanți ai Partidului Conservator, Liberal și Liberal-radical.

La 25. VI., în **Islanda,** Vigdis Finnbogadottir a fost aleasă pentru a treia oară ca șef al statului.

La 18. IX., în **Suedia,** scrutinul parlamentar a constituit o victorie a forțelor de stînga reprezentate de social-democrați, conduși de premierul Ingvar Carlsson (în **imagine**), confirmînd previziunile sondajelor de opinie.

SESIUNEA A.N.R.P. La 25.III. s-au deschis, la Beijing, lucrările primei sesiuni a noii legislaturi a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a R.P. Chineze (care se va numi, după această sesiune, Adunarea Națională a Poporului Chinez). Pe ordinea de zi a sesiunii — care a durat trei săptămîni — au figurat, între altele, raportul de activitate al guvernului ; raportul asupra proiectului planului național de dezvoltare economico-socială și bugetul de stat pe 1988 ; proiectul de revizuire a unor articole ale Constituției ș.a. Agenda a cuprins, de asemenea, alegerea președintelui și a vicepreședintelui R.P. Chineze (tovarășul Yang Shangkun și, respectiv, tovarășul Wang Zhen), a președintelui (tovarășul Wang Li) și vicepreședintelui Comitetului Permanent al A.N.R.P., a președintelui Comisiei Militare Centrale (tovarășul Deng Xiaoping), a președintelui Curții Populare Supreme și a procurorului general al R.P. Chineze.

În cadrul aceleiași sesiuni, deputații au aprobat numirea, de către președintele R.P. Chineze, Yang Shangkun, a tovarășului Li Peng în funcția de premier al Consiliului de Stat (guvernul) al R.P. Chineze. La propunerea noului premier, A.N.R.P. a numit trei vicepremieri, nouă consilieri de stat și un secretar general al Consiliului de Stat, precum și pe titularii celor 41 de ministere și comisii subordonate Consiliului de Stat.

ACORDURILE PRIVIND AFGANISTANUL. La 14. IV, la Palatul Națiunilor din Geneva, a avut loc ceremonia semnării documentelor privind reglementarea politică a situației din jurul Afganistanului. Eveniment important atît pentru țările și popoarele din regiune, cît și pe plan internațional, încheierea acordurilor privind Afganistanul a fost salutată cu satisfacție în cercuri largi ale opiniei publice mondiale și, alături de ele, de opinia publică din țara noastră, văzîndu-se în aceasta o afirmare, o dată în plus, a unui imperativ în favoarea căruia România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu se pronunță cu consecvență — și anume, necesitatea reglementării, exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, a situațiilor conflictuale, a oricăror probleme litigioase.

Dată fiind complexitatea situației, acordurile încheiate la Geneva au fost apreciate de comentatori doar un prim pas în vederea soluționării conflictului afgan, subliniindu-se necesitatea ca ele să fie urmate de noi eforturi constructive, pentru încetarea definitivă a înfruntărilor. Din păcate, în lunile următoare semnării acordurilor — deși o parte din prevederile acestora au început a fi transpuse în fapt —, s-au înregistrat, în continuare, momente de încordare, noi înfruntări și incidente. Astfel încît, într-un raport al secretarului general al O.N.U., din luna octombrie, se exprima profunda îngrijorare în legătură cu faptul că, în Afganistan, continuau luptele, soldate cu victime.

La începutul lunii noiembrie, de la Moscova, se anunța că, drept urmare a situației politice din Afganistan, operațiunea de retragere a trupelor sovietice a fost suspendată. În același timp, în cuvîntarea rostită la 7 decembrie, în cadrul Adunării Generale a O.N.U., Mihail Gorbaciov a propus, în legătură cu problema afgană, ca, de la 1 ianuarie 1989, să înceteze total și pretutindeni focul și toate operațiunile ofensive sau bombardamentele, să înceteze livrările de arme către toate părțile în conflict, iar, pe perioada formării unui guvern pe o bază largă, să fie trimis la Kabul și în alte centre strategice ale țării un contingent de forțe ale O.N.U. pentru menținerea păcii.

ALEGERI PREZIDENȚIALE ÎN FRANȚA la 24.IV și 8.V. Președintele socialist François Mitterrand **(în imagine)** a fost ales pentru un al doilea mandat de șapte ani, primind sprijinul Partidului Comunist, al altor forțe de stînga democratice, progresiste. Rezultatele dovedesc — apreciază observatorii — că electoratul francez a votat pentru continuitate, pentru o politică de reforme social-politice, împotriva pericolului de alunecare spre dreapta a vieții politice franceze.

La 12.VI, forțele stîngii au obținut majoritatea absolută în Adunarea Națională în cadrul scrutinului parlamentar anticipat. Partidul Socialist Francez și-a consolidat, astfel, poziția de cel mai mare partid din țară. În declarația guvernamentală, premierul Michel Rocard (în **imagine,** stînga), s-a pronunțat pentru continuarea liniei „economiei de austeritate".

De-a lungul anului, noul guvern va fi confruntat cu importante mișcări revendicative, la care au participat numeroase sectoare ale societății franceze.

O REUNIUNE A DIALOGULUI ŞI RECONCILIERII — a fost caracterizată întîlnirea la nivel înalt a Organizaţiei Unităţii Africane (O.U.A.), de la Addis Abeba, în cadrul căreia a fost sărbătorită, la 25.V, împlinirea a 25 de ani de la crearea primei organizaţii africane cu caracter continental.

„România socialistă, poporul român — se arată în Mesajul preşedintelui **Nicolae Ceauşescu — dau o înaltă apreciere activităţii bogate desfăşurate de Organizaţia Unităţii Africane pe parcursul celor 25 de ani de existenţă, contribuţiei importante pe care organizaţia a adus-o şi o aduce în lupta pentru dobîndirea şi consolidarea independenţei şi suveranităţii naţiunilor africane, pentru înlăturarea dominaţiei colonialiste şi neocolonialiste, pentru lichidarea politicii de discriminare rasială şi apartheid a regimului de la Pretoria şi accesul neîntîrziat al Namibiei la independenţă".**

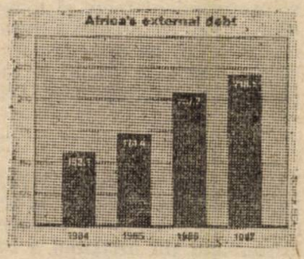

Cu cel mai înalt nivel de participare din ultimii ani, reuniunea O.U.A. a avut nu numai un caracter festiv, ci a prilejuit şi momente de riguroasă analiză a drumului parcurs, a problemelor ce stau în faţa continentului african. Printre acestea un loc deosebit a fost acordat perspectivelor de dezvoltare economică, de depăşire a handicapurilor din calea propăşirii economice şi sociale a naţiunilor africane, împovărate de o importantă datorie externă, în continuă creştere (vezi **graficul**).

CONVORBIRI SOVIETO-AMERICANE LA NIVEL ÎNALT s-au desfăşurat, la 29.V, la Moscova. A fost pentru a patra oară cînd secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Mihail Gorbaciov, şi preşedintele S.U.A., Ronald Reagan s-au aşezat la masa tratativelor, dialogul respectiv semnificînd şi prima vizită în U.R.S.S., după 14 ani, a unui şef al Administraţiei americane. Concepute a da un nou impuls raporturilor dintre cele două ţări, convorbirile de la Moscova au acordat un loc de seamă diferitelor aspecte ale dezarmării ; în timpul vizitei au fost schimbate documentele ratificării Tratatului privind lichidarea rachetelor cu rază medie şi mai scurtă de acţiune, semnat anterior la Washington. O nouă întîlnire între cei doi lideri va avea loc la începutul lunii decembrie, cu prilejul prezenţei în Statele Unite a lui Mihail Gorbaciov.

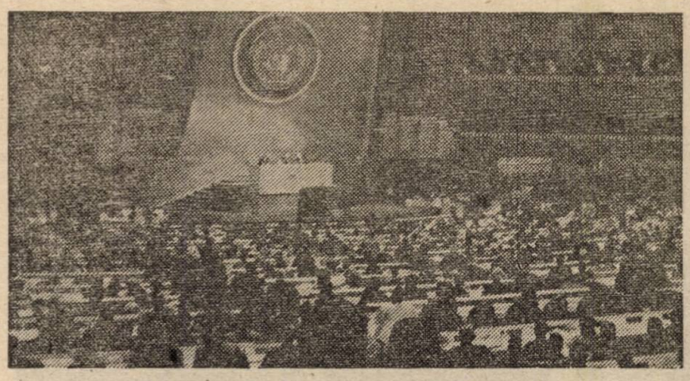

SESIUNEA SPECIALĂ A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U. CONSACRATĂ DEZARMĂRII. În baza unor rezoluţii anterioare ale Naţiunilor Unite, la 31.V s-au deschis, la New York, lucrările celei de-a III-a sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrate dezarmării — eveniment politic de prim ordin în viaţa internaţională.

Privite în ansamblu, dezbaterile ample prilejuite de cel de-al treilea mare forum al Naţiunilor Unite consacrat dezarmării (celelalte două au avut loc în 1978 şi, respectiv, în 1982) au prilejuit o analiză cuprinzătoare şi aprofundată a problematicii, de importanţă cardinală, a opririi cursei înarmărilor, înfăptuirii dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, şi înaintării spre obiectivul final — dezarmarea generală şi totală, sub un control internaţional strict şi eficace —, ţel proclamat de mai mulţi ani de către O.N.U. Interesul larg, nemijlocit, faţă de aceste probleme, a fost atestat de faptul că în dezbaterile generale ale sesiunii au luat cuvîntul şefii de delegaţii ai unui număr de 135 de state, din totalul de 159 de membri ai O.N.U.

Prin marea lor valoare şi actualitate s-au distins **„Considerentele şi propunerile României, ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu cu privire la problemele dezarmării şi direcţiile de acţiune a ţărilor pentru soluţionarea lor"**, prezentate de şeful delegaţiei ţării noastre în cadrul sesiunii speciale, care — sub genericul realist şi mobilizator **„Dezarmare prin fapte"** — se constituie ca un adevărat program românesc de dezarmare, în centrul căruia este situat obiectivul dezarmării nucleare şi al eliberării omenirii de spectrul anihilării atomice.

Sesiunea specială consacrată dezarmării s-a încheiat, din păcate, fără adoptarea unui document final, ignorîndu-se — aşa cum sublinia preşedintele Nicolae Ceauşescu — voinţa marii majorităţi a popoarelor lumii, iar aceasta datorită cîtorva ţări şi, în primul rînd, a Statelor Unite ale Americii, care s-au opus adoptării unei hotărîri în această problemă.

Absenţa unor rezultate palpabile la încheierea lucrărilor celei de-a treia sesiuni speciale consacrate dezarmării invită la reflecţii profunde şi, mai ales, la o mai amplă mobilizare a eforturilor, la scară mondială, pentru materializarea obiectivelor, de importanţă primordială, ale opririi înarmărilor, ale realizării dezarmării şi consolidării păcii. Ele atestă, o dată în plus, justeţea punctului românesc de vedere, a concepţiei preşedintelui Nicolae Ceauşescu, potrivit căreia sînt necesare **o nouă gîndire şi o nouă abordare** a problemelor majore, de interes global, ale lumii contemporane, printre care dezarmarea ocupă un loc central. Această nouă gîndire şi nouă abordare se cer dovedite nu numai prin declaraţii de intenţii în favoarea dezarmării şi păcii, ci **prin fapte, prin acţiuni concrete şi stăruitoare** ale tuturor statelor. Din acest unghi de vedere, lucrările sesiunii au pus în relief, cu pregnanţă, că problemele de importanţă vitală ale stăvilirii cursei înarmărilor şi înfăptuirii dezarmării interesează, în cel mai înalt grad, toate ţările, toate popoarele, şi, în consecinţă, se cer soluţionate cu participarea şi aportul activ şi constructiv al tuturor statelor, în interesul nemijlocit al cauzei păcii, securităţii, progresului şi prosperităţii tuturor naţiunilor.

REALIZAREA, ÎN 1992, A UNEI MARI „PIEŢE UNICE" VEST-EUROPENE, spre care converg eforturile „celor 12" ţări membre ale C.E.E., a constituit obiectul reuniunilor de la Hanovra (27—28.VI) şi din insula Rhodos (2—3.XII). Momentul Hanovra, dar mai ales Rhodos au constituit etape de tranziţie pe calea adoptării importantelor decizii în vederea înfăptuirii „obiectivului 1992". O serie de teme — uniunea monetară, dimensiunea socială a pieţei interne sau reforma mecanismelor de decizie comunitară — urmează a fi aprofundate în cadrul următorului Consiliu (vest-)european (al 41-lea), ce va avea loc la Madrid, sub preşedinţie spaniolă. În **imagine :** liderii politici ai „celor 12" la Hanovra, capitala Saxoniei Inferioare (R.F.G.).

ÎN R.F.G., MEDIA ŞOMAJULUI, pe primele şase luni ale lui 1988, a fost de 2,35 milioane de persoane, cu circa 40 000 de persoane mai mult decît în aceeaşi perioadă a anului 1987. La această cifră — precizează sindicatele — trebuie adăugaţi alţi 1,5 milioane de oameni ai muncii care, renunţînd să mai caute o slujbă, nu mai sînt cuprinşi în statisticile oficiale. În acelaşi timp, frontul revendicărilor sociale cunoaşte o intensă activitate (în **imagine**).

CONFERINŢA UNIONALĂ A P.C.U.S., întrunită la 28.VI., după 47 de ani, a fost un eveniment cu profundă semnificaţie pentru întreaga activitate politică, economică şi socială din Uniunea Sovietică. Forumul comuniştilor sovietici, care — aşa cum remarca secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Mihail Gorbaciov — s-a vădit drept un important eveniment în viaţa partidului, a definit, prin documentele adoptate, direcţiile de acţiune atît în probleme cu caracter general, precum desfăşu-

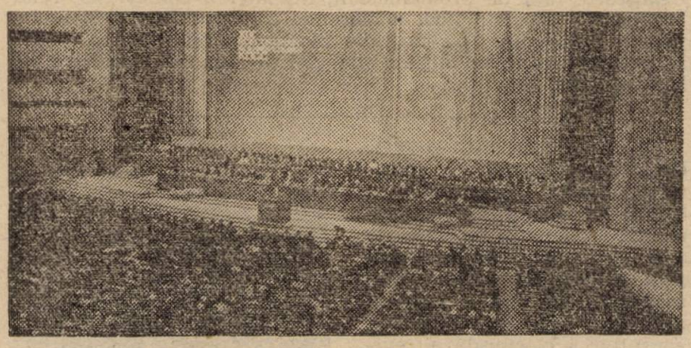

rarea procesului de înfăptuire a hotărîrilor Congresului al XXVII-lea al P.C.U.S., sarcinile de aprofundare a restructurării, democratizarea societăţii sovietice şi reforma sistemului politic, cît şi în unele chestiuni concrete, legate de acţiunea de combatere a birocratismului, prezentarea largă şi deschisă a problemelor şi reforma sistemului juridic. A fost, de asemenea, adoptată o rezoluţie referitoare la măsuri privind înfăptuirea reformei sistemului politic al ţării.

CONSUMUL ŞI TRAFICUL ILICIT DE DROGURI a dobîndit, în ultimele decenii, o dimensiune uriaşă, cu efecte sociale, economice şi umane alarmante. Ritmul accelerat de „contaminare" a pătruns în toate mediile şi a cuprins toate vîrstele. Pentru al doilea an consecutiv, O.N.U. a organizat, la Viena, o conferinţă dedicată acestui fenomen social de maximă actualitate. Aşa cum sublinia ministrul bolivian al afacerilor externe, Guillermo Bedregal, preşedintele reuniunii, „problema stupefiantelor a căpătat o dimensiune mondială, fapt pentru care, împotriva ei, trebuie să luptăm prin toate mijloacele posibile".

Dînd expresie grijii pentru soluţionarea adevăratelor probleme umanitare, România propune adoptarea unui **program special de luptă împotriva drogurilor, care au devenit un mare pericol îndeosebi pentru tineret.**

UN SCRUTIN DISPUTAT — astfel au fost caracterizate alegerile prezidenţiale şi legislative mexicane, de la 6.VII, care au evidenţiat apariţia unui nou echilibru de forţe în viaţa politică a ţării. După aproape şase decenii de guvernare, Partidul Revoluţionar Instituţional şi-a reafirmat supremaţia, victoria în alegeri revenind candidatului său prezidenţial, Carlos Salinas de Gortari. În acelaşi timp, însă, s-a relevat forţa crescîndă a partidelor de opoziţie, cu precădere a alianţei de centru-stînga Frontul Democratic Naţional — Partidul Mexican Socialist, plasată pe un solid loc secund. Unitatea forţelor de centru şi de stînga — în numele unei alianţe pe termen lung, depăşind obiectivele electorale — a dat dimensiunea reală a ponderii şi audienţei lor, modificînd, totodată, tabloul politic mexican. Căci, pînă la amintitul scrutin, P.R.I. nu a întîmpinat niciodată o reală opoziţie ; singurul său adversar relativ de pînă acum, Partidul Acţiunea Naţională, cu orientare de dreapta, a trecut, în ceea ce îl priveşte, pe locul al treilea în confruntarea electorală. „Mexicul a votat pentru schimbare", a fost concluzia observatorilor. „Trebuie respectată noua realitate politică a ţării", a declarat, la rîndu-i, noul şef al statului, Carlos Salinas de Gortari, instalat în funcţie la 1 decembrie.

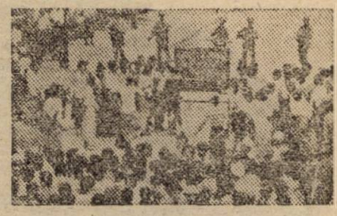

SITUAŢIE ÎN CONTINUĂ ŞI RAPIDĂ SCHIMBARE ÎN BIRMANIA. La 23. VII — pe fundalul unei atmosfere de criză politică şi economică, subliniată prin mari demonstraţii de stradă — la Rangoon, au avut loc lucrările Congresului extraordinar al Partidului Programul Socialist Birman, de guvernămînt. În cadrul congresului, preşedintele C.C. al P.P.S.B., Ne Win, şi vicepreşedintele U San Yu şi-au prezentat demisia. În săptămînile următoare, se asistă la o suită de schimbări în conducerea partidului şi statului, în condiţiile menţinerii încordării din viaţa internă. La 18 septembrie, se produce o lovitură de stat militară şi puterea este asumată de consiliul pentru instaurarea legii şi ordinii în stat, în frunte cu generalul Saw Maung, şeful Statului Major al armatei birmane. Denumirea ţării a fost schimbată în „Uniunea Birmană". Noua conducere îşi precizează intenţia de a organiza alegeri generale democratice, pe bază pluripartită. În consecinţă, o intensă activitate a fost declanşată în rîndul formaţiunilor politice birmane.

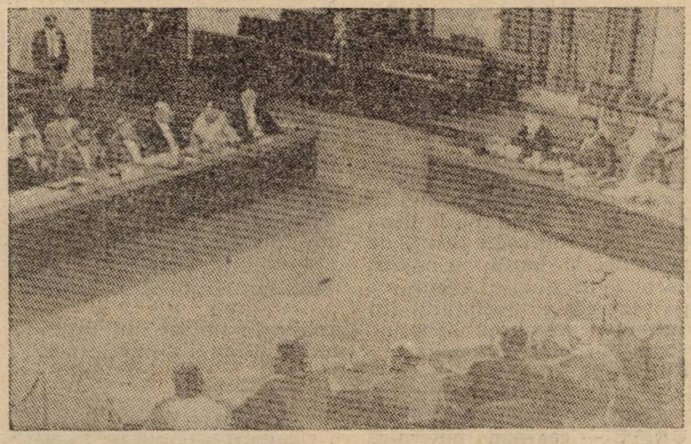

DUPĂ ACORDUL DE ÎNCETARE A FOCULUI DINTRE IRAN şi IRAK (20.VIII), delegaţiile celor două state, conduse de miniştrii de externe, s-au întîlnit la Geneva, în prezenţa secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar. În cei aproape opt ani de război, armele n-au rezolvat nici unul din litigii, aducînd, însă, uriaşe pagube umane şi materiale ambelor ţări. În schimb, hotărîrea de a soluţiona diferendele prin negocieri directe a scos, încă o dată, pregnant, în relief adevărul, potrivit căruia nu există problemă care să nu poată fi soluţionată pe cale paşnică, prin tratative, dacă se porneşte de la respectarea dreptului fiecărui popor de a se dezvolta liber şi independent, de la interesele generale ale păcii şi securităţii.

28.VIII : ACCIDENT AERIAN LA BAZA AMERICANĂ DE LA RAMSTEIN (R.F.G.), soldat cu moartea a 57 de persoane și rănirea altor 400. În cadrul unui concurs demonstrativ al forțelor aeriene N.A.T.O., două aparate militare italiene, ce zburau în formație de cinci, s-au ciocnit în aer, explozia lor a atins un al treilea aparat, care s-a prăbușit peste o parte din cei 30 000 de spectatori ce asistau la demonstrație. Accidentul sporește iritarea populației vest-germane față de numeroasele zboruri de antrenament efectuate de avioanele forțelor aliate.

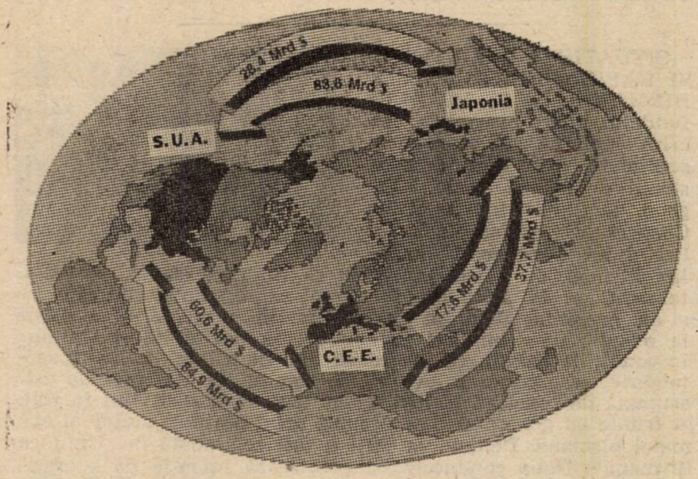

MARILE DEZECHILIBRE, DIN 1987, ÎN FLUXURILE COMERCIALE DINTRE CEI TREI POLI AI TRIUNGHIULUI OCCIDENTAL S.U.A. — PIAȚA COMUNĂ — JAPONIA (vezi **grafic**) s-au menținut și în 1988, antrenînd profunde distorsiuni în comerțul internațional și masive fluctuații în cursurile valutelor folosite în decontarea și efectuarea tranzacțiilor mondiale.

CONVORBIRI CHINO-JAPONEZE s-au desfășurat (între 25 și 30. VIII) în R.P. Chineză, unde premierul Noboru Takeshita a efectuat o vizită oficială. A fost pusă în evidență dorința celor două părți de a dezvolta relații de prietenie și bună vecinătate, durabile și stabile, întemeiate pe încredere reciprocă. (În **imagine :** premierul Noboru Takeshita în timpul întîlnirii cu Deng Xiaoping, președintele Comisiei Militare Centrale a R.P. Chineze).

SECETĂ ÎN STATELE UNITE — cea mai puternică din ultimii 50 de ani. Din California în Georgia, de la preeriile canadiene pînă la cîmpiile texane, seceta a făcut ravagii asupra pămîntului, recoltelor, rîurilor și lacurilor, animalelor și populației. Starea de urgență a fost instituită în 30 de state. Temperaturile deosebit de ridicate au distrus culturile agricole. Mii de animale au avut de suferit din cauza lipsei de apă și de hrană. Se apreciază că agricultorii din centrul țării au pierdut, în vara lui 1988, trei pătrimi din recoltele lor.

„DECLARAȚIA DE LA NICOSIA". În capitala Ciprului, Nicosia, s-au desfășurat, între 5—10.IX, lucrările Conferinței ministeriale a țărilor nealiniate, în cursul căreia a fost dezbătută o largă gamă de probleme ale actualității politice și economice internaționale. În încheiere, au fost adoptate „Declarația de la Nicosia" și „Documentul final", ambele subliniind necesitatea sporirii contribuției mișcării de nealiniere la eforturile de pace și dezarmare, eliminarea focarelor de criză, lichidarea subdezvoltării și așezarea relațiilor economice pe baze noi, democratice. „Responsabilitatea pentru viitorul omenirii nu poate aparține unui număr limitat de țări, indiferent de mărimea sau puterea lor" se arată, între altele, în „Declarația de la Nicosia".

Prezența României la lucrările Conferinței de la Nicosia a constituit o elocventă mărturie a solidarității țării noastre cu obiectivele mișcării de nealiniere, a înaltei aprecieri acordate rolului acesteia în soluționarea problemelor grave ce confruntă omenirea. În plenul importantului forum au fost prezentate poziția și considerentele României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, față de problemele în dezbaterea conferinței, fiind reafirmată dorința țării noastre de a acționa, în continuare, pentru dezvoltarea, pe multiple planuri, a relațiilor și cooperării cu țările nealiniate, cu alte țări în curs de dezvoltare, pe baze reciproc avantajoase.

UN VOT PENTRU DEMOCRAȚIE a marcat, în Chile, referendumul popular de la 5. IX. Organizată de regimul militar chilian în intenția de a-și asigura continuitatea, prin propunerea unui nou mandat prezidențial pentru generalul Augusto Pinochet, consultarea electorală a evidențiat că 54,6 la sută din cei chemați la urne au răspuns negativ. În consecință, în decembrie 1989, vor fi convocate alegeri prezidențiale și legislative, urmînd ca, în martie 1990, să se încheie mandatul generalului Augusto Pinochet, să-și preia funcția președintele ales și să fie instalat Congresul Național (parlamentul).

TRATATIVELE ÎN PROBLEMA CIPRIOTĂ s-au desfășurat în cadrul a două runde (după o întrerupere de mai mult de trei ani) în intervalul 15.IX — 7.XI și mijlocul lunii decembrie. Convorbirile au avut loc între președintele Ghiorghios Vassiliou și liderul cipriot-turc, Rauf Denktaș, în prezența reprezentantului special al Națiunilor Unite, Oscar Camillon. Obiectivul stabilit de comun acord îl constituie degajarea cadrului unei rezolvări politice globale a problemei cipriote pînă la data de 1 iunie 1989. Cu toate că a fost inițiat după un impas prelungit, datorat pozițiilor divergente ale părților asupra unor chestiuni esențiale, dialogul intercipriot a marcat o fază calitativ nouă în evoluția situației din insulă. Rezultatele dialogului vor fi discutate în luna martie 1989, cînd președintele Vassiliou și Rauf Denktaș vor proceda, la New York, împreună cu Javier Perez de Cuellar, la un al doilea bilanț al tratativelor și unde se vor stabili mijloacele și căile de acțiune pentru etapa următoare, apreciată drept decisivă.

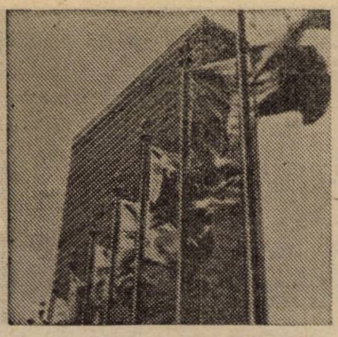

ADUNAREA GENERALĂ A O.N.U. — SESIUNEA 43. La 20.IX s-au deschis, la sediul din New York, lucrările sesiunii a 43-a a Adunării Generale a O.N.U., în cadrul căreia reprezentanți a peste 150 de țări membre ale Națiunilor Unite — între care numeroși șefi de stat și de guvern, miniștri ai afacerilor externe — au prezentat poziția țărilor lor asupra temelor ce se află înscrise pe agenda de lucru a sesiunii. O atenție deosebită a fost acordată problemelor majore ce confruntă, în prezent, omenirea : preîntîmpinarea unui război nuclear și oprirea cursei înarmărilor, rezolvarea pe cale pașnică a focarelor de tensiune și conflict, eliminarea subdezvoltării, lichidarea poverii datoriilor externe, ocrotirea mediului înconjurător, democratizarea vieții politice internaționale. Preocuparea statelor membre ale O.N.U. față de asemenea probleme majore ale contemporaneității este pusă în evidență de numeroasele rezoluții adoptate pe parcursul sesiunii.

Spiritul realist și profund umanist al politicii externe românești, prin înalta răspundere față de destinele umanității, și-a găsit o puternică expresie în **„Considerentele și propunerile României, concepția și inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la dezarmare, la celelalte probleme ale vieții internaționale“**, prezentate sesiunii a 43-a a Adunării Generale a O.N.U. Fiind în consens cu interesele fundamentale ale tuturor popoarelor, documentul românesc s-a bucurat de o largă apreciere. Prezentînd un amplu program de acțiune pentru asigurarea păcii și securității în lume, România și-a reafirmat poziția fermă pentru eliminarea subdezvoltării și progresul economico-social al tuturor națiunilor, pentru soluționarea pe cale politică a oricăror stări de tensiune și conflict, pentru o largă colaborare între state, pentru sănătatea planetei Pămînt.

Activitatea delegației române la sesiune evidențiază, o dată mai mult, viziunea României, concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind pacea și colaborarea în lume, întemeiate pe noile principii de relații între state, pe respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî, în mod liber, calea dezvoltării sale, al fiecărui stat de a-și aduce contribuția la rezolvarea marilor probleme ce confruntă omenirea.

Dezbaterile forumului mondial au pus în lumină caracterul constructiv al propunerilor românești, acestea fiind apreciate ca o însemnată contribuție la asigurarea păcii și securității internaționale, la instaurarea unei atmosfere de destindere și înțelegere, la făurirea unei lumi fără arme și fără războaie.

POLUAREA PLANETEI constituie o realitate dramatică a zilelor noastre, amplificarea continuă a surselor de degradare a atmosferei, a suprafeței terestre, a mărilor și oceanelor contribuind, considerabil, la dereglarea stării de sănătate a Terrei. Se vorbește tot mai frecvent despre „moarte biologică“, „terorism toxic“, „negustori ai morții“. Prin activitatea de depozitare a unor reziduuri toxice și radioactive pe continentul african s-a atentat la mediul înconjurător al Africii, și așa afectat masiv de calamitățile naturale.

La sesiunea a 43-a a Adunării Generale O.N.U., România subliniază, în acest sens, că în unele țări s-au acumulat mari cantități de substanțe și reziduuri toxice și radioactive, poluante. În ultimul timp, s-au înmulțit încercările de transferare a acestora peste granițele țărilor de origine și de depozitare a lor pe teritoriul altor state — îndeosebi slab dezvoltate, precum și de deversare în apele internaționale. Pentru eradicarea acestui fenomen nociv, România a propus înscrierea, pe ordinea de zi a sesiunii, a unui punct special intitulat **„Răspunderea statelor pentru apărarea mediului de viață al omului și prevenirea poluării acestuia, ca urmare a acumulării de reziduuri toxice și radioactive, în întărirea cooperării internaționale, în soluționarea acestei probleme“.**

În **imagine** : o demonstrație împotriva staționării, în porturile Italiei, a navelor cu reziduuri toxice.

LA SESIUNEA SOVIETULUI SUPREM AL U.R.S.S., desfășurată la I.X., la Moscova, în funcția de președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. a fost ales Mihail Gorbaciov, secretar general al C.C. al P.C.U.S., care cumulează, astfel, cele două funcții.

INSTABILITATE POLITICĂ ȘI TENSIUNE ACCENTUATE ÎN LIBAN — unde conflictul intern va intra, peste cîteva luni, în al 14-lea an. Situației dramatice din această țară i s-a adăugat impasul din viața politică, în continuă deteriorare după eșecul Adunării Naționale (parlamentul) de a alege un succesor președintelui Gemayel. Trei încercări în acest sens, în 18, 22 și 23.IX, nu au dus la nici un rezultat și, cu cîteva minute înain-

tea expirării mandatului său, șeful statului libanez l-a numit premier al unui guvern militar ad-interim pe comandantul armatei guvernamentale, generalul Michel Aoun. Pe de altă parte, în partea vestică a capitalei (musulmană) funcționează un cabinet, condus de Selim Al-Hoss. Fără șef al statului, cu două guverne ce se acuză reciproc că fiind neconstituționale, cu un parlament care nu a reușit să aleagă un nou președinte al Adunării Naționale, Libanul cunoaște una din cele mai critice perioade politice de la independența obținută în 1943. În aceste condiții, secretarul general al Ligii Arabe, Chedli Klibi, a propus întrunirea Consiliului Ligii, pentru „elaborarea unei acțiuni arabe comune“.

LA UN AN DE LA SEMNAREA ACORDULUI DE PACE DIN AMERICA CENTRALĂ, evoluțiile crizei regionale au înregistrat, în 1988, o sensibilă stagnare a procesului negocierilor, noi confruntări armate și tensiuni determinînd, de aceea, noi demersuri în favoarea dialogului. În cadrul unui turneu în zonă, efectuat în luna septembrie, președintele guatemalez, Vinicio Cerezo, a obținut acordul statelor centro-americane față de organizarea unei noi reuniuni la nivel înalt ; sesiunea anuală a O.S.A., întîlnirea șefilor de state ale „Grupului celor opt“, alte evenimente politice latino-americane, care au beneficiat de participarea unor înalte oficialități, s-au constituit în tot atîtea prilejuri de sprijinire a eforturilor diplomatice în direcția deblocării crizei centro-americane. Printre rezultate — programata reuniune a președinților din zonă, ce urmează a avea loc la mijlocul lunii ianuarie 1989. Se așteaptă, în același timp, o poziție mai realistă din partea noii Administrații americane, după un an marcat de continuarea presiunilor politice și militare în regiune, care au stîrnit, inclusiv la Washington, vii proteste ale opiniei publice și cereri, din partea unor personalități politice, de încetare a amestecului în zonă al S.U.A.

ŞOMAJUL VA ÎNCEPE DIN NOU SĂ CREASCĂ ÎN 1989 în principalele state occidentale industrializate, înregistrînd rate ce vor atinge 11 la sută — estimează Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare (O.E.C.D.). În raportul organizaţiei se arată că rata şomajului ar putea să ajungă, la sfîrşitul lui 1989, la 29,5 milioane persoane în cele 24 de ţări membre ale O.E.C.D. (După alte estimări, cifra ar putea fi mult mai mare). În **imagine** — o inscripţie pe zidurile vest-germane : „Vrem locuri de muncă".

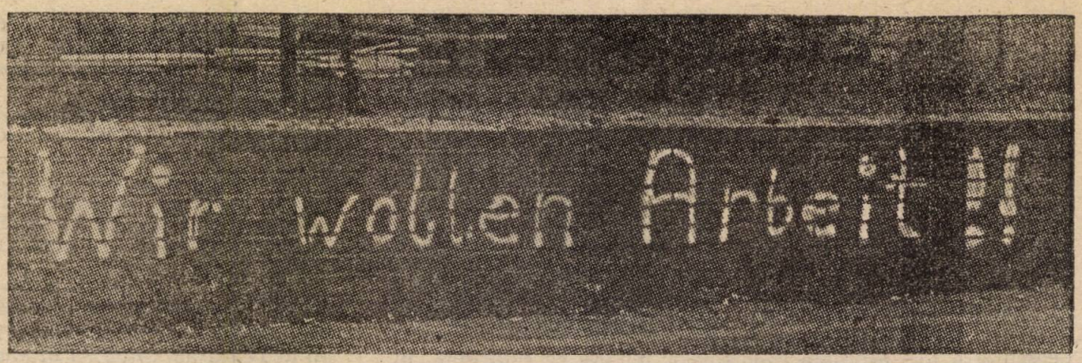

PREMIERĂ ÎN MATERIE DE DEZARMARE NUCLEARĂ : în conformitate cu prevederile tratatului sovieto-american privind lichidarea rachetelor cu rază medie şi mai scurtă de acţiune (8 decembrie 1987, Washington), începe distrugerea acestui gen de rachete. Au fost distruse, în parte, rachetele sovietice cu rază mai mică de acţiune de tip OTR-22 (SS-12), care au fost retrase de U.R.S.S. din Cehoslovacia, R.D.G. şi din sectoarele (europene) de concentrare de pe teritoriul sovietic. În acelaşi timp, la baza militară americană de lîngă Heilbronn (R.F.G.), a avut loc retragerea rachetelor „Pershing-2" (în **imagine**) care urmează a fi distruse în S.U.A. La 8.XI, Statele Unite au procedat la retragerea primelor 16 rachete „Cruise" din Europa (de la baza Molesrooth, Marea Britanie). La 13. XII, Belgia devine prima ţară în care s-au adus la îndeplinire prevederile tratatului sovieto-american, retrăgîndu-se ultimele rachete de croazieră de la baza Florenne, cu destinaţia Arizona (S.U.A.), unde urmează a fi distruse. Este un început care se cere continuat şi extins la alte categorii de arme, mai ales nucleare, dar şi convenţionale.

STATELE UNITE SUB SEMNUL ALEGERILOR PREZIDENŢIALE. S-au înfruntat, în campania preliminară, 13 candidaţi aparţinînd celor două mari partide. Convenţiile naţionale i-au desemnat drept candidaţi pe republicanul George Bush, vicepreşedinte în exerciţiu (în **dreapta imaginii**) şi pe democratul Michael Dukakis, guvernator al statului Massachusetts (**stînga**). După o campanie precaută, Bush a obţinut (8.XI) 54 la sută din voturi şi 426 electori, urmînd să devină al 41-lea preşedinte şi primul vicepreşedinte în exerciţiu care ajunge, prin alegeri, la Casa Albă, de după 1836. Dacă Administraţia rămîne republicană, Congresul continuă să fie dominat de democraţi, care şi-au sporit reprezentarea. În politica de continuitate a preşedintelui ales se vor înregistra, însă, şi accente noi. Principalul dosar al viitoarei Administraţii rămîne reducerea imensului deficit bugetar. George Bush a declarat că nu va alege calea noilor impozite pentru ţinerea în frîu a datoriei naţionale.

PARTIDUL PROGRESIST CONSERVATOR DIN CANADA, condus de Brian Mulroney, a rămas la putere, în urma alegerilor generale anticipate din 21. XI, cînd a obţinut 169 de mandate din totalul de 295. Principala temă dezbătută în campania electorală (care a şi declanşat, de altfel, alegerile anticipate) a fost controversatul acord comercial încheiat cu S.U.A., prin care, după un deceniu, vor fi desfiinţate barierele vamale între cele două ţări. Criticii acestui acord susţin că, astfel, vor fi lezate interesele economice canadiene, inclusiv suveranitatea ţării.

PROBLEMA LOCUINŢELOR dobîndeşte dimensiuni alarmante : o cincime din cei cinci miliarde de locuitori ai planetei trăiesc în condiţii de locuit precare, nesănătoase, iar circa 100 de milioane nu au nici un fel de adăpost. Sărăcia, lipsa de locuinţe au devenit realităţi cotidiene ale lumii capitalului, ce afectează grav condiţia umană. Numai în Statele Unite se înregistrau, la sfîrşîtul anului, peste trei milioane de persoane fără adăpost, iar „armata cerşetorilor" este formată din tineri, uneori alcoolici şi, totdeauna, fără un loc de muncă.

Pornind de la situaţia deosebit de gravă existentă la scara întregii planete în domeniul locuinţelor, România propune elaborarea unui **program special în direcţia asigurării rezolvării într-o perioadă — de exemplu, pînă în anul 2000 — a problemei locuinţelor pentru cetăţenii fiecărei ţări.**

ÎN ISTORIA POPORULUI PALESTINIAN, 1988 va rămîne, cu siguranţă, un an de referinţă. Aceasta întrucît 1988 a însemnat primul an al „Intifadei" (revolta populaţiei palestiniene din teritoriile arabe ocupate de Israel, în urma războiului din 1967), care a scos pregnant în relief adevărul că soluţionarea problemei palestiniene nu mai suportă tergiversări, că poporul palestinian este hotărît să lupte pînă la recunoaşterea dreptului său inalienabil de a trăi într-un stat propriu, independent.

Anul 1988 a însemnat, totodată, proclamarea, cu prilejul sesiunii Consiliului Naţional Palestinian (Alger, 12—15. XII), a Statului Palestinian Independent — Palestina.

Această hotărîre istorică a fost primită cu viu interes şi deplină aprobare de opinia publică din ţara noastră, România socialistă recunoscînd printre primele ţări statul palestinian.

A urmat, apoi, momentul Geneva (13—15. XII), cînd dezbaterile Adunării Generale a O.N.U. au adus o confirmare deplină a interesului pe care cvasitotalitatea statelor îl arată faţă de problema palestiniană, rezoluţiile adoptate de forumul

mondial fiind un prețios sprijin politic și moral pentru poporul palestinian, care are dreptul firesc la o patrie.

Întreaga desfășurare a evenimentelor confirmă, cu putere, justețea, clarviziunea poziției, demersurile și inițiativele românești, ale președintelui Nicolae Ceaușescu în favoarea soluționării juste, durabile și globale, pe cale pașnică, prin tratative, a problemei palestiniene, a situației din Orientul Mijlociu, ideea realizării unei conferințe internaționale de pace, sub egida O.N.U. — o idee lansată, pentru prima oară, de șeful statului român, fiind, astăzi, larg recunoscută ca modalitatea cea mai adecvată de a se avansa spre atingerea acestui important obiectiv. **Imagini** semnificative : una din nenumăratele demonstrații ale populației palestiniene în Cisiordania și Gaza, în ciuda represiunii dure a autorităților israeliene de ocupație ; la Geneva — Yasser Arafat în timpul alocuțiunii sale, în care a propus un plan de pace în trei puncte, pe baza rezoluțiilor 242 și 338.

REFERENDUM NAȚIONAL, LA 3.XI, ÎN ALGERIA. Rezultatele au consemnat aprobarea de către masele largi de alegători — 92, 27 la sută — a reformelor constituționale. După referendum, președintele Chadli Bendjedid (în **imagine**, votînd) l-a însărcinat pe colonelul Kasdi Merbah cu formarea noului guvern. De asemenea, în contextul unor profunde prefaceri politice, economice și sociale, președintele Bendjedid a trasat principalele direcții ale activității noului guvern. Tot în noiembrie, la Alger, a avut loc al VI-lea Congres al Frontului de Eliberare Națională. La finele lucrărilor, s-a hotărît reorganizarea Partidului Frontului de Eliberare Națională în Frontul de Eliberare Națională. Totodată, printr-o hotărîre a congresului, Chadli Bendjedid a fost ales președintele F.L.N. De asemenea, la alegerile prezidențiale din 22 decembrie, Chadli Bendjedid a fost reales în funcția de președinte al Algeriei.

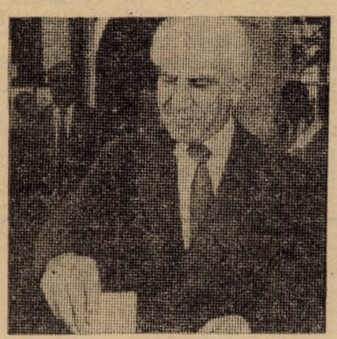

„O PREMIERĂ ELECTORALĂ" au fost apreciate alegerile pentru Adunarea Națională și adunările provinciale, organizate în Pakistan, la 16 și, respectiv, 19. XI — prima consultare electorală de acest fel din ultimii 11 ani, cu participarea partidelor politice. Scrutinul a fost hotărîtor pentru încheierea perioadei de incertitudine, care a urmat dispariției, într-o catastrofă aviatică, la 17 august, a șefului statului, generalul Mohammad Zia-ul Haq, care a condus cu autoritate Pakistanul, în ultimii 11 ani. După alegerile din 16 și 19 noiembrie, se conturează o nouă configurație politică : cele mai multe mandate au fost obținute de Partidul Poporului din Pakistan, reprezentînd opoziția. Copreședintele acestui partid, Benazir Bhutto, a fost desemnat premier. La 12 decembrie, Ghulam Ishaq Khan a fost ales președinte al Pakistanului.

GREVE ÎN LANȚ (7—14. XII) și demonstrații în Portugalia (unde rata inflației a depășit 8 la sută), organizate de cea mai mare centrală sindicală (de tendință comunistă), „C.G.M.P. — Intersindicala". Sînt revendicate îmbunătățirea condițiilor de muncă și majorarea salariilor, în special în sectoarele transporturilor, învățămîntului și justiției. Grevele din sectorul justiției — notează „EFE" — s-ar putea prelungi pînă în luna martie, în cazul în care guvernul centrist al lui Anibal Cavaco Silva nu va accepta o revizuire globală a salariilor magistraților.

SCRUTIN PARLAMENTAR ISRAELIAN (1.XI) pentru desemnarea celor 120 de deputați ai Knesset-ului ; blocul de dreapta — Likud, al lui Yitzhak Shamir **(imaginea din stînga)** a obținut 40 de mandate (cu unul mai puțin decît la precedentele alegeri din 1984), iar Partidul Muncii, condus de Shimon Peres **(dreapta)**, a ocupat locul al doilea, cu 39 de mandate, pierzînd cinci. Restul de 41 de locuri în parlament au fost împărțite între 15 partide și formațiuni politice mai mici, de cele mai diverse nuanțe. Întrucît nici un partid sau o grupare politică n-a reunit numărul de voturi necesar guvernării de sine stătătoare — situație ce se menține, de altfel, de 40 de ani de cînd există statul Israel — s-a trecut la consultări pentru formarea unui cabinet de coaliție. După șapte săptămîni, în care s-au încercat practic toate variantele, blocul Likud și Partidul Muncii au convenit să formeze un nou guvern. Președintele israelian Chaim Herzog îi ceruse, de altfel, lui Yitzhak Shamir să formeze o coaliție cu Partidul Muncii. Spre deosebire de precedentul guvern în care funcția de primministru a fost ocupată, prima jumătate de mandat, de Shimon Peres și restul de Yitzhak Shamir, în noua coaliție, liderul blocului Likud va exercita funcția de premier pe întreaga perioadă de patru ani. Shimon Peres va fi vicepremier și ministru de finanțe, ceea ce, în opinia observatorilor, lasă să se întrevadă că Partidul Muncii se va ocupa mai mult de problemele interne, comparativ cu mandatul anterior.

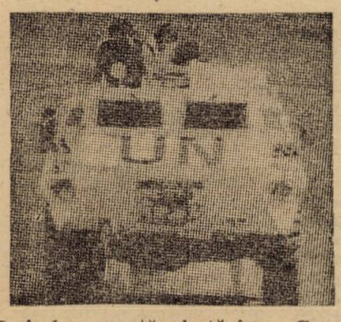

PREMIUL NOBEL PENTRU PACE. Pentru 1988, Comitetul însărcinat să acorde această înaltă distincție a hotărît ca laureate să fie Forțele O.N.U. de menținere a păcii. Decernarea Premiului Nobel pentru pace „căștilor albastre" este o recunoaștere adusă celor care slujesc Organizația mondială, o sursă de satisfacție și mîndrie pentru O.N.U. — a declarat Javier Perez de Cuellar, secretar general al O.N.U. Luînd această hotărîre, Comitetul Nobel pentru pace recunoaște că eforturile pentru instaurarea păcii constituie o sarcină universală, implicînd toate popoarele lumii — a spus el.

În prezent, aproximativ 10 000 de militari ai O.N.U. participă la șapte operațiuni de menținere a păcii în diferite regiuni ale globului. În plus, mai acționează încă alte șapte misiuni de observatori ai O.N.U. În rîndul Forțelor O.N.U. de menținere a păcii se află cetățeni din 35 de state.

Înmînînd premiul în marea aulă a Universității din Oslo, președintele Comitetului Nobel norvegian, Egie Aarvik, a arătat că este pentru prima oară în istorie cînd se acordă un premiu pentru pace unei organizații de forțe militare, dar ceea ce pare a fi o contradicție a fost universal acceptat ca semn al faptului că Forțele O.N.U. acționează în spiritul păcii, evitînd noi ostilități, prin utilizarea negocierii în locul violenței. În **imagine** : forțele de menținere a păcii în Liban (U.N.I.F.I.L.)

TRATATUL FINAL DE PACE PRIVIND AFRICA AUSTRALĂ. Parafarea, la 22.XII, la sediul O.N.U. din New York, de către Angola, Cuba şi Africa de Sud, a Tratatului final privind Africa australă pune capăt unei perioade de peste şapte luni de febrile negocieri. Prin aceasta au fost create condiţiile pentru declanşarea mecanismului Rezoluţiei 435 privind independenţa Namibiei, cît şi pentru asigurarea securităţii Angolei. Este rezultatul a 11 runde de negocieri, începute în luna mai, între cele trei ţări, plus S.U.A. (cu statut de mediator), care, în final, au semnat, la Brazzaville, un protocol apreciat de observatori ca fiind de natură a netezi calea spre o soluţionare politică a conflictelor din regiunea Africii australe. Pretoria şi-a retras ultimele efective militare din Angola la 30 august (circa 3 000 militari), iar Cuba s-a angajat să-şi retragă cei circa 50 000 de militari din Angola în decurs de 27 de luni. Ocupat ilegal de regimul de la Pretoria, poporul namibian — al cărui reprezentant legitim e mişcarea de eliberare SWAPO — nutreşte speranţa îndreptăţită de a-şi dobîndi independenţa în acest an şi de a-şi forma propriul guvern prin alegeri organizate sub supravegherea O.N.U. Această evoluţie a evenimentelor reprezintă o victorie a mişcării pentru independenţă naţională în Africa, reclamînd, însă, noi eforturi, noi demersuri în această direcţie. O evoluţie care, în 1988, a făcut din Africa australă „capul de afiş" al actualităţii continentului şi a lumii. După negocieri dificile, aflate deseori între speranţă şi incertitudine, balanţa a înclinat — sub presiunea luptei pentru independenţă şi libertate a popoarelor africane, a opiniei publice internaţionale — înspre ceea ce era normal.

Evenimentul este simptomatic şi pentru alte evoluţii politice pozitive în ansamblul continentului african : în relaţiile dintre Libia şi Ciad, în eforturile de soluţionare a conflictului în legătură cu Sahara Occidentală, în situaţia din Cornul Africii — marcată acum de normalizarea raporturilor dintre Etiopia şi Somalia, în zona estului Africii — în care dialogul dintre Kenya, Uganda şi Tanzania a prevalat asupra unor mai vechi confruntări.

ALEGERILE PREZIDENŢIALE ŞI LEGISLATIVE DIN VENEZUELA, desfăşurate la 4.XII, au confirmat aşteptata victorie a social-democratului Carlos Andres Perez, candidatul Acţiunii Democratice (A.D.), şi a partidului său în ce priveşte locurile din Congresul Naţional. Noul şef al statului este cel de-al şaptelea preşedinte constituţional al ţării din ultimii 30 de ani şi primul lider politic ce va obţine, în două rînduri, magistratura supremă. Carlos Andres Perez a mai fost preşedinte al Venezuelei între 1974—1979, cînd a naţionalizat industria petrolului.

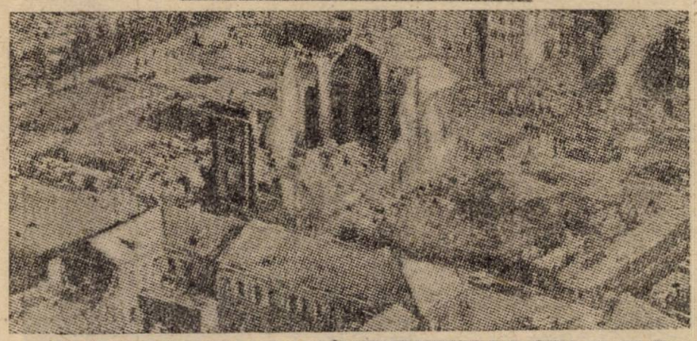

LIMBILE CEASULUI AU ÎNCREMENIT LA ORA 11,47. Era ziua de 7.XII. În Armenia, un devastator cutremur de pămînt lasă în urmă, în numai cîteva secunde, un tragic bilanţ : peste 55 000 de morţi, localităţi dispărute, practic, de pe hartă, altele distruse în mare parte. Spitak, Leninakan, Kirovakan — numele oraşelor cel mai grav lovite de seism, spre care s-au îndreptat, rapide şi eficiente, ajutoarele venite de pe întreg teritoriul U.R.S.S., din diverse ţări ale lumii, inclusiv din România, expresii ale unei profunde solidarităţi umane, ale încrederii în refacere şi reconstrucţie.

S-a mai întîmplat în 1988...

La 3. I, Pentagonul începe în secret primele experimente din aşa-numitul „război al stelelor". ● Primarul New York-ului interzice (8. I) fumatul în public. Legea va intra în vigoare trei săptămîni mai tîrziu, sancţionînd fumatul în localurile publice, cu amenzi pînă la 500 dolari. ● Mafia îl asasinează la Palermo (13. I) pe fostul primar democrat-creştin Giuseppe Insalaco. ● 31. I : un Boeing 747 al „United Airlines" stabileşte recordul înconjurului lumii — 36 ore, 54 minute. ● La 13. II, Jeanne Sauve, guvernatorul general al Canadei, deschide, pe stadionul McMahon din Calgary, cea de a XV-a ediţie a „J.O." de iarnă. ● Departamentul american al comerţului anunţă (24.II) deficitul pe 1987 al balanţei de plăţi a S.U.A. : 159 miliarde 300 milioane dolari. ● Vaticanul publică (3. III), pentru prima oară în istoria sa, o serie de date economice pe 1987, din care rezultă că Cetatea Eternă are un deficit de peste 13 milioane dolari. ● Potrivit statisticilor publicate de O.N.U. la 8. IV, natalitatea continuă să scadă pe glob : rata mondială, în perioada 1980—85, a fost de 27 naşteri la o mie de locuitori. ● Filmul italo-britanic „Ultimul împărat", în regia lui Bertolucci primeşte (12. IV) nouă „Oscaruri", devenind filmul cu cele mai multe premii acordate de Hollywood în ultimii 27 de ani. ● Senatorul democrat-creştin Roberto Rufilli este asasinat (16. IV), la Forli, de organizaţia teroristă „Brigăzile roşii" ; din martie 1978, numărul victimelor terorismului italian este de 311 persoane. ● În aceeaşi zi, este asasinat, la Tunis, Khalil Al-Wazir (Abu Jihad), conducător de frunte al O.E.P. Atentatul provoacă violente confruntări, în urma cărora sînt ucise 13 persoane. ● Cercetători americani realizează (4.V) primul vaccin contra turbării prin tehnica ingineriei genetice. ● Un tribunal filipinez condamnă (10.V) 106 militari care au luat parte la eşuata tentativă de lovitură de stat contra regimului preşedintelui Corazon Aquino, în intenţia de a-l reinstaura pe Ferdinand Marcos la putere ● Institutul francez de studii demografice anunţă, la 17.V, că de la apariţia omului pe Terra aceasta a fost populată de 80 miliarde de persoane, din care a şasea parte (5 miliarde) trăieşte încă. ● Guvernul francez decide (18. V) restabilirea relaţiilor diplomatice cu Iranul. ● 19. V : preşedintele Ronald Reagan declară că războiul contra traficanţilor de droguri constituie „o urgenţă naţională". ● La 25. V, U.R.S.S. anunţă oficial numărul soldaţilor sovietici morţi în Afganistan în opt ani şi jumătate: 13 310. ● 15. VI : este lansată noua rachetă vest-europeană „Ariane IV", de la baza spaţială din Guyana franceză. ● În perioada iunie 1987 — iunie 1988, inflaţia în ţările membre ale C.E.E. a înregistrat un ritm mai rapid decît în anul anterior, situîndu-se la nivelul de 3 la sută — arată biroul de statistică al Pieţei comune. ● La 1. VII, populaţia globului este de 5 miliarde 111 milioane de persoane şi va atinge 6 miliarde 250 milioane în anul 2000 şi 8 miliarde 465 milioane în anul 2025 — se anunţă oficial la O.N.U. ● În mica localitate americană Wilton, din zona de cîmpie a statului federal Idaho, participanţii la „Marşul păcii", organizat în comun de militanţii pentru pace americani şi sovietici, sădesc (2. VII) un „arbore al păcii". ● Doborîrea, duminică 3. VII, orele 10,15, ora locală (6,51 GMT), de către cuirasatul american „Vincennes", a unui avion de pasageri iranian de tip „Airbus A 300", care zbura pe ruta Bandar Abbas (port iranian la Golf) — Dubai (Emiratele Arabe Unite), cu 290 pasageri la bord, între care peste o sută de femei şi copii. Opinia publică internaţională, personalităţi politice din zonă . îşi exprimă profundul regret, sentimentele de indignare, de sever avertisment faţă de continua agravare a stării de încordare din această regiune, faţă de pericolul pe care-l creează prezenţa navelor de război ale S.U.A. în apele Golfului. ● Miercuri 6. VII, orele 20,31 GMT, explozii în lanţ la platforma petrolieră „Piper Alpha" din Marea Nordului. Incendiul ce a urmat şi condiţiile meteorologice vitrege din această mare septentrională, extrem de rece şi neprimitoare, au transformat accidentul în cel mai grav din istoria exploatărilor marine, „off shore". 167 de persoane şi-au pierdut viaţa. Pagubele materiale sînt evaluate la 300 milioane lire sterline. ● Start în expediţia interplanetară „Phobos" : cele două staţii automate interplanetare „Phobos-1" şi „Phobos-2" sînt lansate, succesiv, la 7 şi, respectiv, 12. VII, de pe cosmodromul sovietic Baikonur, spre planeta Marte şi spre unul din cei doi sateliţi naturali ai acesteia — Phobos. ● 11 persoane ucise şi 60 rănite — este bilanţul atacului terorist (11.VII) de la bordul navei de agrement „City of Poros", la circa 3 mile de insula grecească Egina. ● Un sondaj de opinie publicat la Tokio arată că opt din zece japonezi suferă din cauza zgomotului şi a poluării provocate de traficul din apropierea locuinţelor lor, în special al camioanelor şi vehiculelor de mare capacitate. ● Raportul pe 1987 al Agenţiei Internaţionale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.) precizează că puterea instalată totală a centralelor electrice nucleare (417 în întreaga lume) s-a ridicat, pe plan mondial, la 297,9 milioane kilowaţi. ● La Londra are loc (28. VII) o nouă rundă a convorbirilor anglo-irlandeze.

DATORIA EXTERNĂ A ȚĂRILOR ÎN CURS DE DEZVOLTARE A ATINS, la sfîrșitul anului 1988, potrivit datelor Băncii Mondiale, fabuloasa sumă de 1 320 miliarde dolari. **Graficul** alăturat, întocmit pe baza datelor U.N.C.T.A.D., exprimă sugestiv greaua povară pe care o reprezintă această datorie pentru țările respective. Ca expresie a ratelor excesive ale dobînzilor, vărsămintele în contul acestora au sporit de peste 17 ori între 1972 și 1987, față de o creștere de numai 9 ori a datoriei, sarcina de plată fiind copleșitoare în măsura în care prețurile la export nu s-au majorat decît de două ori.

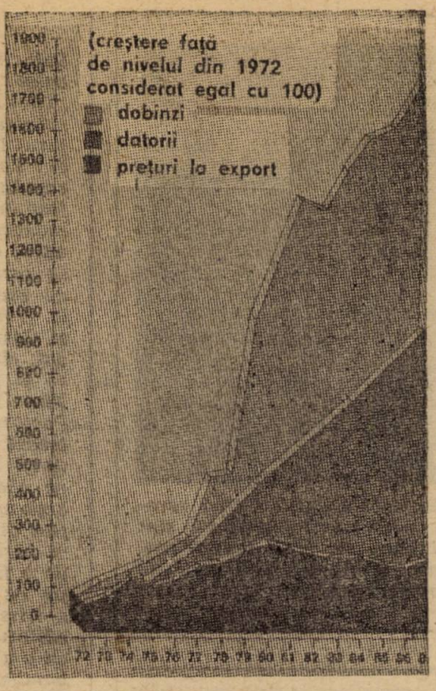

ȘI CU PRILEJUL SESIUNII ANUALE COMUNE A F.M.I.-B.I.R.D. (din septembrie 1988), desfășurată în Berlinul occidental, s-a evidențiat că, în ciuda cîtorva nuanțe noi, nu au intervenit modificări de fond în poziția occidentală în problema datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare, de natură să asigure o soluționare eficientă și globală a acestei probleme, poate cea mai gravă dintre cele ce confruntă în prezent economia mondială.

ÎN CADRUL UNEI REUNIUNI A „GRUPULUI CELOR 77", din primăvară, țările în curs de dezvoltare conveniseră asupra punerii în practică a unui sistem global de preferințe comerciale între aceste țări, ca mijloc de stimulare a schimburilor economice reciproce, în vederea promovării mai rapide a obiectivelor lor de dezvoltare economico-industrială.

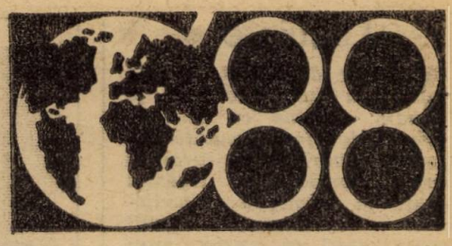

CONVORBIRI CHINO-INDIENE s-au desfășurat cu prilejul vizitei oficiale de cinci zile (19—23 XII), efectuate de premierul indian Rajiv Gandhi în R.P. Chineză — prima vizită la acest nivel din ultimii 34 de ani.

BURSA DIN WALL STREET a marcat un an de la marele crah din 19 octombrie 1987, într-un climat de incertitudine, sub spectrul posibilității de repetare, în orice moment, a șocului anterior, cînd s-a înregistrat cea mai puternică scădere a cursului acțiunilor din istoria bursei.

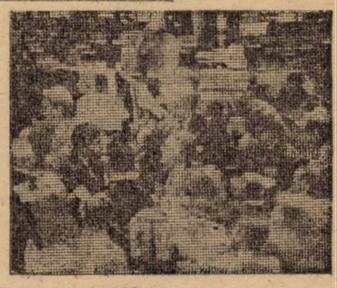

ÎMPOTRIVA proiectelor de modernizare a armamentelor militare, preconizate de N.A.T.O., se pronunță tot mai puternic opinia publică vest-europeană.

Cronologie realizată de Mihaela Brumă, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu și Anca Voican

din cadrul conferinței interguvernamentale menite să contribuie la reglementarea problemei Ulsterului ; sînt examinate probleme privind garantarea securității în Irlanda de Nord. ● *Din Canada a plecat (5. VIII) prima navă care transportă apă potabilă îmbuteliată pentru Japonia.* ● *10. VIII : la Quito, are loc ceremonia de învestitură a celui de al 37-lea președinte constituțional al Ecuadorului și al patrulea de la instaurarea, în 1979, a regimului civil, în persoana social-democratului Rodrigo Borja Cevallos.* ● *În Camera Reprezentanților a Congresului S.U.A. este prezentat un proiect de lege privind restrîngerea considerabilă a comerțului cu arme pentru persoane particulare. În S.U.A. se află în folosință personală 130 milioane arme de foc la o populație de 244 milioane locuitori.* ● *Un grup de astronomi americani din Baltimore descoperă o galaxie aflată la o distanță de 15 miliarde ani-lumină de Terra, cea mai îndepărtată de Pămînt dintre cele cunoscute pînă în prezent.* ● *Preocupare a comunității internaționale în fața invaziei lăcustelor în zonele estice și centrale ale Africii.* ● *Trei marinari sovietici revin (18. VIII) în țară, după ce, timp de 34 de ani, au fost deținuți într-o închisoare din Taiwan ; ei făcuseră parte din echipajul unui petrolier sovietic, interceptat, la 23 iulie 1954, de două vase de război ale regimului lui Cian Kai Și.* ● *În timp ce valul de căldură afectează întinse regiuni ale globului ca, de pildă, Statele Unite unde, în luna august, temperaturile diurne medii au fost în permanență între 30 și 40 de grade la umbră, sau Peru, unde, în cele patru luni fără ploi, incendiile au distrus — în zona Machu Pichu — peste 3 000 de hectare de păduri și pășuni, în alte țări (Elveția, Marea Britanie, Grecia, Austria, R.P. Chineză, Nigeria, India, Sudan, Mexic, Columbia, Nicaragua) se înregistrează precipitații abundente, furtuni și tornade soldate cu bilanțuri tragice.* ● *În urma anunțării (1. IX), de către regimul militar chilian, a acceptării reîntoarcerii în țară a 430 de exilați, la Santiago de Chile revine Isabel Allende Bussi, fiica mai mică a fostului președinte Salvador Allende.* ● *Peste 800 de morți și 29 milioane de persoane fără adăpost, iată bilanțul (9.IX) a peste două săptămîni de inundații în Bangladesh.* ● *Universitatea italiană din Bologna, care-și celebrează a 900-a aniversare, îi acordă, la 12. IX, titlul de doctor „honoris causa" liderului sud-african de culoare Nelson Mandela.* ● *17. IX : începe, la Seul, a XXIV-a ediție a Jocurilor Olimpice.* ● *În Ecuador, statul preia (19. IX) controlul total al industriei petroliere.* ● *22. IX : prințul moștenitor Akihito își asumă funcțiile de șef al statului japonez și activitățile aferente în numele împăratului Hirohito, grav bolnav.* ● *Scandal (26. IX) la „J.O." : se descoperă că recordmenul la 100 metri plat, canadianul Ben Johnson, se dopase, motiv pentru care va fi descalificat.* ● *Prețul barilului de petrol, atinge, la 27. IX, nivelul cel mai scăzut din ultimii doi ani : 12,80 dolari.* ● *Printr-o lansare perfectă, de la Cape Canaveral, a navetei spațiale „Discovery" (29. IX), S.U.A. reia, după 32 de luni, zborurile spațiale cu oameni la bord.* ● *Premierul grec Andreas Papandreu este operat pe inimă la spitalul londonez „Harefield" (30. IX).* ● *La 3. X decedează primul-ministru al Bavariei (R.F.G.), Franz Joseph Strauss, în vîrstă de 73 de ani.* ● *Ciadul și Libia își reiau (3. X) relațiile diplomatice, rupte din 1982.* ● *20. X : ciclon în Bangladesh : 400 morți și 20 000 de persoane rămase fără adăpost.* ● *21.X : fostul președinte filipinez, Ferdinand Marcos, soția sa Imelda și milionarul saudit Kashoghi sînt judecați în S.U.A. pentru achiziționarea frauduloasă de imobile.* ● *Scriitorul Mario Vargas Llosa va fi candidatul la președinția Perului în alegerile din 1990, din partea Frontului Democratic — s-a anunțat la 23 X.* ● *În Marea Filipinelor, se scufundă (23. X) vasul „Dona Marilyn", din cauza taifunului Ruby (500 morți).* ● *3. XI : zece morți și peste o sută de răniți în urma tentativei de lovitură de stat eșuate din Insulele Maldive.* ● *5. XI : mii de persoane demonstrează în opt orașe sud-coreene, reclamînd arestarea fostului președinte, Chun Du Hwan, acuzat de corupție.* ● *6. XI : cetățenii din Noua Caledonie votează afirmativ statutul de autodeterminare, pe care arhipelagul îl va căpăta în zece ani.* ● *Moare, în Argentina (19. XI), în urma unui edem pulmonar, miliardara Cristina Onassis (37 ani), unica moștenitoare a lui Aristotel Onassis.* ● *24. XI : restabilirea relațiilor diplomatice dintre Algeria și Egipt.* ● *Președintele columbian Virgilio Barco anunță (26. XI) noi măsuri contra terorismului ; în 1988, în această țară au murit, în urma actelor de violență, peste 4 200 de persoane.* ● *28. XI : acord la reuniunea țărilor membre ale O.P.E.C., de la Viena, prin care se stabilește prețul barilului de petrol, pentru primul semestru al anului 1989, la 18 dolari și se limitează producția la 18,5 milioane barili pe zi.* ● *Guvernul francez recurge (29. XI) la armată, pentru a asigura transportul public în regiunea Parisului, afectat de greve.* ● *Ziua de 1 decembrie este declarată de O.M.S. „Ziua mondială a luptei anti-SIDA". Totalul bolnavilor de SIDA era (la 1. XII) de 124 114 persoane din 142 de țări, deși Organizația Mondială a Sănătății calcula că sînt afectate peste 300 000 de persoane, marea majoritate nemanifestînd încă simptomele bolii. În Europa, cu un total de 15 340 cazuri, pe primul loc se află Franța (4 211 cazuri).* ● *Tentativa de lovitură de stat din Argentina eșuează (4.XII)* ● *Prima grevă generală după 34 de ani în Spania (15. XII), convocată de cele două mari centrale sindicale — Comisiile muncitorești (comuniștă) și U.G.M. (socialistă).*

R.D.

Locuințe

Un raport dat publicității la jumătatea lunii octombrie, la Londra, afirmă că numărul persoanelor fără locuințe din zonele suburbane și rurale a sporit considerabil. Aceasta confirmă temerile consilierilor rurali, între care mulți conservatori, că sporirea prețurilor locuințelor, îndeosebi în zonele de sud-est, combinată cu reducerea locuințelor construite de consilii, îi vor aduce pe mulți oameni în situația de a nu mai avea un acoperiș. Elizabeth Filkin, directorul asociației care a elaborat raportul, declara : „După cum se constată, mulți din clienții noștri sînt săraci. Dacă vrem să le satisfacem nevoile, trebuie să existe locuințe ieftine și lesne de obținut, în toate zonele. Altfel, mă tem că numărul celor fără locuințe va continua să sporească cu rapiditate".

GREVĂ. Imaginea alăturată nu este luată la vreo ceremonie sau paradă. Sutele de persoane fotografiate sînt muncitori poștali din Liverpool care, în luna septembrie, votau să rămînă în grevă pînă cînd vor fi îndeplinite revendicările lor salariale

1000+1

Nume

Premierul Noii Zeelande, David Lange, a anunțat că pot fi utilizate pe scrisori și nume în limba maori. De pildă, „Aotearoa", în loc de Noua Zeelandă. Membrii Camerei de Comerț din cîteva orașe au protestat : „Cînd mergem în Europa, avem destule dificultăți să explicăm oamenilor unde e Noua Zeelandă. Schimbarea numelui ar face lucrurile și mai imposibile".

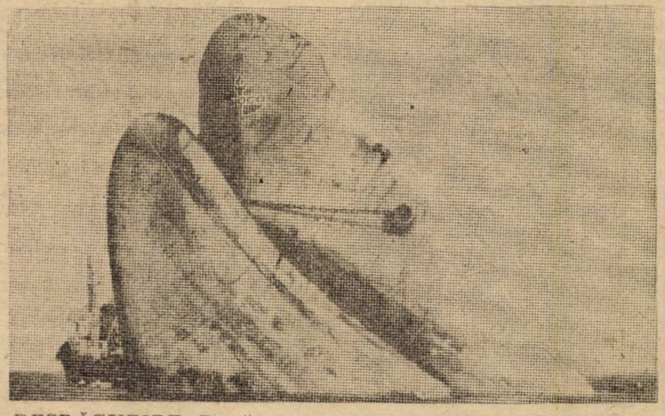

DESPĂGUBIRE. După zece ani de la dezastrul lui „Amoco Cadiz", în 1988 a fost dată sentința. Uriașul petrolier aparținînd unui concern american s-a lovit de stîncile de lîngă Bretania, în martie 1978, în timpul unei furtuni, răspîndind 223 000 tone metrice de petrol brut și producînd imense daune mediului înconjurător. Peste 150 km de plajă au fost devastați, iar fauna a suferit enorm. Dar concernul american s-a împotrivit plății imediate a daunelor, insistînd că la fel de implicate sînt : firma sub care era înregistrat vasul (liberiană), constructorul (spaniol), compania de remorcare (vest-germană). Un tribunal federal din Chicago a cerut, însă, ca firma „Amoco Corp." (a șaptea mare companie petrolieră americană) să plătească 85,2 milioane dolari despăgubiri. Suma, oricum foarte redusă, este neînsemnată pe lîngă profiturile uriașe ale concernului — 983 milioane în 1987. În imagine : giganticul petrolier în momentul scufundării

AMBASADOR. Audrey Hepburn, 58 de ani, numită ambasador special al UNICEF, și-a luat rolul în serios și a făcut un tur al spitalelor și orfelinatelor din zonele atinse de foamete din Africa, după care și-a intensificat eforturile pentru strîngerea de fonduri. „Nu vreau să-i văd pe părinți săpînd gropi pentru copiii lor, a spus ea. Cred că îi putem ajuta pe toți acești copii frumoși și tăcuți"

Condor

Pe la jumătatea lunii mai s-a născut, la San Diego, primul pui de condor în captivitate. Îngrijit atent și ținut, la început, în incubator, puiul, botezat Molloko, a fost salutat ca un important eveniment de apărătorii mediului înconjurător și de „conservaționiștii" care luptă pentru apărarea speciilor pe cale de extincție. Molloko a fost conceput de singura pereche activă dintre condorii ce trăiesc în California. Înainte de nașterea lui Molloko, nu existau decît 27 asemenea păsări în lume.

Furt

Sub titlul „Regretăm, dar acest furt e oficial", ziarul „The Independent" relata, la rubrica sa de scurte știri „În jurul lumii", următoarele fapte : Tony Avirgan, reporter cu reședința în Costa Rica, a fost implicat într-un proces îndelungat împotriva guvernului american după ce locul în care se ținea o conferință de presă, desfășurată în 1984 la frontiera dintre Nicaragua și Costa Rica, a fost bombardat, cîteva persoane fiind ucise și foarte multe — rănite. Ținta pare să fi fost Eden Pastora (fost lider sandinist, trecut la rebelii „contras", un timp, înainte de a-i părăsi și pe aceștia), care susține că acțiunea de bombardare a fost dirijată de C.I.A. Avirgan — care acuză Washingtonul de a fi finanțat rețele de trafic cu droguri și cu arme — a trimis mai multe memorii editorului său (rețeaua C.B.S.) cu o anchetă personală despre bombardament și cîteva interviuri confidențiale. Dar copiile memoriilor au fost, apoi, furate din locuința sa din San Jose (capitala Costa Ricăi), făcîndu-și apariția, în iulie 1988, în dosarele F.B.I.-ului ! Biroul a afirmat că a primit documentele „prin tehnici de anchetă legale și autorizate". Cît se poate de limpede...

Respingere

Fostul criminal de război nazist Klaus Barbie, condamnat în 1987 pentru atrocitățile comise în timpul celui de-al doilea război mondial, a făcut apel. Dar cel mai înalt tribunal al Franței a respins apelul. Fostul „măcelar din Lyon", prima persoană judecată în Franța pentru crime împotriva umanității, își va petrece restul vieții la închisoarea St. Joseph din Lyon. Chiar dacă foarte tîrziu, important este că, în acest caz, justiția și-a spus cuvîntul. La peste patru decenii de la încheierea războiului mondial, încă mai sînt în viață — și nejudecați — destui criminali de război.

Reguli

După șase ani de negocieri, delegații din peste 30 de țări participante la Tratatul asupra Antarcticii au căzut de acord asupra regulilor ce vor permite extracția petrolului, gazelor naturale și mineralelor din continentul alb. Convenția adoptată cuprinde cele mai stricte măsuri de prezervare a mediului înconjurător negociate vreodată. Unele zone ale Antarcticii vor rămîne permanent în afara explorărilor și exploatărilor, și fiecare stat membru deține puterea de veto asupra zonelor unde mineritul poate fi aprobat. Evaluări asupra mediului sînt cerute în fiecare etapă a exploatării, la fel și inspecțiile. Pentru a intra în vigoare, convenția trebuie ratificată de 16 din cei 20 de membri plini ai Tratatului.

FOAMETE. Numele acestei ființe este Majok Ding. Are 14 ani. A fost fotografiat la sfîrșitul lunii septembrie, într-o tabără de refugiați din sudul Sudanului. Foamea l-a epuizat. După încercări zadarnice de a face rost de hrană, s-a resemnat cu soarta. Și inevitabilul s-a produs. A fost unul din milioanele de copii și tineri din țările sărace, care sfîrșesc anual în condiții similare

Proiect

Senatorii comuniști — scrie ziarul „L'Humanité" — au impus să fie supus la vot în Parlament un proiect de lege pentru combaterea sărăciei. Hélène Luc, președinta grupului parlamentar comunist, a propus atribuirea unei alocații minime lunare familiilor sau persoanelor lipsite de resurse. Ea a precizat că această alocație de urgență trebuie oferită de stat imediat și independent de alte prestații sociale. În Franța, opt milioane de persoane încearcă să supraviețuiască cu o sumă infimă, iar mai multe sute de mii sînt lipsite de locuințe. „Nu încercăm prin acest discurs să stîrnim mila, ci doar să prezentăm o realitate rușinoasă, pe care o denunțăm de mai mulți ani. Acest fenomen a devenit atît de frapant, încît ne obligă să legiferăm asupra problemei" — declara Hélène Luc.

Deceniu

Enrique Iglesias, președinte al Băncii de Dezvoltare Inter-Americane, din aprilie 1988, fost ministru al Uruguayului, declara înaintea întîlnirii celor șapte președinți latino-americani de la Punta del Este : „Anii '80 sînt un deceniu pierdut în termenii standardelor de viață, venituri și investiții, iar efectele vor continua să se facă simțite și în deceniul următor. Astăzi, latino-americanul mediu are un standard de viață cu de-abia puțin peste cel din 1978. Vom încheia 1988 cu o rămînere în urmă în ce privește creșterea economică. Și subliniez că vorbim despre niveluri medii. Deoarece există oameni ale căror standarde de viață au scăzut pînă la nivelul celor de acum 20 de ani. America Latină și-a pierdut, practic, o treime din capacitatea de investiții pe care o avea în anii '70. Ne-am ipotecat viitorul, deoarece aceste investiții sînt, adesea, făcute în condiții economice și sociale dificile, și nu există dubiu că, în probleme precum hrana și sănătatea, s-a înregistrat o serioasă deteriorare".

Poezie

„British Telecom" oferă abonaților săi aproape orice : știri sportive, prețurile de la bursă, mesaje diverse și chiar... poezie, pusă la dispoziție de English Language Society. Nu poezie clasică, ci creații contemporane, mesajele poetice fiind înregistrate în lectura autorilor ei. John Rety, redactorul care a selectat poeții, declara că „și un singur telefon din partea abonaților tot ar fi suficient" pentru a-i justifica inițiativa. Surpriza a constat în cele peste 300 de telefoane zilnice.

PROTEST. Dulcie September a fost reprezentantă în Franța a Congresului Național African, organizația negrilor din Africa de Sud, aflată în afara legii. A primit mai multe amenințări cu moartea. A anunțat poliția, dar, în paralel, și-a continuat activitatea de reprezentare a acțiunilor de luptă împotriva politicii de apartheid. În aprilie, a fost asasinată în fața biroului său. Deși autoritățile sud-africane au negat, toate dovezile indicau implicarea regimului de la Pretoria. Pe străzile Parisului au avut loc demonstrații de protest împotriva asasinatului

Telefon

„Telecom Australia" a decis să le instaleze o cabină telefonică celor șase locuitori din William Creek, o îndepărtată așezare din Australia de Sud. Costul : 1 milion dolari. Au izbucnit proteste în Parlament, s-a spus că se cheltuiesc absurd banii contribuabililor și s-a deschis o anchetă. „Telecom" a răspuns că, în fapt, uriașa sumă a inclus instalarea unui sistem telefonic bazat pe energia solară, destinat acoperirii a aproximativ 10 000 mile pătrate din Australia de Sud ; costul cabinei telefonice incrimitate nu depășea 3 000 dolari. Între timp, „cea mai îndepărtată cabină telefonică" din lume a devenit o atracție, dar a creat și probleme. Radioamatorii din America și Europa formează frecvent respectivul număr. Așezarea a devenit un punct popular de plecare în safari cu cămile prin deșertul Simpson din apropiere, și mereu mai mulți călători se opresc în dreptul cabinei să sune, mai întîi, acasă. Evident, dacă pot. Deoarece cabina telefonică nu acceptă cărți de credit și, datorită aglomerației, se umple repede cu fise. Fiind atît de departe de orice centru urban, schimbarea cutiilor pentru fise durează.

Sport

După scandalul în legătură cu dopajul unor sportivi la Olimpiada de la Seul, culminînd cu descalificarea canadianului Ben Johnson, îndată după ce stabilise un senzațional record în cursa de 100 m, autoritățile sportive din 29 de țări s-au întîlnit la Borlänge, Suedia, pentru a pune la punct drastice propuneri destinate eliminării practicii steroizilor. Ideile asupra cărora au căzut de acord vor fi prezentate în 1989, la Conferința europeană a sporturilor, și, dacă vor fi adoptate, îi vor împiedica, practic, pe atleți să mai recurgă la stimulente de acest fel. Grupul de la Borlänge a sugerat ca teste diverse să fie făcute nu numai în timpul competițiilor, ci și în timpul antrenamentelor. Refuzul de a se supune lor va atrage aceleași penalizări, mergîndu-se pînă la descalificare și interzicerea participării la competiții.

CANDIDAT. Prima femeie care a candidat pentru funcția de președinte al Venezuelei, în 1988, se numește Ismenia Villalba. S-a prezentat sub culorile Uniunii Republicane Democratice

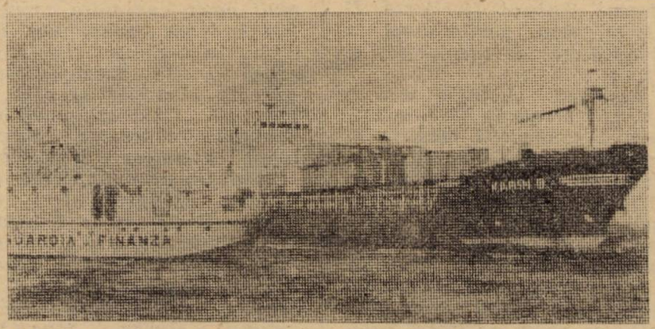

DEȘEURI. Nu puține concerne și companii din lumea occidentală încearcă să scape de deșeurile toxice (inclusiv radioactive), depozitîndu-le în țările „lumii a treia". Firme italiene, franceze, olandeze, belgiene, vest-germane, americane, engleze și norvegiene au depozitat, în 1987—1988, deșeuri toxice pe continentul african, stîrnind protestul acestor state, auzit inclusiv la reuniunea la nivel înalt a O.U.A. de la Addis Abeba. Directorul Programului O.N.U. pentru mediul înconjurător, Mostafa Tolba, a declarat că U.N.E.P. va elabora o convenție internațională împotriva comerțului cu deșeuri toxice. În imagine : vasul „Karin B" care, după ce a încercat în zadar să depoziteze, ilegal, deșeuri toxice în Nigeria, neprimit, apoi, de nici o altă țară, a fost obligat să se reîntoarcă la Livorno, în Italia

1 9 8 8

Berlin. Ritmul înnoirilor

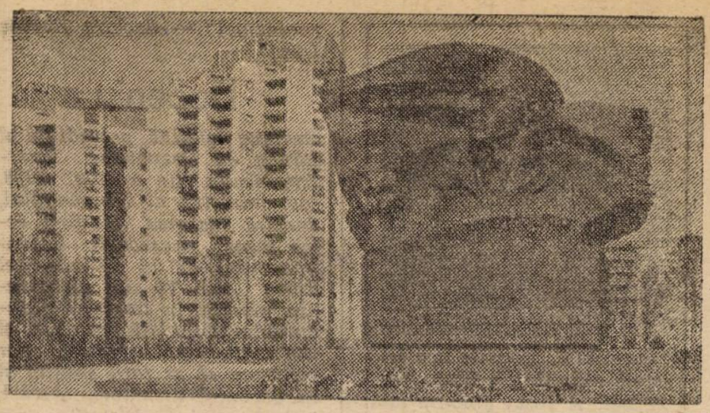

Dimineţile senine de vară sînt, poate, cele mai prielnice momente pentru a lua pulsul trepidant al vieţii în capitala R.D. Germane, dimineţi care, pentru berlinezi, au intrat în ritmul cotidianului — ei nu mai simt nevoia de detaşare pentru a analiza „locul" şi „momentul". Lucrurile dobîndesc ordinea inversă pentru curiozitatea şi dorinţa de cunoaştere a „neberlinezului". Desigur, lumina limpede a dimineţilor de vară te îmbie să străbaţi la pas străzile şi bulevardele Berlinului, cartierele noi şi parcurile respirînd pretutindeni o nouă tinereţe. Ritmul construcţiilor a căpătat, aici, o dimensiune aparte. Berlinul numără 1,25 milioane de locuitori şi are o suprafaţă de 405 kmp. Numărul mediu de apartamente date în folosinţă anual se încadrează în jurul cifrei de 20 000. Harta oraşului comportă, de la o zi la alta, de la un an la altul, numeroase mutaţii, un „transplant" voit de frumuseţe şi sobrietate, o nouă culoare, într-un cuvînt munca arhitecţilor şi a constructorilor se materializează şi alcătuieşte înfăţişarea Berlinului de astăzi.

Timp de şase ani, Nikolaiviertel a fost renovat şi i s-a redat frumuseţea de odinioară. Între anii 1981—1987, schelele şi macaralele au „invadat" vechile clădiri, în marele efort al edililor de a recupera pierderile provocate de război, care a transformat totul în mormane de ruine. Perimetru considerat a fi leagănul oraşului, Nikolaiviertel se întinde între malul riului Spree şi clădirea vechii primării. Aici s-au înălţat 800 de noi apartamente, monumentul central al cartierului devenind un centru de expoziţie al muzeului capitalei, Märkisches Museum. A fost redat, în acest mod, Berlinului cel mai mare muzeu regional de istorie din R.D.G. Aici sînt păstrate documente datînd din vremuri de demult, dovezi ale primelor urme ale existenţei umane în acest spaţiu, precum şi cele mai proaspete ilustrări ale prezentului socialist.

În peisajul Berlinului, un loc distinct îl deţine clădirea Palatului Republicii. Impunătoarea clădire din beton şi sticlă, ridicată în o mie de zile, adică pînă în anul 1976, se constituie într-un simbol al berlinezilor: bucuria de a-şi primi oaspeţii. Palatul Republicii are în compoziţie un număr de 1 000 de săli, funcţionale, capabile să fie „împărţite" după necesităţi. Aici au loc evenimente politice de anvergură, simpozioane şi reuniuni internaţionale.

Cel mai mare şantier de construcţii de locuinţe din R.D.G. se află situat în nord-estul Berlinului. Cartierul Marzahn, în al 9-lea sector al capitalei, are 170 000 de locuitori, urmînd ca, în următorii ani, să atingă un număr de 300 000 de oameni.

La începutul anilor '80, a fost iniţiată o amplă acţiune de modernizare şi reconstrucţie a cartierelor din centrul oraşului, edilii fiind în permanenţă preocupaţi de aspectul „nucleului" capitalei lor, unde există edificii vechi, de aproape un secol, care atrag, în fiecare an, zeci de mii de turişti sosiţi din toate colţurile lumii. Grija constantă faţă de modul de armonizare a vechiului şi noului s-a soldat, mereu, cu rezultatele scontate. Berlinezii se mîndresc,astfel,cu cartierul Ernst Thälmann, unul din cele mai frumoase ale oraşului.

Înfăţişînd doar cîteva din ritmurile construcţiilor din capitala R.D.G., putem afirma că Berlinul trăieşte o nouă tinereţe, marcată de eforturile locuitorilor săi de a-i conferi un plus de frumuseţe şi modernitate.

Mihaela Brumă

Pe drumul roţilor de fier

Este 2 noiembrie, la Moscova ninge gros, aşa că, înainte de a-mi pune valiza în portbagaj, şoferul o netezeşte, gospodăreşte cu muchia palmei, dînd jos nămetele format în cele cîteva minute de aşteptare, în faţa hotelului. Cînd am pus întrebarea, Reghina Baholdin, colega de la agenţia de presă sovietică „Novosti", al cărei invitat eram în această călătorie, a ridicat, nedumerită, ochii. „Cum, din ce gară plecăm?! Fireşte că din «rijskii»". Adică, pe românеşte, din cea pentru Riga.

Metropola moscovită are 11 gări, ceea ce ar fi justificat curiozitatea de a afla spre care ne îndreptăm. Pe de altă parte, ar fi trebuit să ştiu (şi de fapt ştiam, dar, iată, întrebasem mecanic) că aici direcţia de călătorie îţi indică, matematic, denumirea staţiei de plecare. Ai treabă la sau într-o localitate spre Kiev? Iei trenul din gara „kievskaia". Te duci la Kazan? Îţi cauţi vagonul pe peronul gării „kazanskaia". Este nevoie să te deplasezi la Leningrad? Ai ghicit, pornirea se face din gara „leningradskaia". Şi aşa mai departe. Nimic mai simplu.

Iată-ne, aşdar, în „rijskii" şi, apoi, în „Latvija", adică, în traducere, „Letonia". Nu în republica baltică sovietică, acolo aveam să ajungem — de fapt, în capitala ei, Riga — abia după o noapte de călătorie, ci în expresul avînd acest nume, şi căruia doresc să-i consacru rîndurile de mai jos.

Mărturisesc că îndemnul de a scrie despre acest tren a venit oarecum neaşteptat. Cînd, după o bătaie sfioasă în uşa cuşetei, la puţin timp după plecare, şi-a făcut apariţia un omuleţ blond, cu un surîs larg sub rotocolul şepcii de uniformă a căilor ferate, chipiu ce mi s-a părut enorm, îmbrăcîndu-i, parcă, nu doar capul, ci întreaga-i statură măruntă. Aveam să aflu, în clipa următoare, că este şeful trenului şi că doreşte să ştie dacă ne simţim bine, dacă vreun inconvenient oarecare, nesesizat de el, nu ne tulbură cumva călătoria, dacă mai avem vreo cerere de formulat pentru a fi pe deplin mulţumiţi. Şi, chiar dacă nu putem să-i răspundem pe loc sau dacă se iveşte ceva ce-i reclamă prezenţa, să ştim că poate fi găsit, la orice oră a nopţii, în vagonul 10, unde-şi are biroul. Aş dori să am, pe loc, o conversaţie cu el despre tren, care mi se pare, într-adevăr, de excepţie pentru întreaga ambianţă de confort şi deservire, despre munca lui, dar se scuză, nu poate acum, eventual mai tîrziu, trebuie, mai întîi, să parcurgă, cuşetă de cuşetă, cele 23 de vagoane ale expresului pentru a pune aceleaşi întrebări pline de solicitudine, deoarece, îl citez, „grija faţă de călători este principala sarcină a echipelor ce lucrează pe «tren de firmă»". Tren de firmă? O noţiune, desigur, incitantă. Îl aştept, deci, revine după un timp destul de îndelungat şi aflu:

Expresul „Latvija" este o „firmă" creată în 1965, la iniţiativa conducerii magistralei feroviare pribaltice şi a nodului de cale ferată Riga, în strînsă colaborare cu organele de partid. Pentru a deveni o „şcoală" a experienţei înaintate, în primul rînd, fireşte, pentru cadrele operative din domeniul transporturilor pe drum de fier. Obiectiv atins, dovada grăitoare constituind-o cuvintele de apreciere ale călătorilor, nu numai cele înscrise în „jurnalul de bord", ci şi cele pe care, personal, le-am înregistrat din discuţiile „colocatarilor" de vagon. În expresul „Latvija", se află, dincolo de vagonul restaurant, un video-club, la cerere ţi se aduce cu promptitudine presa la zi, există, pentru împătimiţii cărţii, o bibliotecă, de asemenea, un „colţ" al copilului înţesat cu jucării (trenul pleacă din Moscova la ora 20,10 şi, pînă la ora culcării, mulţi din micii pasageri sînt duşi de părinţi acolo), un salon de cosmetică pentru mame şi, fireşte, celelalte călătoare, o farmacie, pentru a nu rămîne în pană de pilule, în cazul în care faci un tratament şi ai uitat să le pui în valiză. Experienţa a arătat că marile distanţe din U.R.S.S., parcurse, fără oprire, de asemenea garnituri rapide, fac mai mult decît necesare amenajări ca cele enumerate. De altfel, în Uniunea Sovietică există şi alte trenuri-firmă, cu care „Latvija" se află în întrecere socialistă, unele cu denumiri ce trezesc, inevitabil, nostalgia drumeţiei: „Donul liniştit" (expresul de Rostov), „Nipru" (cel de Kiev), „Ural" (de la Moscova la Celiabinsk), „Rossia" (spre Vladivostok), „Riţa" (punct terminus-Tbilisi). În ceea ce-l priveşte pe interlocutorul nostru, tovarăşul R.V. Şkulteţkii, el lucrează, ca şef de tren pe „Latvija", de peste 20 de ani. De o viaţă de om. O viaţă consacrată, cu totală dăruire, în fruntea unei brigăzi formate din 25 de persoane, pentru ca „firma" să străbată spaţiul şi timpul fără pată. Îl întreb dacă, în cele două decenii pe drumul roţilor de fier, a avut vreo întîmplare neobişnuită. „Nu — îmi răspunde —, poate o naştere, dar ce-i neobişnuit în asta? Am trăit şi trăiesc me-

reu din satisfacția pe care ți-o oferă, generos, zîmbetul de mulțumire al călătorilor...".

Să vă mai spun că, la înapoierea din Riga, am plecat tot cu „Latvija" ? Bănuiați, sper. M-am repezit, cînd am auzit, din nou, bătaia sfioasă în ușa cușetei să întîmpin o veche cunoștință. Dar tovarășul R. V. Șkulteț kii nu se află în respectiva tură, urmînd s-o preia în ziua următoare. Poate altă dată...

Vasile Crișu

Simboluri vechi și noi ale Chinei

Am vizitat China în anul dragonului — una din cele 12 zodii ale chinezilor, care se repetă, fiecare, o dată la 12 ani. Deși descoperirile arheologice au evidențiat dragonul ca motiv artistic pe vase ceramice vechi de 7 000 de ani, aveam să constat că, și astăzi, el este o imagine omniprezentă. Ca element în arta decorativă și o temă eternă a artelor plastice. Ca motiv de țesut în excepționalele broderii de mătase. Ca ornament în producția de mobilă ori în arhitectură. Ca temă în numeroase poeme, lucrări în proză ori în proverbe chinezești. Dansul dragonului, cu o lungă istorie, mai este interpretat și astăzi în zilele de sărbătoare, așa cum, de altfel, și în prezent, sînt organizate concursuri cu bărcile-dragon, întreceri care datează de peste 3 000 de ani.

Am încercat să-mi explic această omniprezentă imagine devenită pentru mine chiar obsesivă, prin simpla coincidență a călătoriei mele în marea țară asiatică în anul dragonului. În mod firesc, am întrebat ce este dragonul. Deși răspunsurile difereau uneori, în funcție de regiunea vizitată ori de interlocutor, ele s-au caracterizat printr-un numitor comun: dintotdeauna, dragonul a fost considerat ca simbol al națiunii chineze.

Pentru oamenii din antichitate, dragonul era un zeu cu forțe supranaturale, care stăpînea apa și ploaia, îi ajuta pe cei care duceau un război drept. Imaginat, în general, ca o uriașă reptilă, el își schimba înfățișarea devenind mai subțire sau mai gros, mai scurt sau mai lung, putînd apărea și dispărea, zburînd spre cer în ziua echinocțiului de primăvară și scufundîndu-se în mare în ziua echinocțiului de toamnă.

La sfîrșitul secolului al XI-lea, forma dragonului a devenit relativ tipică : coarnele seamănă cu cele ale cerbului, capul cu cel al cămilei, ochii cu cei ai crevetelui, gîtul cu cel al șarpelui, burta cu cea a scoicii, solzii cu cei ai peștelui, ghearele cu cele ale șoimului, labele cu cele ale tigrului, urechile cu cele ale bivolului. Este imaginea cea mai tipică și cea mai frecventă sub care poate fi văzut, astăzi, dragonul.

Și semnificația sa a cunoscut o schimbare permanentă. La început, dragonul a fost socotit unul dintre animalele aducătoare de noroc. Cu timpul, el a început să-l reprezinte direct pe împărat. În perioada ultimelor trei dinastii feudale chineze, Yuan, Ming și Qing, au fost elaborate regulamente obligatorii care interziceau folosirea dragonului ca ornament în afara curții imperiale. Animal creat de om, imaginea sa s-a dezvoltat — mi s-a spus — odată cu progresul națiunii chineze, contopindu-se cu istoria, filozofia, mitologia, literatura, arta și etnografia chineză. În prezent, superstițiile legate de dragon au dispărut, dar, ca expresie istorică a națiunii, el rămîne un element ornamental preferat de oameni, căci curajul și dîrzenia pe care le întruchipează au devenit simboluri ale poporului chinez.

Curaj, dîrzenie, hărnicie — sînt calitățile din care s-au născut, în era modernă, a construcției socialiste, noile simboluri ale Chinei — emanație a unui vast efort constructiv.

Shanghaiul — cel mai mare oraș al Republicii Populare Chineze, cu o populație de 12 milioane de locuitori, răspîndiți pe o suprafață de 6 000 kmp — nu era, în urmă cu un secol, decît un sat de pescari ridicat pe malurile fluviului Huangpu. Repeziciunea cu care s-a dezvoltat, mai ales în anii construcției socialiste, evidențiază hărnicia, dîrzenia și priceperea locuitorilor săi, care au făcut din Shanghai unul dintre cele mai mari orașe de pe glob, o importantă poartă maritimă a Chinei spre lume, un puternic centru industrial și științific al țării. Portul, lung de 83 km, poate primi, în orice sezon, nave de peste 10 000 de tone, volumul anual al traficului comercial reprezentînd o treime din cel național. Dacă, înaintea proclamării Republicii Populare Chineze, a fost stimulată doar dezvoltarea comerțului și a industriei ușoare, în anii socialismului în Shanghai s-a construit, treptat, un sistem industrial cuprinzînd 157 de sectoare, între care : electrotehnică, metalurgie, industrie chimică, construcții de mașini, construcții navale, industrie farmaceutică. Acestora li se adaugă, astăzi, alte noi și moderne sectoare industriale, cum sînt industria laserului și de automobile, petrochimia, robotica, bioinginerla, microelectronica etc. Orașe-satelit și noi cartiere industriale au fost ridicate în jurul unor giganți industriali, precum complexul petrochimic Shanghai și complexul siderurgic Baoshan, care sînt, în prezent, cele mai importante din țară. În perioada 1949—1984, producția de oțel a Shanghaiului a crescut de 1 055 ori, cea de electricitate — de 23 de ori, de ciment — de 62 de ori, mașini-unelte — de 25 de ori. În aceeași perioadă, Shanghaiul a

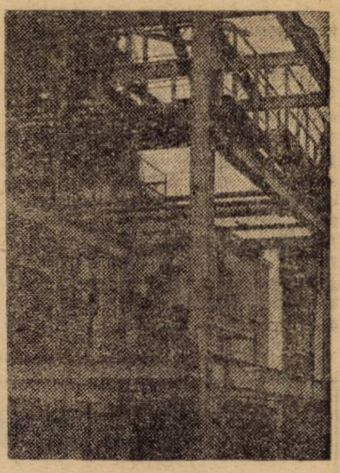

investit în construcția urbană 4 330 milioane yuani.

Sînt, toate acestea, simbolurile impetuoasei dezvoltări a unui mare centru industrial chinez, devenit, prin el însuși, expresia elocventă a unor mutații la nivel național.

Aurel Zamfirescu

Kairouan — orașul alb

Părăsim litoralul mediteranean pentru a ne îndrepta spre centrul regiunii tunisiene Sahel. Ceasuri în șir, străbatem o cîmpie vastă, plată, ce se confundă în depărtare cu orizontul. Vegetația e tot mai rară, aerul nu mai tremură ca la marginea mării ; dimpotrivă, devine greu și stabil. Razele fierbinți ale soarelui african poleiesc azurul desăvîrșit al cerului și întinderile nesfîrșite de nisip. Dintr-odată, întrerupînd monotonia șesului nisipos, se înalță zidurile albe, strălucitor de albe, ale unei cetăți — Kairouan, vestit oraș al occidentului musulman, rivalizînd, prin valorile sale islamice, cu Mecca și Medina.

Reprezentant al uneia din cele mai însemnate civilizații ale Evului mediu, Kairouan (Al Qayrawan, în arabă, adică popasul caravanei) a fost construit în urmă cu 13 secole, în condițiile în care cucerirea arabă constituia un moment marcant în istoria Tunisiei și a unei părți însemnate din Africa de nord. După ce, vreme de secole, a aparținut lumii latine și creștine, după anul 647, Tunisia va deveni, în scurt timp și pentru totdeauna, arabo-musulmană. Epoca de aur a Ifriqiyei (deformare a numelui Africii romane) o vor reprezenta secolele al IX-lea și al X-lea, cînd, datorită și unor importante lucrări hidraulice, agricultura s-a dezvoltat vertiginos, avîntul artizanatului și comerțului a asigurat o nouă prosperitate vechilor orașe, iar construcția navală a înregistrat un nivel remarcabil, permițînd, în 827, cucerirea și anexarea Siciliei. Dar — cum spune un proverb arab — „orice forță la slăbiciune revine". Impetuoasei dezvoltări a Ifriqiyei i se va pune brutal capăt la mijlocul secolului al XI-lea, cînd triburile nomade hilaliene, sosite din Arabia, se vor prăvăli peste aceste locuri. Vor dăinui, însă, peste veacuri, valorile artei — în special arhitectonice — create în cursul secolelor VIII și IX. Kairouan, primă capitală a Ifriqiyei, a fost leagănul acestei arte.

MERIDIANE

Conglomeratul de ziduri albe ale orașului este dominat de marea moschee, purtînd numele fondatorului cetății, Sidi Oqba — un ansamblu impresionant prin dimensiuni, prin armonia perfectă a construcției, prin arta decorațiilor. Între zidurile masive, adăpostind un vast cadrilater, înconjurat de un admirabil portic — totul sprijinit din exterior de contraforți —, domnește o perfectă seninătate. Bogăția modelelor geometrice, broderia mozaicurilor, fiecare centimetru lucrat cu migală mărturisesc vigoarea artei musulmane și, mai presus de orice, omniprezența geniului uman. Un amănunt semnificativ pentru suprapunerea și coexistența civilizațiilor: porticurile marii moschei se sprijină pe zvelte coloane romane, împodobite cu capiteluri corintiene. Peste tot și toate domnește atotcuprinzătoarea și liniștitoarea culoare albă. Albul învăluie marea moschee, conferindu-i înceţoșate contururi de legendă și se revarsă, apoi, pe străzile cetății Kairouan, pe care le străbate într-un straniu joc de lumini și umbre.

Liana Enescu

O emblemă posibilă...

De data asta, mi-am zis, de data asta voi fi foarte atent și voi reține totul, măcar în ce privește prima impresie. Care va fi detaliul ce mi se va imprima cel mai puternic în memorie la acest (nou) prim contact cu realitatea americană? Întrebarea aceasta mi-am pus-o aproape înaintea fiecărei călătorii, dar rareori mi s-a întîmplat să prind clipa, s-o fixez, conștient, în toată complexitatea și în toată concretețea și prospețimea ei. Cel mai adesea clipa — și prin aceasta înțeleg momentul revelator, cheia la îndemînă pentru înțelegerea unei întregi realități — avea să se detașeze din noianul de impresii inițiale, de regulă după sau mult după momentul consumării sale.

De data aceasta părea să am șansa de a prinde clipa, de a o trăi conștient și nu de a o retrăi, mental, după. Eram, așadar, într-un avion al companiei Pan Am, care tocmai urma să aterizeze pe aeroportul J.F. Kennedy din New York. Stăteam aplecat către hublou pentru a surprinde un amănunt cît mai semnificativ, cel mai semnificativ pentru această realitate, complet diferită de cea de acasă. Dedesubtul nostru se desfășura arealul newyorkez, acest oraș cît o țară, cu zonele sale imense de pădure și apă iar, de la un moment dat, și cu șirurile perfecte de mici paralelipipede dispuse riguros cruciș și curmeziș, cu culori albe sau roșii. Pînă aici, nimic nou, nimic spectaculos, nimic american. Poate doar mulțimea de automobile din multele parkinguri aferente fiecărui grup de clădiri.

Apare, în sfîrșit, și pista, pe care o survolăm la înălțime din ce în ce mai mică. Milele acestea pătrate de beton se numără printre suprafețele cele mai vînturate de pe scoarța pămîntului. Betonul acesta trebuie să fie inexpugnabil, monolitic, fără greș, fără fisuri, perfect. Așa gîndeam.

Și iată că, în goana încă ameţitoare a aparatului de zbor, cu cîteva secunde înainte de impactul cu Terra, am șansa să surprind clipa: cîteva smocuri de iarbă, gălbui, ofilite aproape, țîșnite din betonul pe care-l credeam infailibil, fire zbătîndu-se dramatic, aplecîndu-se pînă la a se face una cu netezimea pistei, sub forța curentului de aer antrenat de giganții supersonici, la început sau la sfîrșit de zboruri transoceanice și transcontinentale.

Aceasta e clipa, mi-am zis. Să vezi cum firul de iarbă se înverșunează să trăiască, să-și insinueze cum trebuie rădăcinile în beton și să-și întindă lancea subțire și unduioasă la fiecare nouă încercare, rămînînd, prin aceasta, mereu în locul în care i-a fost dat să-și ducă viața vegetală. Iarba și betonul. Triumful ierbii asupra betonului. Triumful spontaneității naturii asupra rigorilor civilizației ultratehnologice și ultratehnologizate.

Sînt mai mult de o sută de ani de cînd Walt Whitman a ridicat firul de iarbă, „verdele fir al speranței", la rangul de „stemă a firii". El a spus atunci tot ce s-ar fi putut spune despre firul de iarbă.

„...Poate că iarba însăși e un prunc, / odraslă a unei lumi vegetale / Sau poate că este un hieroglif uniform, / Și-nseamnă: Eu cresc deopotrivă pe zonele / largi și zonele-nguste, / Cresc mare, la fel printre negri și albi, / pentru toți deopotrivă, sărman sau congresman".

Deasupra aeroportului newyorkez J. F. Kennedy, această primă parcelă de pămînt american, pe care pășește, mai întîi, călătorul venit din altă lume, plutește și azi binecuvîntarea bardului din Brooklyn: Primește aceste fire de iarbă, Americă, / primește-le la miazăzi și la nord, / Cu bun venit să le primești, fiindcă-au încolțit / din trupul tău, / La răsărit și la apus, îmbrățișează-le, / căci vîn și ele să te-mbrățișeze. / Perechea iarbă-beton, multiplicată într-o infinitate de ipostaze, compune, poate, polii între care se organizează atît de imprevizibil și de diferit, față de orice altceva, întreaga planetă americană. Din beton și din fire de iarbă s-a plămădit America acestui secol. Iar pe emblema Americii de mîine, am aflat, cum i-am sugerat unui coleg de breaslă, trandafirul și computerul.

Trandafirul, care, după dezbateri îndelungi și aprinse ce au ajuns să antreneze pînă și Congresul, acesta avînd, de fapt, și ultimul cuvînt de spus, tocmai fusese proclamat oficial floarea națională a Statelor Unite ale Americii.

Și computerul, care dă, într-o măsură covîrșitoare, acea marcă de unicitate, de „excepționalism" cum o numesc unii americani, cei mai orgolioși dintre ei, realităților atît de complexe care ființează, progresează sau stagnează, se nasc sau agonizează, se prefac mereu unele în altele, se împletesc și se despletesc, trăiesc adică în perimetrul terestru dintre Atlantic și Pacific.

Din cîți americani am cunoscut în țara lor, printre ei, prea puțini știau că trandafirul fusese proclamat floarea națională. Cînd e vorba de lucruri sentimentale, americanul e fie distrat și ingenuu — asemenea celor pe care i-am întîlnit —, fie pragmatic și cît se poate de serios —, cum au fost Congresul și președintele, cînd au decis statutul trandafirului în viața acestei țări.

În California, în orașul-vitrină al Americii, am fost la o întîlnire electorală desfășurată cu tot folclorul de rigoare. În aer liber, seara, cu pancarte, afișe, „fluturași", insigne, „surprize", tribună cu vorbitori, drapele înstelate și cu dungi, dar și cu trandafiri prinși în piept. Iată, mi-am zis, iată „America profundă", care, și în plină confruntare electorală, își aduce aminte să savureze efluviile unei flori abia ridicate la rangul de „floare națională". Dar considerațiile mele n-au putut continua, pentru că pragmatismul societății americane m-a tras imediat de mînecă, scoțîndu-mă din visarea în care tocmai mă pregăteam să intru. Trandafirul pe care îl vedeam, obsedant de frumos, pe niște „badge"-uri de toată minunea, din plastic, ce aveau imprimate, și ele, floarea cu pricina și numele ei american, Rose, nu era, de fapt, un trandafir. Era reprezentarea electorală și de stare civilă a doamnei Rose Bird, competitoare pe una din pistele complicatului angrenaj electoral al Statelor Unite, o doamnă, partizană a cauzelor drepte, care era atacată în chip și fel, pe plan local dar cu efect general, pentru că — nu contează de fapt — fusese prea necruțătoare sau, dimpotrivă, prea îngăduitoare față de delincvenții din districtul asupra căruia-și exercita atribuțiile puterii, ca organ eligibil.

Pe doamna Rose Bird n-am avut ocazia s-o cunosc personal, într-un fel și ea este un simbol al femeii americane active, partizană a cauzelor drepte, după cele ce am citit despre bătăliile sale de om al legii duse împotriva tuturor genurilor de fărădelegi pe care le poate produce o țară ca America. Din ziare am reținut chipul unei doamne situate între cîteva vîrste, cu trăsături cît se poate de corecte, cu un aer pe cît de decontractat și agreabil, pe atît de inteligent și la obiect, femeie și judecător în același timp, suavitate și putere a legii, fermitate și neabdicare de la principii de politică locală și înțelesuri mai largi.

Aveam să asist, apoi, într-o altă parte a continentului american, la eșecul în alegeri al doamnei Rose Bird. Care mi-a lăsat un gust de amărăciune. Dar toate acestea sînt o altă problemă.

În realitate, era vorba de faptul că, în loc să înțeleg vorba Rose ca numele unei competitoare într-una din multele confruntări electorale, desfășurate la felurite niveluri, din Statele Unite, am luat drept bun cuvîntul cu pricina, în înțelesul său primar, de trandafir, plantă a cărei imagine am văzut-o pe insignele prinse pe pieptul tuturor celor pe care i-am întîlnit, într-o seară, la o întîlnire electorală americană.

Dar, mi-am zis la încheierea periplului prin această țară, chiar dacă oamenii, cetățenii, alegătorii ignoră faptul că trandafirul e floarea lor națională, înseamnă oare că ei plutesc doar în sferele marii tehnologii a acestui sfîrșit de secol și de mileniu? Și mi-am dat singur răspunsul, vădit mulțumit, că, pentru americanul de rînd, natura mamă rămîne, totuși, reazemul fundamental. Dacă este adevărat că fiecare dintre noi facem proză fără măcar să știm, adevărat este și faptul că americanul, acest ins pe care îl credem prins doar în mrejele cotidiene ale ultratehnologiei, este un mare, însetat, împătimit iubitor de natură. Un Jean Jacques Rousseau aflat în situația de a trăi în era betonului și ordinatoarelor. Dar care nu realizează paradoxul — în concepția altora — al acestei situații. Americanul, beneficiind de tehnologia cea mai înaintată, înțelege să se bucure și de natură. În ce măsură ultratehnologia îi e la îndemînă, în ce măsură natura îi e ambient, aceasta este iarăși o altă problemă...

Iar dacă heraldica Americii ar trebui definită acum, pentru acest sfîrșit de secol și de mileniu, pe stemă ar trebui să figureze, obligatoriu, un trandafir și un computer.

Corneliu Vlad

Teroare

Vreme de 17 ani, Ray Hill a făcut parte din mişcarea neonazistă britanică, după care a devenit colaborator al poliţiei, furnizînd informaţii despre activităţile extremei drepte. Apoi, a renunţat la viaţa sa dublă şi secretă, a început să lupte împotriva mişcării fasciste şi, în 1988, a publicat o carte — „Cealaltă faţă a terorii" — în care descrie „din interior" lumea extremei drepte. Hill zugrăveşte luptele cîtorva „lideri" pentru dominaţia asupra celor cîtorva mii de suporteri ai extremei drepte, deruta, trădările, violenţa şi actele de terorism practicate. Aproape în fiecare noapte, scrie Hill, bande de huligani neonazişti din Londra, Manchester şi Leicester cutreieră străzile în căutare de emigranţi lipsiţi de apărare, veniţi din Pakistan sau Bangladesh, pentru a-i ciomăgi sau chiar a-i ucide. Hill a mai dezvăluit cîteva ascunzători „sigure" din Anglia ale unor terorişti francezi şi italieni. Îndată după dezvăluirile sale şi după apariţia cărţii, Hill a primit numeroase ameninţări cu moartea din partea foştilor „camarazi".

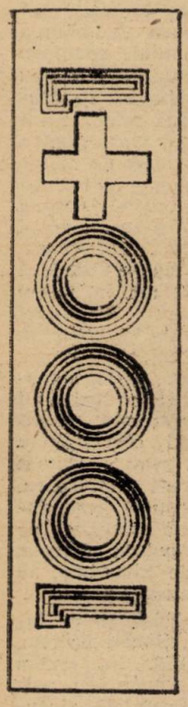

Arme

În fiecare zi, doi tineri sub 18 ani sînt ucişi în Statele Unite cu arme de foc — scrie revista „U.S. News and World Report". Fie că sînt de vină părinţii (prea îngăduitori), fie că mijloacele de informaţie fac propagandă violenţei, ori că armele de foc pot fi procurate cu multă uşurinţă, într-un stat (Florida) care îngăduie unor copii de opt ani să-şi arunce o puşcă pe umăr şi să meargă la vînătoare, un lucru este cert: tinerii se ucid cu prea mare uşurinţă şi prea des — scrie revista.

FILM. Cunoscutul tenor italian Luciano Pavarotti a întreprins, în 1986, un turneu în R.P. Chineză, surprins în documentarul „Distant Harmony", care a fost difuzat în 1988. Pavarotti s-a declarat entuziasmat de modul în care chinezii apreciază muzica de operă: „Ei aplaudă — a continuat tenorul — exact cum se întîmpla în Italia în urmă cu 20 sau 30 de ani"

Reabilitare

Matthew Henson a fost primul om care a atins Polul Nord, unde a reuşit să înfigă un drapel. Cînd a murit, a fost înmormîntat într-o groapă comună la cimitirul Woodlawn din New York. Amiralul Robert Peary a sosit la Polul Nord la puţin timp după Henson; a fost înmormîntat cu onoruri depline la Cimitirul Naţional Arlington din Washington, unde i-a fost ridicat şi un mare monument. Peary era alb, Henson — negru. În aprilie 1988, Henson a fost oarecum reabilitat, fiind reînhumat alături de cel pe care l-a însoţit spre Polul Nord, în 1909. Dar, la ceremonia în onoarea lui Henson, urmaşii amiralului au refuzat să accepte invitaţia de participare. Spre sfîrşitul anului, a apărut altă pată pe reputaţia lui Robert Peary. Astronomul Dennis Rawlins a descifrat cîteva documente, multă vreme interzise, care pun în cauză „descoperirea" Polului Nord de către Robert Peary. Potrivit lui Rawlins, Peary n-a ajuns decît pînă la 105 mile nautice de Pol, dar a ascuns adevărul, pentru că „n-a vrut să se întoarcă acasă ca un învins".

Ipoteze

Pe lîngă nenumăratele articole comemorative publicate în ziare şi reviste, în luna noiembrie, cînd s-au împlinit 25 de ani de la asasinarea, la Dallas, a preşedintelui John F. Kennedy, editurile americane au tipărit, în 1988, şi o seamă de cărţi care se ocupă de acest subiect, majoritatea lansînd teorii mai mult sau mai puţin noi. John H. Davis (în „Mafia Kingfish: Callos Marcello and the Assassination of John F. Kennedy") şi David E. Scheim (în „Contract on America: The Mafia Murder of President John F. Kennedy") susţin că a fost un complot pus la cale de Cosa Nostra sau în care aceasta era implicată. G. Robert Blakey şi Richard N. Billings susţin (în „The Plot to Kill the President") că lumea interlopă şi contrarevoluţionarii cubanezi l-ar fi folosit pe Oswald în planurile lor. Iar James Reston Jr. (într-o carte din care au apărut extrase, dar care va fi publicată abia în toamna lui 1989 şi intitulată „The Great Expectations of John Connally") afirmă că, dacă Oswald a fost asasinul, el nu l-a vizat pe preşedinte, ci pe guvernatorul John Connally; şi că, şi în această variantă, a fost vorba de un complot, pus la cale de gangsterii care doreau să transforme Texasul într-o „bază" proprie.

Operă

O operă pierdută a marelui compozitor italian Donizetti a fost găsită într-o pivniţă de sub Opera Regală de la Covent Garden din Londra: în urmă cu aproape cinci ani — actele întîi şi al treilea; în 1988 — actul al doilea. Pivniţa în cauză conţine mii de manuscrise muzicale care abia de curînd au început să fie catalogate. Compusă la începutul anilor 1840, lucrarea recent descoperită se numeşte „Elisabeta" şi a fost comandată de directorul operei londoneze. Dar, deşi manuscrisul a fost trimis, opera n-a fost niciodată jucată. Compozitorul a murit la scurtă vreme, în 1848, la vîrsta de 50 de ani. Paul Findlay, directorul Operei de la Covent Garden, declara, în iunie 1988, după senzaţionala descoperire, că opera va fi, probabil, prezentată într-o versiune de concert în următoarele 18 luni.

SOLITUDINE. J. D. Salinger, în vîrstă de 70 de ani, celebrul autor al cărţii „De veghe în lanul de secară", publicată în urmă cu aproape 38 de ani, a dispărut din viaţa publică de peste două decenii: n-a mai publicat nimic, a refuzat orice interviu, a refuzat chiar să fie fotografiat, trăind retras, în localitatea Cornish, din New Hampshire. Dar, în 1988, fotoreporterii, care îl pîndeau de mult, au reuşit să-l surprindă în timp ce îşi făcea cumpărăturile într-un supermagazin. Salinger nu şi-a ascuns neplăcerea. Tot în 1988, a apărut o biografie a scriitorului, scrisă de Ian Hamilton, care l-a nemulţumit mult

RASISM. Un nou val de rasism a izbucnit în America. Grupurile neonaziste, formate îndeosebi din tineri „skinheads" (cu capetele rase), violenţi şi huligani, se proclamă continuatori ai metodelor Ku Klux Klanului, se dedau la acte de intimidare şi de violenţă rasială, se pronunţă pentru supremaţia albilor şi pentru „soluţia finală". La Chicago (în imagine) şi Los Angeles, îndeosebi, grupurile se prezintă drept „naziţi născuţi a doua oară". „Toate acestea amintesc — scria revista «TIME» — că Statele Unite nu şi-au rezolvat problema rasială şi este timpul ca acest subiect să ocupe, din nou, un loc proeminent pe agenda naţională"

Camarena

În 1985, Enrique Camarena, membru al Agenţiei de luptă împotriva traficului cu droguri din S.U.A., a fost răpit la Guadalajara, împreună cu pilotul Alfredo Zavala Avelar. Cîteva săptămîni mai tîrziu, trupurile celor doi au fost găsite mutilate. Se apropiaseră prea mult de o mare reţea de droguri mexicană şi fuseseră înlăturaţi. Au urmat arestări. La sfîrşitul lui septembrie 1988, după eforturi de trei ani, un tribunal din Los Angeles l-a găsit vinovat pe Raul López Álvarez, fost ofiţer de poliţie mexican, de a fi răpit, torturat şi ucis pe Camarena (la ordinele traficantului Rafael Caro Quintero).

REPORTAJ PE GLOB

Bloc-notes cubanez (III)

Cienfuegos, Trinidad

Rodica Dumitrescu

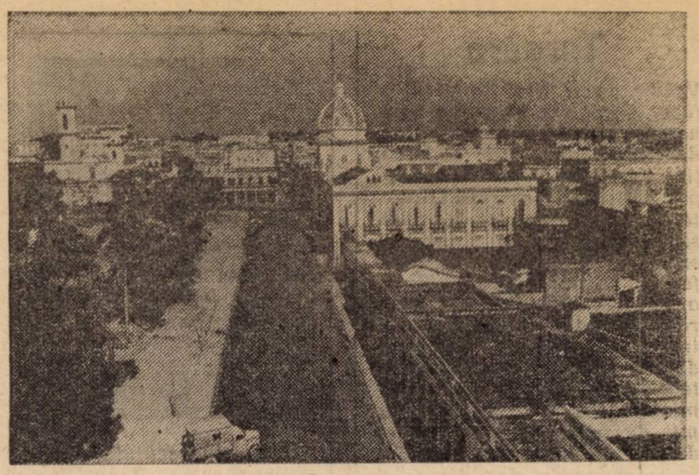

Cienfuegos — „perla Sudului"

La Cienfuegos, „Perla Sudului", ajungem — bineînțeles — odată cu ploaia. Hotelul „Jagua", înălțat în extremitatea sudică a orașului, acolo unde începe numerotarea străzilor (se află între Avenida zero și Avenida unu), rivalizează prin eleganță și confort cu cele mai mari din lume. De la balconul camerei, panorama pe care o oferă Golful Cienfuegos îți taie respirația. Nu trebuie să fac un efort prea mare pentru a-mi imagina cum trebuie să arate pe vreme însorită apele acum plumburii.

Orașul, la fel ca și restul țării, are o istorie bogată în evenimente eroice, care au culminat cu revolta populară de la 5 septembrie 1957 contra tiraniei lui Batista ; un monument a fost ridicat în centrul orașului în memoria celor căzuți atunci, ziarul local se numește „5 Septembrie"... Numit, inițial, La Villa Fernandina de Jagua, orașul va fi fondat, la 22 aprilie 1819, de Luis De Clouet și colonizat cu francezi ce vor conviețui cu populația creolă spaniolă aflată în zonă. Dezvoltarea portului și a producției de zahăr favorizează creșterea economică. Zece ani mai tîrziu, în 1829, așezarea primește numele de Cienfuegos. De la început, portul și-a pus amprenta pe dezvoltarea orașului și împrejurimilor. Instalațiile sale permit ample schimburi comerciale — în interiorul și în afara insulei —, iar marea industrie, dezvoltată după triumful revoluției, reușește — oricît ar părea de paradoxal — să stabilească un dialog armonios cu pitorescul Golf, ce se întinde pe o suprafață de 88 kilometri pătrați.

Cienfuegos își păstrează nealterate construcțiile centrului istoric, alături de edificii noi, ce se integrează în arhitectura tradițională, formînd o unitate stilistică și ambientală.

Vizităm redacția ziarului local și Combinatul de pește, sîntem primiți la primărie, unde voi afla că zona industrială se întinde la nord-vest de oraș, fiind împărțită în trei subzone : prima — în nord — cuprinde industriile alimentară, de construcții și utilaje pentru mașini, celelalte două — în vest — se află în relație directă cu portul : industrie chimică, energetică etc.

Zahărul rămîne, însă, marea bogăție a orașului. Înțeleg acest lucru abia în clipa în care mă aflu față în față cu incredibilul munte de culoarea mierii de toamnă, în imensa hală a întreprinderii Terminal de Azucar „Tricontinental". Este un centru de primire, înmagazinare și îmbarcare a zahărului nerafinat, provenit din patru provincii ale țării, de la 40 de centrale de producție a zahărului. 14 000 de tone sosesc, aici, zilnic, pe calea ferată, în containere speciale, și peste 2 000 de tone sînt îmbarcate direct, cu ajutorul benzilor transportoare, pe vapoare — uriașe cămile de metal — ce așteaptă cuminți în port.

Întreprinderea — îmi explică Luis Jiménez, contabil principal — funcționează din noiembrie 1967. Pînă atunci, zahărul se încărca în saci. Azi, în Cuba, există șapte asemenea „terminale de zahăr", „dar al nostru — îmi spune cu mîndrie Luis — este cel mai mare". Contemplu, amuțită, monstrul înalt de peste 20 de metri, ale cărui coame maronii par gata să se prăbușească. „Nu-i nici un pericol" — mă liniștește Luis. Culmea, pericol a fost, dar vineri 3 mai, a doua zi după plecarea noastră din Cienfuegos. Ploile declanșate de puternica depresiune tropicală, ce s-a abătut asupra insulei, vor provoca, în centrul și sudul țării, inundații grave, soldate cu moartea a 14 persoane și distrugerea a peste 3 700 de case. Muntele de zahăr al întreprinderii „Tricontinental" a fost înghițit de ape. E doar o presupunere, pe care o fac în clipa cînd, reîntoarsă la Havana, citesc în „Granma" că centrul orașului și „terminalul de zahăr" se află sub apă...

■

Atunci cînd, la 27 octombrie 1492, a descoperit Cuba, Columb nu și-a imaginat că insula va fi presărată, peste sute de ani, de o mulțime de orașe pitorești. Unul dintre ele, rămas intact din vremea colonială, poartă un nume cu rezonanțe biblice — Trinidad, provincia Sancti Spiritu, fondat în 1514 de Hernán Cortés și Pedro de Alvarado, cuceritorii de mai tîrziu ai Mexicului și Guatemalei.

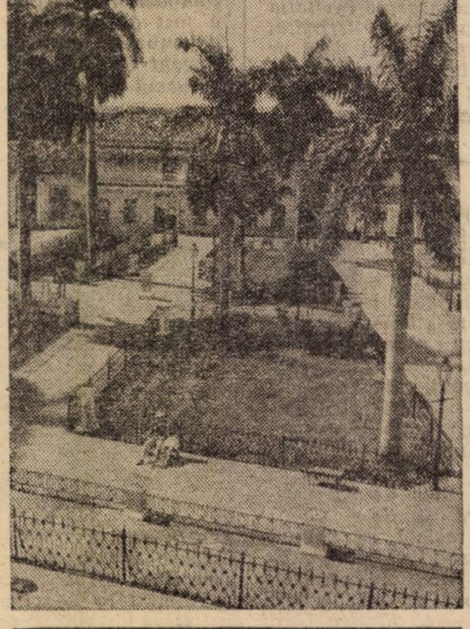

Centrul orașului Trinidad

La Trinidad nu mai plouă mărunt, ca la Cienfuegos, ci în șiroaie neîntrerupte, turnate din sute de găleți suspendate de cer. Mă simt ca într-o secvență de film în care actorii sînt obligați de un regizor trăznit să evolueze imposibili prin ploaie. Cîțiva pași printre casele colorate, dantelate cu alb, pe străduțele în pantă, cu caldarîmul din pietre mici, rotunde, de o neregularitate voită, ce dă o anume eleganță ansamblului, și uit de ploaie. Înconjur mica piață centrală, denumită, firește, Plaza Mayor (Piața mare) și am sentimentul că, în cîteva minute, am străbătut cinci secole de istorie. Casele, perfect păstrate (deși locuite), sînt autentice muzee ce conservă fizionomia originală a arhitecturii coloniale spaniole. Intrăm în Palatul colonial, azi muzeu de istorie a orașului, și zăbovim în Muzeul revoluției, omagiu adus celor căzuți în lupte, celor care și-au dat viața pentru ca fiii de azi ai Cubei să aibă un viitor demn. Ne adăpostim de ploaie în bodega din imediata vecinătate a pieței, pentru a ne încălzi (formula mi se pare cel puțin ciudată pentru cele 20—22°C, cît arată, probabil, termometrele) cu o băutură dulce-acrișoară, amestec de rachiu, miere și lămîie, plus cîteva frunze ale unei plante al cărei gust îmi este necunoscut. La o masă lungă, un grup de tineri, cinci-șase băieți și două fete, cîntă, acompaniați de ghitară, melodii ce devin tot mai ritmate, pe măsură ce se simt priviți și ascultați. Masa în jurul căreia s-au adunat este goală, evident n-au consumat nimic, aș rămîne să-i ascult pînă seara, dar „Lada-1 500" ne așteaptă nerăbdătoare în fața intrării, sub șuvoaiele de apă, pentru a ne duce înapoi la Havana, de care ne despart 393 de kilometri, 70 pe șosea și restul pe autostradă.

În program se află înscrisă și vizitarea capitalei de provincie, Sancti Spiritu, pe care o parcurgem rapid. Ne oprim cîteva minute pe Playa Ancón, cu palmierii ce se apleacă sub rafalele vîntului, deja pregătit ca, din briză, să devină ciclon, cu nisipul răscolit de valurile tulburi, în care înoată cîțiva marinari atît de blonzi și atît de încîntați, încît n-am nici o îndoială că vin dintr-o țară fără palmieri. Încerc cu piciorul marea, e călduță, dar, numai la gîndul că mai trebuie să și ieși din ea, mă trece un frison... Străbatem kilometri de șosea, care începe să devină fluviu, străjuit de o parte și de alta de palmieri, cocotieri, bananieri, mangotieri, trestie de zahăr ; pe măsură ce ne apropiem de Havana, cerul se deschide, autostrada redevine autostradă, curentul ce intră prin fereastra, acum deschisă, a automobilului e iarăși fierbinte. Neonul cu irizări so-

lare, cu care ne întîmpină metropola, îmi dă un sentiment de liniște și siguranță.

Pe „plaja albastră"

„Turismul — îmi spusese la Havana Hugo López — reprezintă pentru noi o mare șansă". Iar șansa cea mai mare, în această țară cu peste 280 de plaje, se numește, deocamdată cel puțin, Varadero. „Varadero — mă informează pliantul turistic cu care m-au înarmat, în prealabil, colegii de la «Bohemia» — este PLAJA: 20 kilometri de nisip alb și fin, scăldat de marea caldă și de un albastru mereu schimbător, de soarele radiant, ce asigură o bronzare perfectă, ca și multe alte posibilități de a te apropia de mare".

Părăsesc din nou Havana în zori, privind cu speranță spre soarele care, în sfîrșit, s-a înălțat pe cer ca o promisiune. Deși am mai trecut pe autostradă de cîteva ori, abia acum remarc prezența roz a leandrilor, înalți de aproape doi metri, ce ne însoțesc ieșirea din oraș. În stînga — silueta primului hotel din complexul aflat în pregătire pentru a găzdui Jocurile Olimpice latino-americane din 1991. Trecem de plaja de la Jibacoa, cu sutele ei de corturi și căsuțe de camping fremătînd de viață, ne oprim, preț de o cafea, la granița dintre provinciile Havana și Matanzas, pentru a admira, de la înălțimea Mirador-ului Bacunayagua, colinele verzi și văile adînci, tăiate de ape leneșe, străbatem, unul după altul, multele poduri din Matanzas, leagăn al literaturii cubaneze din secolul al XIX-lea, centru cultural, dar, mai ales, fortăreață industrială a prezentului. Marea nu ne părăsește, se află mereu în stînga șoselei, în timp ce, pe dreapta, ne însoțesc nesfîrșite plantații de henequén, cactus ale cărui fibre au căutare în lumea întreagă. Ajungem, în sfîrșit, în Peninsula Hicacos, unde ne ies în întîmpinare scheletele inconfundabile ale sondelor de petrol, cărora, brusc, le iau locul siluetele zvelte ale hotelurilor din Varadero.

Construite în anii '50, Kawama, International și Oasis sînt cele mai luxoase. Imediat după triumful revoluției, cînd plajele insulei au fost deschise publicului larg, cele trei mari hoteluri s-au dovedit insuficiente pentru a face față cererii din ce în ce mai mari. În numai cîțiva ani, au fost construite Atabey și Siboney ; Bellamar, Tropical, Pullman și altele au fost lărgite ; Villas Cubanas del Sol, Cuba, Arenas Blancas, Tortuga, Los Cocos, Solymar au fost restaurate. Acest efort a avut drept consecință creșterea considerabilă a numărului de camere — de la 500, înainte de 1959, la 3 000, anul acesta. Circa 115 000 de turiști străini și peste 80 000 de cubanezi și-au petrecut, în 1987, vacanța la Varadero. Intenția este de a se ajunge la o capacitate de 7 800 de camere, în 1991, și la 30 000, în anul 2000. Primele întreprinderi mixte, cu capital străin, și-au făcut apariția. Este evident pentru oricine că Varadero reprezintă un veritabil centru de experimentare a turismului cubanez. „Țara noastră — arăta, nu de mult, Fidel Castro — are multe avantaje : este o țară sănătoasă și ordonată, are o natură minunată, dar, în acești ani de izolare, s-a pierdut obișnuința de a lucra cu turistul". „Dacă, însă, vom găsi soluții la Varadero, atunci vom găsi soluții pentru toate celelalte probleme".

...Ne îndreptăm spre est, pe Avenida Las Americas, și ne trezim într-o oază de liniște și verdeață. Este fosta „feudă a lui Dupont", un milionar oarecare, în care, acum 30 de ani, nu puteau intra decît invitații speciali ai proprietarului. Grădini luxuriante, teren de golf, alei bine întreținute, ce duc la o clădire impozantă, al cărei stil nu-l pot descifra, saloane îmbrăcate în oglinzi, scări fastuoase din lemn de trandafir, pe care coboară, princiar, sub „flash"-urile aparatelor de fotografiat, patru tinere îmbrăcate în rochii largi și ample, cu umerii goi și diademe de strass-uri în părul buclat. „Se filmează ?" întreb nedumerită. „Oh, nu, fetele își serbează împlinirea a 15 ani". Ceremonia — mi se explică — „e mai fastuoasă decît o căsătorie !". Obiceiul e moștenit de la americani, dar a fost adaptat și transformat pe parcurs : părinții oricărei fete ce împlinește 15 ani îi fac cel puțin trei rochii noi, stil „prințesă", caută o ambianță potrivită pentru fotografiat, plătesc un fotograf și dau o petrecere cît mai fastuoasă pentru a sărbători evenimentul.

Îmi fixez pe retină acest tablou tropical și strîng în pumn cele cîteva fragmente de coral alb, culese din transparența verde a apelor liniștite de pe plaja Varadero, care mă vor însoți pe drumul de întoarcere acasă...

Încheierea unei noi expediții itinerante cosmice

Au revenit pe Pămînt, după un an de activitate neîntreruptă, desfășurată în condițiile imponderabilității, la bordul complexului orbital „MIR" — „SOIUZ TM" — „QUANT", cosmonauții sovietici Vladimir Titov și Musa Manarov. Practic, Titov și Manarov au realizat cel mai îndelung zbor din istoria cosmonauticii pilotate, de 366 de zile, depășind cu 40 de zile recordul de durată, efectuat anterior de colegul lor Iuri Romanenko. Odată cu ei, s-a întors pe Terra și astronautul francez Jean-Loup Chretien, care, împreună cu cosmonauții sovietici Aleksandr Volkov și Serghei Krikaliov, a făcut parte din echipajul celei de-a doua expediții itinerante sovieto-franceze. Aceștia din urmă au rămas să lucreze în continuare (pînă în aprilie 1989) la bordul complexului orbital, alături de medicul cercetător Valeri Poliakov.

Într-un decor autentic de iarnă (cu zăpadă și temperaturi de —14, —16 grade), la 21 decembrie 1988 a aterizat, în stepa kazahă, nava cosmică de transport „Soiuz TM-6", care i-a adus de pe orbită pe Vladimir Titov, Musa Manarov și Jean-Loup Chretien. Suspendată de o mare parașută alb-portocalie, capsula de coborîre a poposit într-un punct situat la 180 de km. de orașul Djezkazgan.

Momentele de „suspans" care survin destul de frecvent, în ultima vreme, în călătoriile de revenire ale cosmonauților n-au lipsit nici de această dată. În momentul intrării în program a unuia dintre cele trei ordinatoare „Argon" s-a constatat o eroare de programare a mașinii, pusă în evidență de informațiile care interziceau trecerea la manevrele pentru intrarea în atmosfera terestră, în vederea aterizării la ora prestabilită. În aceste condiții, Centrul de dirijare a zborurilor a acordat cosmonauților un „time-out", pentru a examina situația intervenită, care, dealtfel, a și determinat amînarea cu trei ore a coborîrii pe Terra, precum și schimbarea locului de aterizare. În cursul celor două rotații „suplimentare" în jurul planetei, ei aveau să mai revadă, de la înălțimea orbitei, locuri de pe Terra, devenite familiare. Spre satisfacția generală, s-a dovedit că impedimentul tehnic survenit nu crea probleme deosebite. De fapt, „refuzul" ordinatorului de a da cale liberă spre Terra navei Soiuz TM-6 se datora apariției unei incompatibilități între noul program, introdus după zborul din iulie 1988, cu aceeași navă al echipajului itinerant sovieto-afgan, și programul vechi. După reprogramarea „cursei de revenire", efectuată rapid de specialiștii Centrului de dirijare, ordinatorul a preluat, firesc, noile date și totul a reintrat în normal. Cosmonauții au primit cu calm comunicările asupra modificărilor intervenite, făcute de conducătorul centrului de pregătire, Vladimir Satalov, care le-a precizat că sînt așteptați la sud-est de orașul Djezkazgan, în loc de Arcalîk. Aterizarea a decurs în condiții optime, cei trei cosmonauți prezentîndu-se într-o formă bună, în pofida zborului prelungit și reprogramărilor menționate. După un prim examen medical făcut chiar la locul aterizării, Titov, Manarov și Chretien și-au continuat călătoria spre Moscova, de această dată la bordul unei aeronave speciale, instalîndu-se, astfel, în orășelul cosmonauților.

În compartimentele modulului de coborîre cu care cosmonauții au călătorit pe ruta Orbită—Pămînt, a fost adusă și o parte din rezultatele activității desfășurate de membrii echipajului de bază și echipajului itinerant sovieto-francez. În acest prim transport au fost preluate de la bordul complexului orbital casete cu imagini fotografice și pelicule filmate, înregistrări magnetice, spectograme, containere cu material biologic, precum și rezultatele altor cercetări și experimente.

Pe parcursul misiunii spațiale de lungă durată, un loc aparte a fost rezervat investigațiilor privind resursele naturale ale Pămîntului, precum și observațiilor asupra modificărilor din mediul înconjurător.

Cercetările astrofizice au inclus investigații asupra unor componente ale galaxiei noastre sau din afara acesteia, asupra surselor de radiații Roentgen și ultraviolete, asupra fenomenelor din spațiul circumterestru și atmosferei Pămîntului. Bilanțul misiunii înglobează, de asemenea, un volum impresionant de experimente medicale, inclusiv cele efectuate cu participarea medicului cosmonaut, aflat în componența echipajului de bază al complexului spațial. Cît privește activitatea desfășurată în spațiul cosmic deschis, de Titov și Manarov, sînt de remarcat operațiunile complicate de repunere în funcțiune a unuia dintre telescoapele Roentgen din dotarea modulului astrofizic „Quant" și montarea, în exteriorul stației, a unei secțiuni experimentale a bateriilor solare.

Expediția itinerantă sovieto-franceză, a inclus, pe lîngă investigații și experimente medicale (cardiologice, psihofiziologice și radiobiologice), și studierea proceselor privitoare la schimbările ce intervin în organismul uman în condițiile imponderabilității de durată. În cursul ieșirii în Cosmosul deschis, cosmonautul francez și conducătorul echipajului itinerant au instalat și desfășurat în exteriorul stației o construcție metalică de mare gabarit, efectuînd, totodată, o serie de experimente tehnico-științifice.

În ansamblul lor, rezultatele obținute în cursul misiunilor spațiale din anul care se încheie prezintă o mare valoare științifică și practică — apreciază conducătorii programelor sovietice de zbor, relevînd că acestea contribuie la dezvoltarea științei și tehnicii, a economiei, servesc progresului și civilizației.

Mihai Coruț

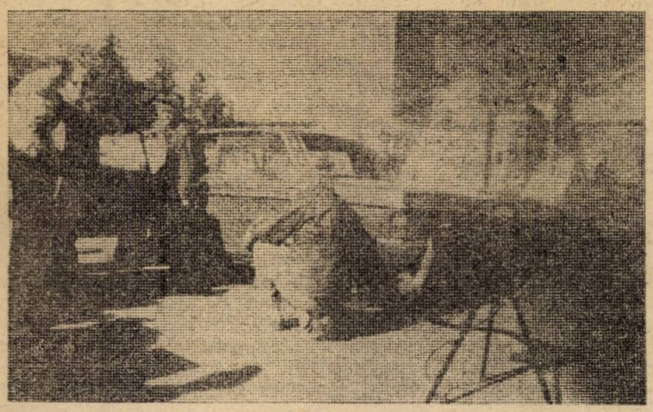

POLUARE. Poluarea a atins cote alarmante la Atena și Roma, încît autoritățile au decis luarea unor măsuri drastice : restricții de trafic, controale severe ale emanațiilor de gaze (ca în imagine), *amenzi mari pentru cei care încalcă restricțiile, redimensionarea transportului public*

Analfabeți

Ministrul educației din Statele Unite, Lauro Cavazos, a anunțat că 27 milioane de americani sînt analfabeți și că numărul lor crește anual cu aproximativ 1,5 milioane. Acestor cifre li se adaugă și 40 milioane de persoane semianalfabete, adică oameni care au cel puțin patru clase primare ,dar care au uitat, între timp, să scrie și să citească. Ministrul și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu starea educației în America și a subliniat necesitatea de a se întreprinde măsuri urgente pentru redresarea învățămîntului. Declarațiile lui Cavazos sînt întărite de un recent studiu realizat de „National Geographic Society", în rîndul tinerilor între 18 și 24 de ani, tot în S.U.A., care dovedește marile lacune din sistemul de învățămînt — 75 la sută dintre cei chestionați nu au putut indica pe o hartă zona Golfului, în timp ce 45 la sută nu știau în ce parte a lumii se situează America Centrală.

Satelit

„Pioneer 6", satelit lansat în spațiu, în 1965, de Statele Unite, este, actualmente, cel mai vechi satelit artificial încă în funcțiune. Două din cele șase instrumente de la bordul său continuă să transmită date despre vintul solar și fluctuațiile cîmpului magnetic al Pămîntului. Aflat la o distanță de 1,9 milioane kilometri de Pămînt, „Pioneer 6" s-a aflat, la 26 noiembrie 1988, pentru prima oară pe o orbită care a coincis cu a Terrei.

Sentințe

18 luni a durat procesul deschis la Bologna unui grup de 21 de teroriști aparținînd extremei drepte. Patru dintre ei — participanți la masacrul terorist din gara Bologna, la 2 august 1980, cînd au fost ucise 85 de persoane și rănite alte 250 — au fost condamnați la închisoare pe viață. Dar o seamă de întrebări au rămas în legătură cu alți acuzați, între care neofasciști recunoscuți, membri ai lojii masonice Propaganda Due, aflată în afara legii, sau ai serviciilor secrete italiene, cu toții implicați în diferite acțiuni vizînd destabilizarea regimului politic din Italia. Cei mai mulți dintre ei au fost condamnați la pedepse minore — de pildă, Licio Gelli, fostul „mare maestru" al amintitei loji, denunțată mai de mult de parlament drept „un stat în stat".

Reluare

În urmă cu 50 de ani, dramatizarea scrierii lui H. G. Wells, „Războiul lumilor", de către Orson Welles, și difuzarea la radioul american au stîrnit o uriașă panică, ascultătorii crezînd cu adevărat că a început o invazie a marțienilor. Cînd s-au împlinit 50 de ani, în noiembrie, o stație de radio portugheză a recreat respectiva dramatizare, provocînd și mai mare panică. La postul de radio din Braga, un orășel în nordul țării, s-a transmis, mai întîi, o scurtă știre despre un misterios obiect ce ar fi aterizat prin apropiere ; au urmat relatări mereu mai alarmate despre ceea ce părea să fie o invazie extraterestră ; „martori oculari" povesteau despre ființe ciudate înarmate cu puști cu raze ce răspîndeau moarte și distrugere ; iar un reporter „îngrozit" descria monștrii înarmați înaintînd spre oraș. „A urmat imediat reacția", declara António Costa Guimaraes, unul dintre producătorii dramatizării. În timp ce unii locuitori și-au părăsit casele, alții au alergat spre zona unde se spunea că apăruseră ființele ciudate. Un inspector de pompieri a oprit două camioane, cercetîndu-le să vadă dacă nu ascund nava spațială. În cele din urmă, producătorii programului au trebuit să anunțe că nu intenționau să sperie pe nimeni, ci doar vroiau să-l omagieze pe Orson Welles.

„Concorde"

Avionul supersonic franco-britanic „Concorde" a fost obiectul celei mai atente examinări de cînd a intrat în serviciu, cu peste 13 ani în urmă, deoarece compania „British Airways" intenționează să mențină aparatul și în secolul următor. Într-un hangar de la Heathrow, avionului „Alpha Alpha" i-a fost dată jos vopseaua, scheletul de aluminiu a fost examinat cu minuțiozitate, la fel motoarele și toate părțile componente. Era exemplarul cel mai uzat din cele șapte avioane „Concorde" ale companiei și primul cu care se proceda astfel după 12 000 de ore de zbor. „British Airways" examinează posibilitatea unor modificări structurale ale avionului și a unor verificări mai frecvente, pe măsură ce aparatul îmbătrînește, pentru a-i prelungi viața.

BETTE DAVIS a împlinit 80 de ani. A sărbătorit evenimentul, cu un grup de prieteni, dornică, cum declara, „să-l uite". Mai cu seama că nu are, cîtuși de puțin, de gînd să-și abandoneze cariera de actriță și e nerăbdătoare să înceapă filmările la al 87-lea film — „Mama vitregă haină". În care, evident, „joacă rolul principal"

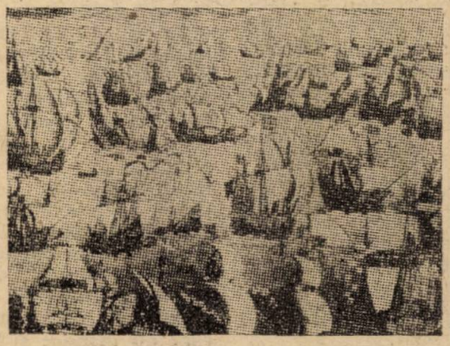

ARMADA. Vreme de patru sute de ani, școlarii britanici au învățat că flota engleză a înfrînt Armada spaniolă în apele din apropierea coastei engleze, cîștigînd nu numai o victorie, dar și supremația pe mări. Dar în 1988, reexaminînd toate documentele, istoricii au respins acest mit, acceptînd ceea ce se știa mai de mult : spaniolii au fost înfrînți mai degrabă de vremea nefavorabilă și de nenoroc, decît prin curajul lui Sir Francis Drake. Un mare număr din corăbiile spaniole s-au scufundat într-o violentă furtună lîngă țărmul Irlandei, mult după prima lovitură de tun a englezilor, în Canal. Cu această concluzie a fost organizată o expoziție, denumită „Armada", la Muzeul Maritim Național din Greenwich. Dar noua concluzie i-a nemulțumit pe cei care văd în înfrîngerea Armadei unul din miturile glorioase ale Angliei, și vechea versiune — chiar dacă nu e conformă realității — va continua să fie susținută

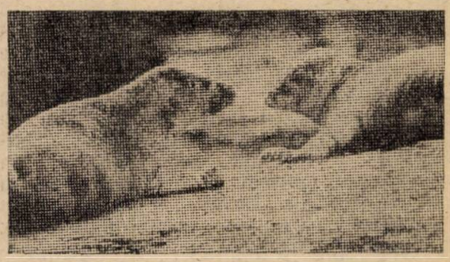

FOCI. Mii de foci au pierit, în 1988, în Suedia, Danemarca, Norvegia, Germania federală, Olanda și Marea Britanie, datorită unor virusuri pe care oamenii de știință le-au pus în legătură directă cu poluarea galopantă a Mării Nordului. Cifrele sînt elocvente : la începutul anului existau 25 000 de foci obișnuite și 95 000 de foci cenușii în jurul Marii Britanii ; epidemia părea să reducă, spre sfîrșitul anului, numărul lor cu 80 la sută. Focile, susțin oamenii de știință, sînt foarte vulnerabile la poluare și la modificările mediului înconjurător

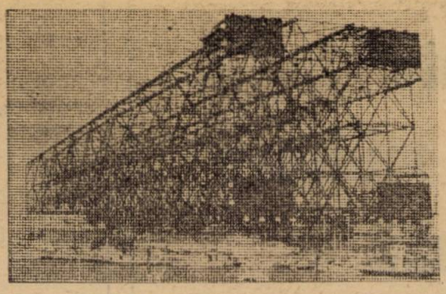

PLATFORMA. Cea mai mare platformă petrolieră, construită de Shell Oil, a fost lansată la apă la jumătatea anului 1988. Înaltă de 1 615 picioare (un picior este egal cu 0,305 m), este mai înaltă cu 161 picioare decît cea mai înaltă clădire din lume, Turnul Sears din Chicago (deasupra apei nu se va vedea, însă, decît o parte din platformă, adică 262 picioare). Platforma a fost instalată în Golful Mexic, va atinge producţia maximă în 1991, cînd cele 50 de puţuri ale sale vor extrage 50 000 milioane barili pe zi

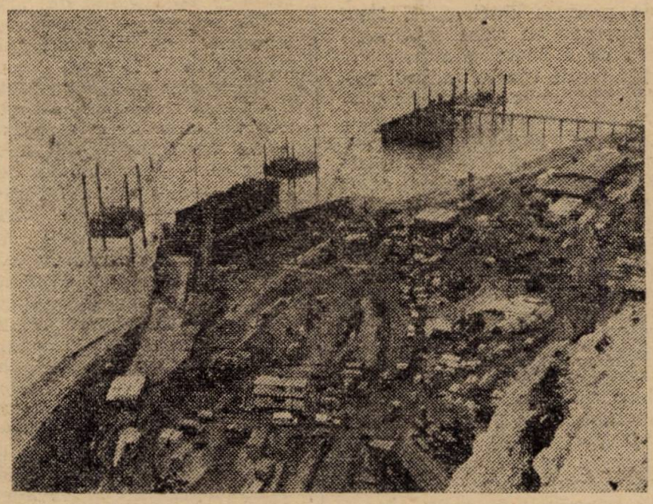

TUNEL. Lucrările de construire a Tunelului pe sub Canalul Mînecii au înaintat considerabil, în ultimul an, de ambele părţi, britanică şi franceză. În paralel, încep să se dezvolte şi structurile de suprafaţă, la capetele tunelului. Imaginea alăturată reprezintă locul de lîngă Folkestone, sudul Angliei, unde vor răzbate la suprafaţă cele trei tunele (unul de serviciu). Prin tunele, trenuri de pasageri şi de marfă vor stabili o navetă între Folkestone şi Calais, la terminale existînd vămi, magazine şi alte facilităţi

Contract

Creditorii străini ai Braziliei cer, de regulă, plata în dolari americani sau alte devize forte. Dar firma olandeză „Philips" a avut şi o altă idee: cumpărarea, în schimb, a fotbalistului Romário Farias, care s-a evidenţiat îndeosebi la Seul. Fotbalistul a ajuns la P.S.V. Eindhoven, echipă susţinută de compania „Philips", cu un contract de trei ani. Ce conta că suporterii brazilieni nu şi-au ascuns nemulţumirea văzînd cum sînt „exportaţi" cei mai buni sportivi!

600 de ani

Celebra statuetă din Bruxelles, Manneken-Pis, a împlinit 600 de ani, în luna septembrie. Băieţaşul apare menţionat prima oară în arhivele catedralei St. Gudula, din 1388. Dansuri folclorice, parăzi tradiţionale şi o sărbătoare populară au însoţit evenimentul. Manneken-Pis este una dintre cele mai paşnice şi mai cunoscute embleme ale oraşelor europene.

Cifre

Unul din trei negri americani trăieşte sub limita oficială a sărăciei — faţă de unul din zece albi. Procentul acesta s-a menţinut neschimbat în ultimul deceniu, indiferent de sporul populaţiei — deci, practic, numărul negrilor foarte săraci a crescut, contrar celor ce se susţin în mod oficial.

Gheaţă

Cei care au bani îşi pot permite tot felul de excentricităţi. Ca în Japonia, de pildă, unde lunile trecute erau la modă cuburile de gheaţă. Dar nu orice fel de cub, ci unul atent şi frumos tăiat şi nu din orice fel de gheaţă, ci una adusă din aisbergurile din Alaska, peste Pacific. Evident, costul este dublu faţă de gheaţa obişnuită.

Ţigaretă

Fumatul, se ştie, este dăunător sănătăţii şi îi afectează chiar şi pe cei care, aflîndu-se în preajmă, sînt nevoiţi să aspire aerul viciat. Campaniile împotriva fumatului — cu efecte relativ scontate — i-au determinat şi pe producători să realizeze ţigarete ...mai puţin nocive. Ceea ce, evident, este imposibil. De pildă, „R. J. Reynolds" a fabricat o ţigaretă „fără fum", care produce doar scrum şi o urmă de fum lipsit de miros. Cu toate acestea, societatea respectivă n-a avut curajul să susţină că ţigareta sa ar fi mai puţin dăunătoare...

„Alaska"

James Michener este un scriitor american care şi-a obişnuit cititorii cu romane extrem de voluminoase, de sute şi sute de pagini, care tratează istoria, de-a lungul cîtorva secole, a unor regiuni sau state americane. Nu s-a dezminţit nici cu ultimul, intitulat „Alaska". „Cu aproximativ un miliard de ani în urmă..." astfel îşi începe Michener noul roman, care sfîrşeşte după aproximativ un miliard de cuvinte (adică 868 de pagini). În suită, se pare că urmează un roman despre Caraibi.

Periplu

Marcelo Roberto de Carvalho, în vîrstă de zece ani şi fără ştiinţă de carte, fiul unui şofer de autobuz din Itabuna, aşezare din nordul Braziliei, a fugit de acasă cu gîndul să participe la înmormîntarea bunicului său, la Sao Paolo, în sudul Braziliei. A luat autobuzul pînă la Ilheus, apoi s-a strecurat în cala unui avion, dar care zbura spre Recife, deci în altă direcţie. Cînd şi-a dat seama de greşeală, a schimbat avionul cu unul aparţinînd companiei „Varig", care l-a dus, însă, la Lisabona. Aici, a urcat într-un avion al companiei „Swissair", care a aterizat la Milano, unde, descoperit în sfîrşit, a fost retrimis la Itabuna.

Corupţie

Congresmanul newyorkez cu cea mai îndelungată activitate, Mario Biaggi, 70 de ani, a fost găsit vinovat de gangsterism şi extorcare de fonduri şi a fost obligat să demisioneze din funcţie. Aceeaşi anchetă dusese şi la demisia fostului ministru al justiţiei, Edwin Meese. În noiembrie, fostul congresman a fost condamnat la opt ani închisoare.

Film

Celebrul regizor Franco Zeffirelli a turnat un film intitulat „Tînărul Toscanini", o biografie a faimosului dirijor Arturo, film asupra căruia părerile sînt împărţite. Surpriza a constat în aceea că, printre actori, s-a aflat şi Elisabeth Taylor, în rolul unei soprane ce interpreta rolul eroinei din „Aida". Deşi niciodată nu s-au spus lucruri deosebite despre vocea ei, Taylor cîntă ea însăşi.

Ajutor

Aflat în Harlem, guvernatorul statului New York, Mario Cuomo, a creat mari emoţii ofiţerului de securitate care îl însoţea şi şoferului său: a oprit limuzina în care se afla şi a sărit în stradă să ajute doi poliţişti pe urma unui fugar. Prins după cîteva sute de metri, acesta s-a dovedit a fi un traficant de droguri.

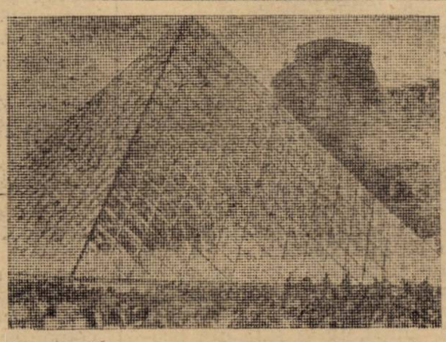

PIRAMIDA din imagine nu este altceva decît noua curte a Muzeului Luvru, din Paris. Desenată de arhitectul american Ieoh Ming Pei, subiect a patru ani de controverse, piramida e o structură de sticlă, inaugurată în urmă cu cîteva luni

Rubrică realizată de Stelian Ţurlea

„Armele inteligente" sau iluzia supremației militare într-o nouă ipostază

(3)

Dubla utilizare

Este ușor de detectat faptul că domeniile de utilizare pot avea o dublă destinație : civilă și militară. Ceea ce n-a lăsat indiferenți pe unii dintre cei ce se ocupă de tehnica din dotarea armatelor. Și, astfel, s-a declanșat o adevărată goană pentru achiziționarea și stocarea de materiale strategice, fiind considerate indispensabile în domenii militare, cum ar fi : aparatura pentru ghidajul rachetelor, instrumente ce asigură identificarea semnalelor de alertă ale oricăror avioane, nave sau vehicule terestre, pentru declanșarea ripostei, fabricarea tunurilor laser sau punerea la punct a sistemelor de arme cosmice sau cu baza la sol. Toate acestea implicînd, fără îndoială, pe de o parte, căutări în sensul asigurării de stocuri strategice, pe de alta, mari consumuri de aceste metale deficitare. Ceea ce afectează direct eforturile de progres ale omenirii.

Noul raport al O.N.U. privind consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor, întocmit ca urmare a unei inițiative a țării noastre, document ce figurează ca punct distinct pe agenda actualei sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite, conține date relevante referitoare la consumul de materii prime destinate sectorului electronicii militare. Studiul pune în lumină realitatea că, în pofida faptului că resursele minerale ale planetei sînt limitate și că industriile civile din numeroase state resimt, uneori acut, lipsa acestor resurse, în lume se irosesc, pentru producerea de armament, uriașe cantități de combustibil, energie și metale rare. Semnificativ pentru ilustrarea implicării microelectronicii în competiția distrugerii este faptul că, paralel cu o relativă reducere a consumurilor de fier și oțel, au sporit cantitățile de materiale strategice — aluminiu, argint, titan, vanadiu, crom, molibden —, înglobate în arme din ce în ce mai ucigătoare, cu volum și greutate din ce în ce mai mici. Cifrele furnizate de experți ai O.N.U. evidențiază că, anual, 14 la sută din producția de aluminiu, 16 la sută din cea de cupru și 10 la sută din cea de plumb se consumă în cursa înarmărilor. Titanul reprezintă pînă la 30 la sută din greutatea unor avioane moderne de luptă. Același metal este folosit, în mari cantități, în construcția de submarine înzestrate cu sofisticată aparatură de detectare și localizare a țintelor. Potrivit statisticilor, pentru construirea și desfășurarea a 200 de rachete balistice intercontinentale mobile sînt utilizate, între altele, 10 000 tone aluminiu, 2 500 tone crom, 150 tone titan, 20 tone bariliu.

Implicare tot mai evidentă

Să recurgem — pentru edificare și în completare — la cîteva exemple — poate nu cele mai ilustrative și, cu siguranță, depășite de altele „de ultimă oră", dar care relevă rolul din ce în ce mai mare conferit de strategi electronicii militare. În S.U.A., Pentagonul s-a arătat deosebit de interesat de faptul că, la începutul lui 1987, specialiștii americani au realizat un nou superconductor compus din tritiu, bariu, cupru și oxigen, considerîndu-se că descoperirea poate să dobîndească mare importanță în sporirea fiabilității circuitelor electronice din cadrul unor sisteme de armă sau în miniaturizarea unor componente ale acestora. Pentru realizarea sa s-a apelat la tehnologia magneților. În cazul acestui nou produs, cîmpul magnetic necesar pentru distrugerea stării sale de superconductibilitate trebuie să fie mai mare de un milion gauss, un veritabil record. De notat că valoarea cîmpului magnetic al Pămîntului, care acționează asupra acului busolei, este de o jumătate de gauss. Noul material va fi întrebuințat, în combinație cu un metal mai maleabil, la producerea de fire. Superconductorul a fost, de asemenea, produs și sub forma de peliculă subțire, care se poate aplica în domeniul circuitelor electronice.

Cercurile militare din Anglia nu și-au putut disimula, la rîndul lor, atenția sporită acordată știrii potrivit căreia oamenii de știință din Marea Britanie au pus la punct un proiect pentru realizarea unui computer chimic, ce are ca model creierul uman. La fabricarea principalelor elemente componente ale computerului și-au dat și îșI dau concursul echipe de cercetători din universități și firme de produse electronice. Noul computer va avea proprietatea de a lucra simultan la mai multe nivele, putînd, astfel, să rezolve mai multe probleme odată, combinînd capacități de memorare și operare rapide. Atu-uri deloc neglijabile, desigur, în rîndul celor interesați în supersofisticarea mijloacelor de distrugere. Așa cum s-au arătat a fi, de altfel, și însușirile unei realizări a cercetătorilor francezi. Este vorba de un tranzistor ultrarapid și ultrasimplu, care poate funcționa la frecvențe foarte ridicate, capabil — după cum susțineau cei ce au anunțat descoperirea — să „elimine" toți concurenții, chiar și pe cei care mizează pe posibilitățile de excepție ale arseniurii de galiu. Noul tranzistor francez care a primit denumirea de SMS, de la inițialele cuvintelor : semiconducător — metal — semiconductor, pare că va atinge performanța de a fi de 30 de ori mai... rapid decît cele clasice. „Noul venit" se bazează pe un material deloc scump și cu proprietăți bine cunoscute — siliciul! Poate funcționa la 30 GHz, deși tranzistoarele actuale sînt, în general, „depășite" la frecvențe de peste 1 GHz. În acest fel, se consideră că noul tranzistor deschide „poarta" hiperfrecvențelor pentru diferite aparate, inclusiv militare.

O „cheie" a militarizării Cosmosului

Evident, nu au scăpat preocupărilor strategilor militari nici performanțele unui computer american, capabil să efectueze un miliard de operațiuni pe secundă. Un astfel de record îl deținea, la intrarea în anul 1987, supercalculatorul Cray-2, fabricat de firma Seymour Cray. Cu circuitele cele mai rapide și de cea mai avansată integrare, noul calculator avea un ciclu de bază de 4,1 miliardimi de secundă, iar memoria sa, rezultanta „combinării" a patru microprocesoare, se ridica la 256 milioane de cuvinte de 64 biți. În aceste condiții, timpul de deplasare a electronilor ridică serioase probleme. Pentru a cîștiga în viteză, trebuie apropiate la maximum circuitele. De aici, forma curioasă, foarte compactă a calculatorului Cray-2. Inconvenientul este, însă, căldura produsă, datorită apropierii prea mari a circuitelor, ceea ce poate duce la arderea instalației. Aceasta este, de fapt, o problemă majoră a tuturor marilor sisteme informatice. În cazul lui Cray-2, răcirea circuitelor s-a făcut scufundînd ansamblul mașinii într-o baie de săruri topite, care asigură absorbția căldurii. În ciuda performanțelor sale tehnice, Cray-2 nu constituia decît o mașină de tranziție, apreciau chiar realizatorii săi. Succesorul, Cray-3, se și afla în lucru la Chippewa Falls în Wisconsin, S.U.A., urmînd ca acesta — cu circuite din arseniură de galiu — să aibă performanțe de zece ori mai ridicate decît Cray-2.

Interesul strategilor amintiți nu se rezumă la aspectul teoretic, ci vizează includerea — cît mai rapidă și cît mai... concretă — a realizărilor respective în „panoplie". Astfel, în februarie 1987, se făcea cunoscut că cercetătorii din California pun la punct microcomponente electronice destinate sectorului militar, care pot să se... repare singure și să se adapteze, totodată, diferitelor activități. În felul acesta se pregătea terenul pentru realizarea unei generații de computere a cărei putere este greu de imaginat. După unele surse, aceste microcomponente electronice, mai rapide și mai „inteligente", constituie una din „cheile" programului american vizînd militarizarea Cosmosului, cunoscut sub denumirea de Inițiativa de Apărare Strategică sau „războiul stelelor". Ele erau destinate să intre în componența computerelor ce vor trebui să „gîndească" toate acțiunile implicate de acest program militar ultrasofisticat.

În aceeași perioadă, și tot în Statele Unite, era în curs de realizare o rachetă mobilă ghidată prin tehnica fibrelor optice și cu un ecran video pentru control. Racheta — despre care am mai amintit — are, în partea din față, o cameră de televiziune, care emite semnale în timpul zborului spre un sistem de control terestru. Racheta, denumită „FOG-M" și a cărei dezvoltare era estimată la 30 milioane de dolari, urma să fie dotată cu senzori cu raze infraroșii, care să-i permită să acționeze în orice fel de condiții de vreme. Noutatea, la această rachetă, o reprezintă cablul din fibre optice situat în spate, care are grosimea unui fir de păr. Acest cablu este în legătură cu un computer terestru. Racheta are o rază de acțiune de șase mile și poate fi dirijată în orice direcție, în această limită, ca în cazul unui joc video. Operatorul poate folosi o baghetă pentru a arăta pe ecranul TV direcția lansării, iar computerul are grijă de restul.

O rachetă care poate gîndi singură, analizînd posibilitățile de stabilire a țintelor, căutîndu-le, ochindu-le și distrugîndu-le este arma la care visează, de zeci de ani, unii militari, scria, într-un număr din vara lui 1987, ziarul britanic „The Times". Iar un asemenea vis se pare că și-a găsit concretizarea, afirma autorul, care conchidea : „Astăzi, sistemele de arme «inteligente» nu se mai află doar în stadiul de schițe pe planșete. Ele au intrat în scenă ca principale protagoniste ale unui nou concept în strategia pentru cîmpul de luptă". În ce privește N.A.T.O, procesul a început de mult, unul din prilejurile ce au dat impulsuri serioase în accelerarea sa fiind o întîlnire desfășurată la Bonn în 1982, cînd s-a decis ca, implicînd cuceririle tehnologice, să se treacă la înlocuirea armelor „a căror eficacitate depindea de capacitatea trăgătorului sau pilotului" cu arme inteligente, care-și pot stabili singure obiectivele. Ulterior, au fost adoptate mai multe programe de cercetare și dezvoltare, unele din proiecte pășind în faza de producție. Astfel de tipuri de arme detectează surse specifice de căldură și sunet, precum și semnale electronice, le analizează cu propriul computer, adesea miniaturizat, și lansează muniția către ținta fixată. Potrivit semnatarului acestui articol din ziarul britanic „The Times", conceptul N.A.T.O. cu privire la cîmpul de luptă convențional al viitorului se axează pe trei tehnologii majore : senzori pentru localizarea obiectivelor adversarului, arme „inteligente" pentru anihilarea țintelor și un sistem complex de comandă electronică pentru coordonarea luptei.

Iluzii, iluzii...

Unele reușite cu prilejul testărilor au ocazionat opinii optimiste în rîndul adepților armelor „inteligente" sau „aproape inteligente", cum ar fi : lansatorul de rachete multiple antitanc, proiectile de artilerie cu dirijare prin laser — „Copperhead" —, bombe „Paveway-2" sau racheta „Harm", în două versiuni. Dar unii strategi mai realiști consideră că potențialul armelor „inteligente" trebuie evaluat în context, fiind deja sau putînd fi vulnerabile prin acțiuni de camuflaj, de inducere în eroare electronică, de bruiere sau de anihilare, prin impulsuri electromagnetice, a circuitelor integrate. Ceea ce pune în lumină adevărul conținut în remarca unui ofițer superior american : „Pentru orice soluție inteligentă, există o contramăsură inteligentă". O afirmație care dezvăluie, și ea, caracterul iluzoriu al „supremației electronice".

Revista franceză „La Recherche" relata despre existența unui proiect vizînd realizarea ordinatorului optic, un computer care s-ar baza pe utilizarea „bistabilității optice". Între avantajele ordinatorului optic sînt evocate — chiar dacă mai sînt obstacole pentru ca ele să fie materializate — posibilitatea obținerii, în perspectivă, a unei mai mari rapidități de succesiune a operațiilor și reducerea dimensiunilor computerului respectiv. Evident, sînt perspective care nu sînt de neglijat, și ele nu pot lăsa indiferente cercurile științifice. Dar nu au rămas insensibile nici anumite cercuri militare. După cum scria publicația amintită, chiar în faza în care, în legătură cu ordinatorul optic, persistau destule semne de întrebare, în Statele Unite au fost lansate două programe de origine modulară pentru tipul de calculator în cauză. Unul din proiecte privea „războiul stelelor", celălalt era finanțat de Agenția pentru cercetări în domeniul apărării. Cele două programe, nota „La Recherche", vizează „alte obiective decît calculatorul digital universal integral optic". Adică, își îndreaptă atenția spre integrarea în sisteme de arme existente sau aparținînd viitorului. O știre recentă, cu vădit iz de reclamă, dar redînd realitatea, făcea cunoscut că sistemul computerizat de rachete „Aegis", instalat pe crucișătoarele și distrugătoarele americane și avînd prețul de 465 milioane dolari, este capabil să detecteze, să urmărească și, simultan, să distrugă rachetele inamice. Și, toate acestea, evident, datorită aportului microelectronicii.

I. Stoica

(Va urma)

Iarna demografică și vara conflictelor

Un poet, Philip Larkin, observa că, „aflîndu-ne tot timpul în așteptarea viitorului, deprindem prostul obicei al expectativei". Se poate polemiza la infinit dacă obiceiul este, pur și simplu, prost sau ascunde în el o înțelepciune reparatorie cu anticipație. În orice caz, strategii gustă într-o mică măsură detașarea față de prezent, cu toate belelele aferente și, cu atît mai puțin, față de viitor. Aceasta nu înseamnă că marile tendințe de mîine, de abia sesizate azi, nu intră în calcule, nu sînt minuțios studiate și băgate în mașina timpului, pentru a se vedea în ce măsură conflictele devin posibile, probabile sau iminente. Desigur, orice strategie a confruntării presupune cîteva componente strict indispensabile, printre care cel al participanților. Un conflict fără participanți nu s-a inventat încă și are șanse maxime de a nu se inventa în continuare. În context, o eludare a Europei din harta unui ipotetic război mondial pare stranie. O asemenea eludare o face un scenariu american, despre care „Strategic Review" notează că, în felul acesta, s-ar acredita ideea că spațiul vest-european nu s-a considerat că ar merita să fie menționat, întrucît nu influențează mediul strategic în viitor. Se scenarizează, astfel, o pată albă într-o istorie neagră. O zonă de maximă compresie militară se volatilizează, dintr-un condei, sub argumentul că, din punct de vedere calitativ, nu se mai află în topul cursei înarmărilor.

Revista menționată scrie : „Deficiențele tehnice ale Europei occidentale devin tot mai evidente și, pentru prima dată în istoria modernă, Europa occidentală suferă de un deficit tehnologic net, față de Statele Unite și Japonia. Faptul că Europa occidentală se află cu cinci ani în urma Japoniei în ce privește introducerea anumitor cipuri integrate, cum ar fi 256 K, și rămîne tot mai mult în urmă în cursa pentru dezvoltarea unor senzori «inteligenți», sugerează că, pînă și crearea unei Agenții de achiziționări vest-europene ar putea fi tardivă.

Și mai periculos este faptul că o desfășurare prea rapidă a noilor tehnologii nu ar face decît să evidențieze și mai puternic declinul în efective al Europei occidentale. «Este greu de imaginat — scria, recent, Jean François Poncet — o europenizare a apărării continentului fără o sporire a resurselor, atît umane, cît și economice, alocate securității de către națiunile vest-europene». Din păcate, «iarna demografică», prin care se preconizează că va trece R.F.G. în anii '90, va reduce efectivele militare ale acestei țări cu aproximativ 200 000 de oameni. Dacă serviciul militar obligatoriu nu va fi reintrodus în Marea Britanie, vor fi tot mai greu de alocat suficiente resurse pentru a menține patru divizii blindate pe Rhin. Efectivele continuă să fie esențiale. Așa cum scria Alan Lee Williams, a fost nevoie de mai mulți ani pentru ca N.A.T.O. să înțeleagă faptul că a irosit eforturile depuse în trecut prin renunțarea la oameni în favoarea tehnologiei, prin bizuirea exagerată pe calitate, în detrimentul cantității și pierderea avantajului deținut în domeniul efectivelor, pentru a obține o dominație tehnologică, care nu fusese încă testată în luptă. În septembrie 1976, senatorul Sam Nunn s-a simțit obligat să avertizeze Alianța că succesul pe cîmpul de luptă ar putea depinde atît de capacitatea sa de a suporta pierderi, cît și de capacitatea ei de a provoca pierderi.

Din păcate, prețul supremației tehnologice tradiționale a Occidentului a fost o reducere a investițiilor în forțele convenționale. Aceasta nu înseamnă să negăm importanța superiorității tehnologice. Înseamnă, însă, să nu uităm că, în anumite situații, contează și cantitatea. În unele situații, tehnologia nu reușește să contrabalanseze numărul efectivelor.

Una din problemele pe care le ridică superioritatea tehnologică este aceea că ea are tendința de a pune în umbră nivelurile de efective necesare. Este, desigur, foarte bine să cumperi bombe autodirijate, construite pe baza tehnologiei de vîrf, la prețul de 50 000 de dolari bucata, fiecare fiind capabilă de a distruge un tanc în valoare de 2 milioane dolari, dar efectivele necesare pentru a lansa bombele se pot dovedi mai costisitoare decît tancurile.

Reducerile de efective la care s-a recurs în Marea Britanie, în anii '70, au dus la o creștere cu 13 la sută a raportului dintre arme și efective și la o criză de oameni care a fost resimțită foarte acut de Artileria Regală ; unitățile de rachete Rapier ale armatei britanice, care necesitau șapte oameni pentru fiecare sistem, au trebuit să se mulțumească cu cinci. În războiul din insulele Falkland, lipsa echipajelor de tunari s-a dovedit a fi atît de serioasă, încît fiecare soldat disponibil, indiferent de pregătirea lui, a trebuit să fie introdus în luptă, pentru a putea menține capacitatea de foc ; acesta a fost prețul plătit pentru interminabilele reduceri de efective din ultimii 25 de ani".

Așadar, tot răul spre un bine ! Creșterea exigențelor confruntării ultramoderne presupune investiții corespunzătoare, investițiile presupun strîngerea curelei, evitarea sacrificiilor materiale presupune creșterea efectivelor, iar aceasta se dovedește și mai costisitoare. Pînă la urmă, totul se reduce la o foarte scumpă furtună într-un pahar cu apă. Pentru că, și efectivele se pot restrînge, ca toate celelalte sectoare ale înarmării, fără ca nimeni să piardă nici un ban. Dimpotrivă...

Radu Budeanu

ÎN LOC DE POȘTA REDACȚIEI

La început de nou an...

1988 s-a retras în memoria noastră. Păşim în Noul An cu încrederea nestrămutată că, întemeindu-se pe marile realizări obţinute, naţiunea română va întîmpina, cu succese de prestigiu, istoricul eveniment din august: aniversarea a patru decenii şi jumătate de la triumful revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă ; cu convingerea fermă că — transpunînd în practică măreţul program revoluţionar de muncă şi de viaţă, prefigurat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în magistrala Expunere la şedinţa comună a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti — minunatul nostru popor va face totul pentru ca bogatul bilanţ al Congresului al XIV-lea al partidului să consemneze situarea scumpei noastre patrii pe noi trepte de progres şi civilizaţie, într-o lume a păcii şi colaborării, mai bună şi mai dreaptă.

Asemenea gînduri răzbat şi din numeroasele scrişori primite la redacţie, grăitoare mărturie a sentimentelor de profundă satisfacţie pe care cititorii revistei „Lumea", opinia publică din ţara noastră le trăiesc, urmărind angajarea plenară a României de promovare a noului pe plan internaţional, de abordare realistă şi îndrăzneaţă a marilor probleme ale lumii contemporane.

A fost, pentru toţi cei ce contribuim la apariţia acestei publicaţii, un titlu de mîndrie patriotică să înfăţişăm, în ampioarea lor, demersurile de pace şi colaborare, întreprinse, cu consecvenţă, principialitate şi spirit constructiv, de România, de preşedintele Nicolae Ceauşescu, pe parcursul întregului an 1988 — acţiuni care au afirmat, cu şi mai mare vigoare, naţiunea noastră socialistă în conştiinţa lumii.

1988, cu luminile şi umbrele sale, a fost mai bun decît predecesorul său şi s-a încheiat cu noi deschideri pentru anul în care intrăm. Este cu atît mai mult de aşteptat ca în 1989 să prevaleze raţiunea, spiritul de colaborare în căutarea celor mai adecvate soluţii pentru gravele probleme cu care se confruntă întreaga umanitate. Reprezintă, aceasta, o năzuinţă a tuturor popoarelor lumii, printre care şi poporul român, atît de ataşat valorilor păcii, înţelegerii şi conlucrării.

Animaţi de asemenea gînduri, vă mulţumim, şi pe această cale, stimaţi cititori, pentru interesul dumneavoastră constant faţă de publicaţiile „Lumea" — revista, Caietul de vacanţă şi almanahul de sfîrşit de an — şi vă asigurăm că întregul colectiv al redacţiei noastre va găsi, în sugestiile şi propunerile dumneavoastră, un real sprijin în strădania de a răspunde cît mai bine încrederii pe care ne-o acordaţi.

Noul An — care pentru revista „Lumea" este al 26-lea de la apariţie — ne oferă un minunat prilej de a ne reînnoi angajamentul de a servi cu devotament politica partidului şi statului nostru, de a oglindi, cu fidelitate, prestigiul de care se bucură pe plan mondial iniţiativele de pace ale României socialiste.

Avînd deplina conştiinţă a importantelor sarcini care-i revin, colectivul redacţional, toţi cei ce concură la apariţia şi difuzarea publicaţiilor noastre, vă adresează, stimaţi cititori, cele mai sincere urări de sănătate şi fericire, precum şi tradiţionalul „LA MULŢI ANI" !

„LUMEA"

În aceste zile a fost pus în vînzare almanahul „LUMEA '89"

LUMEA SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

1 (1314) 1 ianuarie 1989

CEAUȘESCU – ROMÂNIA – PACE

Pentru propășirea patriei, pentru puternica sa afirmare în lume 1

Strălucită contribuție la afirmarea noii gîndiri și acțiuni politice în viața mondială, la cauza socialismului și păcii 2

1988 – bogată și prestigioasă activitate internațională 3

TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU – OMAGIUL ÎNTREGULUI POPOR

– Viață exemplară, dăruită patriei, cauzei socialismului și păcii. Olimpia Solomonescu 12

– Aleasă prețuire și profund respect pentru o operă de înalt prestigiu științific și politic. Doina Topor 14

Sprijin activ cauzei juste a poporului palestinian. Ștefan Cârjă 16

Din cronica anului internațional 17

S-a mai întîmplat în 1988... 26

1000 + 1 28, 29, 33, 36, 37

MERIDIANE

Berlin. Ritmul înnoirilor. Mihaela Brumă 30
Pe drumul roților de fier. Vasile Crișu 30
Simboluri vechi și noi ale Chinei. Aurel Zamfirescu 31
Kairouan – orașul alb. Liana Enescu 31
O emblemă posibilă... Corneliu Vlad 32

REPORTAJ PE GLOB

Bloc-notes cubanez (III). Cienfuegos, Trinidad. Rodica Dumitrescu 34

SERIAL

„Armele inteligente" sau iluzia supremației militare într-o nouă ipostază (3). Ion Stoica 38

ACCENTE

Iarna demografică și vara conflictelor... Radu Budeanu 39

Numărul următor al revistei va apărea joi, 12 ianuarie 1989

Colectivul redacțional : Radu Budeanu – redactor șef-adjunct (ediția internațională), Mihaela Brumă, Ștefan Cârjă, Dumitru Constantin, Vasile Crișu, Adrian Dascălu, Radu Dobre, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu, Crăciun Ionescu – șef de secție, Ion Madoșa, Ilie Olteanu, Radu Pascal – redactor șef-adjunct, Ilie Șerbănescu, Doina Topor – șef de secție, Stelian Turlea, Anca Voican, Aurel Zomfirescu – secretar responsabil de redacție. Secretariatul de redacție și tehnic : Anatol Albu, Oana-Daniela Dinulescu, Mircea Dub, Ana Ghinea, Eliza Iliescu, Ad. Ionescu, Tudorina Mavlea, Constantin Mendea, Marin Pieleanu, Maria Simionescu, Ana Maria Tatovici. Revista „Lumea", București, Piața Scînteii nr. 1, sector 1, Oficiul poștal 33, cod 71 341, căsuța poștală 32-29, telefon 17 60 10 ; Internațional : 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – sectorul export-import presă. P.O. Box 12–201, telex. 10 376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

C.P.C.S. 15

luna decembrie

LUNA CADOURILOR

Luna decembrie

LUNA CADOURILOR

Zile pentru a alege și oferi cadouri celor dragi. Cheia succesului unui cadou este de a fi frumos și util.

Ultima lună a anului vă oferă plăcutul prilej de a oferi celor dragi articole de sezon puse la dispoziție de către magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat :

— tricotajele din fire PNA și în amestec ce conferă produselor moliciune, sînt comode, călduroase și ușor de întreținut.

— confecțiile matlasate, realizate în pas cu actualele tendințe ale modei.

— accesoriile vestimentare, ca poșete, șepci, cravate, pot constitui un cadou util pentru cei dragi.

(RECOM)

Nu uitați! LUNA CADOURILOR — luna decembrie!

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
NR. C. 79

Nr. 2 12 ianuarie 1989

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Mesajul președintelui NICOLAE CEAUȘESCU

Vibrantă chemare la afirmarea noii gîndiri și concepții politice în favoarea păcii, colaborării și progresului în lume

Tovarășei ELENA CEAUȘESCU omagiul partidului, al întregului popor

Din actualitatea internațională

PARIS
Conferința privind armele chimice

După semnarea acordurilor vizînd reglementarea problemelor din sud-vestul Africii

Situația din Mediterana

MESAJUL DE ANUL NOU

adresat întregului nostru popor, la posturile de radio și televiziune, de

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

(Partea consacrată situației internaționale, politicii externe a partidului și statului nostru)

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

În anul 1988 au avut loc importante evenimente în viața politică, economică și socială, precum și importante schimbări în raportul general de forțe pe plan mondial.

Se poate aprecia că s-a menținut și se menține echilibrul relativ de forțe între cele două tendințe fundamentale din viața internațională.

Pe ansamblu, se poate spune că situația internațională continuă, și la sfîrșitul acestui an, să rămînă complexă, contradictorie și gravă.

După semnarea Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii, din 1987, cu privire la eliminarea rachetelor cu rază medie și mai scurtă de acțiune, și în acest an au continuat tratativele în vederea unor noi acorduri privind armele nucleare și începerea negocierilor pentru reducerea armelor convenționale și eliminarea celor chimice, dar anul se încheie fără rezultate concrete, fără nici un rezultat real.

S-au realizat unii pași importanți în direcția încetării unor conflicte militare și încheierea unor acorduri privind soluționarea unor conflicte, fără a se ajunge însă la soluționarea deplină a acestora.

Iată de ce se poate afirma că speranțele popoarelor ca, în anul 1988, să se obțină noi pași importanți pe calea dezarmării nucleare și convenționale, pe calea destinderii și colaborării nu au fost împlinite.

Se poate afirma cu deplin temei că se menține pericolul unui nou război mondial, care s-ar transforma inevitabil într-un război nuclear, ar duce la distrugerea însăși a vieții pe planeta noastră.

Au continuat și continuă experiențele nucleare. S-au produs noi arme nucleare. N.A.T.O. a discutat și adoptat hotăriri cu privire la modernizarea unor serii întregi de arme nucleare. Continuă militarizarea Cosmosului.

În aceste condiții, este greu de afirmat că s-a produs o schimbare radicală în viața internațională. Dimpotrivă, subliniez încă o dată, și trebuie să spunem cu toată claritatea — în spiritul înaltei răspunderi în fața poporului nostru, a tuturor popoarelor — că situația mondială continuă să fie gravă. Este necesar ca acum, la începutul noului an 1989, să afirmăm cu deplină claritate că se impune intensificarea luptei și acțiunilor hotărîte ale tuturor forțelor realiste, progresiste, antiimperialiste, ale tuturor popoarelor pentru a determina o schimbare fundamentală în viața politică internațională.

Să facem astfel încît în anul 1989 să se realizeze noi acorduri și înțelegeri în problemele dezarmării ; să acționăm cu toată hotărîrea pentru încheierea Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice.

Să acționăm, cu toată fermitatea, pentru oprirea oricăror experiențe nucleare și a modernizării armelor nucleare care mai rămîn, pentru încetarea oricăror acțiuni de militarizare a Cosmosului.

Să acționăm pentru folosirea Cosmosului numai și numai în scopuri pașnice !

Să acționăm pentru realizarea unor acorduri generale cu privire la eliminarea totală, în mai multe etape, a armelor nucleare, să facem totul pentru începerea, în anul 1989, a tratativelor privind reducerea substanțială a armelor convenționale, pentru realizarea unor acorduri privind eliminarea armelor chimice, pentru reducerea radicală a cheltuielilor militare.

România consideră că este necesar să se încheie, cu rezultate cît mai bune, în prima parte a anului, Conferința pentru colaborare, securitate și dezarmare de la Viena, prin adoptarea unor asemenea hotăriri care să deschidă calea unei largi

(Continuare în pag. 2)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la primirea șefilor misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră

Stimate tovarășe decan al corpului diplomatic,

Stimați tovarăși și domnilor ambasadori și reprezentanți diplomatici ai țărilor care au legături cu România,

Aș dori să exprim mulțumirile mele, ale conducerii noastre de stat pentru urările și felicitările pe care ni le-ați adresat. Vedem în aceasta o expresie a relațiilor de colaborare, de prietenie dintre țările noastre.

Ați trăit și trăiți — unii mai de mult, alții de mai puțin timp — cu noi, în România, și cunoașteți preocupările, activitatea poporului român pentru realizarea programelor de dezvoltare economico-socială. De altfel, nu de mult am făcut un bilanț general al rezultatelor obținute de poporul român și, după cum știți bine, am ajuns în unanimitate — toate organismele noastre democratice, partidul, de fapt întregul popor — la concluzia că am obținut rezultate de importanță deosebită pe calea construcției socialiste, care au ridicat România, într-o perioadă istorică scurtă, de la nivelul unei țări slab dezvoltate la cel de țară cu o puternică dezvoltare economico-socială, industrial-agrară, cu o industrie modernă și o agricultură avansată, cu un nivel de știință, de învățămînt, de cultură avansat. De fapt, aceasta a făcut ca România să lichideze de mult vechea înapoiere moștenită și să ajungă la un înalt nivel de civilizație materială și spirituală.

Am menționat — și cunoașteți bine, fiindcă o spunem de multe ori — că toate acestea nu le-am realizat ușor. Am avut de învins multe greutăți. Mai avem greutăți, mai avem lipsuri. Mai avem încă de străbătut un drum lung pentru a ajunge la realizarea deplină a năzuințelor poporului nostru.

Dar am obținut asemenea rezultate care demonstrează că, în condițiile țării noastre, cînd poporul este stăpîn pe destinele sale, cînd am lichidat dominația străină și acționăm pentru o dezvoltare economico-socială independentă, avem garanția deplină că vom realiza toate năzuințele poporului nostru. Așa cum avem convingerea că și alte popoare, toate popoarele au posibilitatea — și știu că acționează — pentru a-și asigura progresul economic și social, independența și bunăstarea.

Privind cu satisfacție la ceea ce am realizat în anul pe care-l încheiem în curînd, trebuie să spunem însă că sîntem profund preocupați și îngrijorați de problemele complexe și grave care continuă să existe în viața internațională. Noi am ajuns la concluzia că anul pe care-l încheiem, 1988, nu a răspuns pe deplin așteptărilor pe care toate popoarele și le-au pus la începutul lui.

Este adevărat, au continuat tratativele în multe domenii de activitate, inclusiv în problemele armelor nucleare. Se discută despre necesitatea începerii tratativelor privind reducerea armelor convenționale, dar, practic, trebuie să spunem deschis, în fața popoarelor noastre, că în acest an nu s-a realizat nimic concret.

Numai tratativele și discuțiile nu înseamnă pași pe calea dezarmării ! Dimpotrivă, au continuat experiențele nucleare, au continuat acțiunile pentru așa-zisul „război al stelelor", acțiunile de militarizare a Cosmosului. S-au produs, de fapt, în continuare, noi arme nucleare. Recent, N.A.T.O. a discutat și a adoptat chiar o hotărîre privind perfecționarea armelor nucleare cu rază scurtă și tactice. Aceasta înseamnă, practic, creșterea — după declarațiile acestui organism — de circa 4 ori a puterii de distrugere a armelor existente, ceea ce depășește cu mult puterea de distrugere a armelor înlăturate prin Acordul dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind rachetele cu rază medie sau mai scurtă de acțiune.

Dacă privim toate acestea cu sentimentul răspunderii pe care o avem în fața poporelor noastre, în fața întregii omeniri, a civilizației și a viitorului lumii, nu putem să nu spunem că se menține încă pericolul unui nou război mondial, care s-ar transforma, inevitabil, într-un război nuclear ce ar duce la distrugerea întregii omeniri.

Noi considerăm că este necesar să privim realitatea așa cum este. Să nu ne facem nici noi iluzii, dar mai cu seamă să nu creăm popoarelor iluzia că pot trăi fără teama unui război nuclear distrugător.

Este necesar într-adevăr să se facă totul pentru ca pașii mici — după părerea noastră — să continue cu noi pași, mai mari, în primul rînd să se încheie acordul dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor strategice — și am dori ca anul 1989 să ducă la realizarea acestui tratat.

Este necesar însă să se renunțe la concepția descurajării nucleare. E greu de vorbit de o nouă gîndire politică, atunci cînd vechea gîndire a descurajării nucleare continuă să fie afirmată destul de des și se acționează în acest sens.

Este necesar să facem totul ca anul viitor să înceapă tratativele pentru reducerea armelor convenționale, pornind de la propunerile țărilor din Tratatul de la Varșovia privind reducerea cu 25 la sută, în prima etapă, și de la propunerile formulate de N.A.T.O., privind reducerea cu 50 la sută. Eu personal sînt pentru reducerea cu 50 la sută, să mergem de la început la o reducere substanțială ! Aici nu se pune problema cine a propus întîi, mai mult sau mai puțin, ci ce trebuie să facem pentru a reduce radical armamentele, și mai cu seamă în Europa, unde se găsesc aproape în totalitate aceste armamente.

Este, într-adevăr, necesar să ne gîndim la armele chimice, la înlăturarea lor. De altfel, la începutul lunii ianuarie va avea loc la Paris o întîlnire pe această problemă. Este o problemă importantă, însă trebuie să o privim în contextul noilor realități, al schimbărilor ce s-au produs din 1925 pînă acum. Atunci, convenția care s-a adoptat a fost foarte bună, deși nu s-a aplicat ; unii nici n-au semnat această convenție. Dar, de atunci, s-au schimbat

---

(Urmare din pag. 1)

colaborări economice, tehnico-științifice și culturale între toate popoarele continentului nostru.

Hotărîrile și documentele ce vor fi adoptate să pornească de la realitățile epocii noastre, de la noile cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, în general.

Ne pronunțăm pentru o Europă a colaborării egale între toate națiunile, pentru o Europă a științei, culturii și progresului economic și social, a bunăstării și fericirii fiecărei națiuni, o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, a națiunilor libere și independente.

România se pronunță pentru realizarea, în anul viitor, a unor noi pași importanți pentru colaborarea în Balcani și realizarea unei zone fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine.

Să facem astfel ca, în anul 1989, să se realizeze acordurile și înțelegerile existente privind soluționarea unor conflicte pe cale pașnică și să se treacă la lichidarea tuturor conflictelor pe calea tratativelor, să înceapă conferința internațională pentru Orientul Mijlociu, să se asigure realizarea năzuințelor poporului palestinian de a trăi în statul său propriu, în strînsă colaborare și pace cu toți vecinii săi.

Ținînd seama de agravarea și în anul 1988 a situației țărilor în curs de dezvoltare, de creștere a datoriei lor externe, România se pronunță pentru o soluționare globală — în cadrul unei conferințe internaționale, sub egida Organizației Națiunilor Unite — a problemelor subdezvoltării, a realizării noii ordini economice mondiale.

Este necesar să facem totul pentru participarea activă la soluționarea problemelor internaționale a tuturor statelor, și în primul rînd a țărilor mici și mijlocii, a țărilor nealiniate, a țărilor în curs de dezvoltare.

Considerăm că este necesar să se acționeze cu toată hotărîrea pentru creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite, al altor organisme internaționale în soluționarea democratică a problemelor complexe și grave ale vieții internaționale.

România socialistă este hotărîtă să acționeze cu toate forțele sale pentru dezvoltarea largă a colaborării cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele și popoarele lumii, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, ale independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne și respectării dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării în mod liber, fără nici un amestec din afară.

Să facem astfel încît anul viitor să ducă la realizarea unor noi gîndiri și concepții politice, a unor noi acțiuni și unei politici noi în viața internațională.

Acum, la începutul noului an 1989, în numele poporului român, adresăm tuturor statelor și popoarelor lumii chemarea pentru întărirea colaborării în vederea realizării dezarmării și asigurării păcii, pentru încheierea secolului al XX-lea cu înlăturarea definitivă a multor probleme grave și complexe care preocupă omenirea, pentru a intra în mileniul al 3-lea cu o perspectivă mai bună, fără teama dezastrului nuclear, din care să fie lichidată împărțirea lumii în bogați și săraci și care să asigure o deplină egalitate și conlucrare între toate popoarele, în scopul progresului lor economico-social, al făuririi unei vieți demne, civilizate pentru toate națiunile.

multe ! A vorbi despre această convenție fără a lua în considerație noile arme care s-au produs și, mai cu seamă, existența armelor nucleare ar însemna să se acționeze unilateral.

Noi considerăm că este necesar să pornim, în abordarea problemelor armelor chimice, în strînsă legătură cu celelalte arme de distrugere în masă, și îndeosebi în strînsă legătură cu armele nucleare. Nu se poate să se conceapă că alte state vor accepta să renunțe la armele chimice fără un acord general de renunțare și lichidare, într-o perioadă corespunzătoare, a armelor nucleare și a altor arme de distrugere în masă.

Vreau să vă spun drept că, în ce privește România, recent am discutat această problemă și nu ne vom angaja în problema armelor chimice fără realizarea, concomitent, a unui acord general de lichidare a armelor nucleare. Nu dorim să rămînem la dispoziția celor care au arme nucleare ! Pînă la urmă, și arma chimică poate fi o armă de descurajare pentru cei care nu au arme nucleare și trebuie să înțelegem unitatea între lichidarea concomitentă a tuturor armelor de distrugere în masă — și chimice, și bacteriologice, și nucleare, și de orice fel. De altfel, cel mai mare pericol pentru întreaga omenire, pentru însăși existența vieții pe planeta noastră îl reprezintă armele nucleare. Este greu să-și închipuie cineva că multe popoare vor dori să rămînă dezarmate, să ajungă — așa cum se întîmplă acum cu Libia — să li se spună că, dacă nu vă supuneți voinței unei țări sau alteia, venim și vă bombardăm. Trebuie — și pun această problemă cu întreaga răspundere, în numele poporului român — să ne gîndim cu toții ca viitorul lumii să fie un viitor din care să fie eliminate armele de distrugere în masă — și chimice, și nucleare —, să fie reduse armele convenționale. Să se creeze condiții de siguranță și de deplină dezvoltare independentă a popoarelor, să se pună cu desăvîrșire capăt politicii de șantaj, de amenințări, de forță împotriva altor state !

Este greu să considerăm că s-a produs o schimbare radicală în lume. Noi am spus și vom spune deschis poporului nostru și tuturor celor cu care ne întîlnim că destinderea și dezarmarea nu sînt încă o realitate a vieții noastre. Trebuie să înțelegem că sîntem numai la începutul unui drum, al unui drum spre o nouă concepție politică. Dar drumul acesta trebuie realizat, iar aceasta presupune acțiunea unită a tuturor popoarelor. De bună voie, nimeni nu va renunța la vechea concepție a descurajării nucleare. Numai popoarele din întreaga lume, inclusiv popoarele din țările respective, pot și trebuie să impună o schimbare radicală a concepțiilor politice, a relațiilor între state.

Ceea ce am obținut pînă acum este rezultatul luptei generale a tuturor popoarelor, nu al bunăvoinței cîtorva guverne sau oameni. Fără lupta popoarelor nu vom putea să înlăturăm pericolul distrugerii întregii omeniri ! Vă rog să mă scuzați că vă spun clar — așa este, de altfel, obiceiul meu — cum privim și cum judecăm noi lucrurile ; pentru că pornim de la realitatea lumii de astăzi, de la evenimente întîmplate cu cîteva zile în urmă, care demonstrează că situația continuă să se mențină gravă.

Noi avem încredere că se pot realiza progrese — și dorim să facem tot ce putem în direcția aceasta —, însă într-o concepție unitară, care să asigure securitatea, independența și dezvoltarea liberă a fiecărei națiuni.

În domeniul economic, lucrurile au mers și mai rău. Situația majorității statelor lumii — am în vedere, în primul rînd, situația țărilor în curs de dezvoltare — s-a înrăutățit în acest an. Recent, Banca Mondială a comunicat date din care reiese că din țările în curs de dezvoltare au mers spre țările dezvoltate cu circa 15 miliarde de dolari mai mult decît suma care a mers din țările dezvoltate, bogate, spre țările în curs de dezvoltare. Într-un limbaj simplu, aceasta înseamnă că țările slab dezvoltate continuă să subvenționeze țările dezvoltate ! Săracii continuă să-i subvenționeze pe bogați ! — mă refer la relațiile dintre state. Aceasta este realitatea crudă, situația reală — și trebuie să privim lucrurile așa cum sînt ! Este greu să considerăm că țările în curs de dezvoltare — care au devenit mai sărace în acest an ! — sînt mulțumite și pot afirma că în lume s-a produs o schimbare în bine. Nu se poate spune că toți trebuie să trăim în condiții mai bune, fără să soluționăm problemele care există !

Noi considerăm că, într-adevăr, este necesar ca, în anul viitor, să se pună capăt acestei politici inechitabile — de inegalitate, de exploatare, sau cum vreți s-o numiți, a țărilor sărace de către țările dezvoltate.

Este nevoie de noi relații economice ! Este nevoie să se adopte măsuri pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare. Este nevoie de o schimbare radicală a sistemului financiar mondial, care este un instrument de jefuire, prin diferite forme, a țărilor în curs de dezvoltare !

Noi ne pronunțăm ferm ca, în anul viitor, să facem totul pentru a se ajunge la tratative, la găsirea în comun a soluțiilor, pentru că țările în curs de dezvoltare nu vor putea să suporte la infinit această stare de lucruri !

Dar în lume sînt și alte probleme. Șomajul, situația gravă a tineretului, drogurile, lipsa de locuințe și multe, multe altele — pe care le cunoașteți cu toții. Soluționarea problemelor și schimbarea dezvoltării în bine a vieții mondiale presupun soluționarea tuturor acestor probleme, indiferent în ce state apar sau ce orînduire socială au aceste state. Noi pornim de la faptul că răspunderea fiecărui guvern, a fiecărui stat — indiferent de orînduire — este de a acționa pentru soluționarea acestor probleme, de a face totul ca poporul fiecărui stat și, în general, popoarele lumii să beneficieze de cuceririle științei și culturii, să ducă o viață demnă și liberă. Dar cum putem vorbi de progrese atît timp cît tot organismele internaționale ne spun că, zilnic, un milion de copii mor de foame, că sînt sute de milioane de copii care n-au cu ce se hrăni, că sînt încă sute de milioane de analfabeți, și altele, și altele ?

Ținînd seama de discuțiile și dezbaterile care au loc în organismele mondiale, noi considerăm că se impune să avem o privire globală asupra realităților. Să le privim nu așa cum le-am dori, ci așa cum sînt ele și să acționăm împreună pentru a ajunge la concluzii comune cum să le soluționăm — începînd cu dezarmarea și subdezvoltarea, care sînt două probleme fundamentale strîns legate între ele.

Desigur, există și problemele ecologice și multe altele. Dar ele nu se vor putea soluționa decît în strînsă legătură cu dezarmarea, cu lichidarea subdezvoltării, cu o organizare mai bună a relațiilor dintre state, a activității din fiecare țară, astfel ca omul, poporul să fie pus pe primul plan, iar grija pentru bunăstarea și fericirea lui, pentru pacea lui să fie în atenția și în preocuparea tuturor oamenilor politici, a oamenilor de știință, a guvernelor și șefilor de state. În această concepție privim noi necesitatea acțiunii comune pentru o schimbare a situației mondiale grave și complexe, pentru a da oamenilor, la sfîrșitul acestui mileniu și începutul noului mileniu, o perspectivă nouă, reală, că vor putea să-și concentreze forțele pentru dezvoltarea economică și socială — fără frica de a fi bombardați de unii sau de alții, fără teama că nu au ce mînca —, într-o societate în care fiecare popor să se poată afirma liber, corespunzător voinței și capacității sale, într-o strînsă colaborare cu celelalte țări și popoare.

Ca și pînă acum, noi sîntem hotărîți să participăm activ la întreaga activitate pentru soluționarea acestor probleme, în colaborare cu toate celelalte state — și, desigur, în primul rînd cu țările mici și mijlocii, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate —, să acționăm cu întreaga răspundere în fața poporului nostru, dar și în fața omenirii, pentru o politică de pace, de colaborare internațională.

Trebuie, într-adevăr, să încheiem Conferința de la Viena, care s-a prelungit foarte mult ; dar ea trebuie să se încheie cu rezultate care să țină seama de realitățile lumii de astăzi. În ce o privește, România nu va pune semnătura pe un document care vrea să întoarcă omenirea, în unele domenii, la situația de acum 500 de ani, la timpurile inchiziției.

Drepturile omului nu înseamnă întoarcerea la bigotism, la înapoiere, la sclavagism, ci înseamnă a merge înainte, ținînd seama de cuceririle științei și culturii, de necesitatea de a asigura omului condiții egale de muncă, de viață, în demnitate, în libertate și de a avea acces nemijlocit la cuceririle științei și culturii actuale, care se dezvoltă continuu.

Știu că se discută mult la Conferința de la Viena această problemă. Dar am spus — și vreau să fie cunoscut de către toți

reprezentanții statelor prezenți aici — că noi dorim documente care să asigure o colaborare egală în Europa, să ducă la o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, a națiunilor libere și independente, care să respecte orînduirea socială, năzuințele, tradițiile și felul de muncă al fiecărei națiuni. În nici un fel nu dorim să deschidem calea pentru diferite secte religioase, agenturi, care sînt bine cunoscute și criticate chiar în țările ce propun să se deschidă o asemenea cale.

Am considerat necesar să fac aceste precizări acum, la încheierea anului, pentru că doresc ca prietenii noștri, reprezentanți ai tuturor statelor, să cunoască cum privește România și această problemă.

Sîntem pentru o colaborare largă în Balcani, fără arme chimice și nucleare, dar privite într-o strînsă unitate, așa cum am vorbit.

Dorim să dezvoltăm larg relațiile economice, politice, culturale, științifice cu toate statele. Am adoptat, nu de mult, hotărîrea de a intensifica, în anul viitor, cooperarea în producție cu alte state și, desigur, avem în vedere, în primul rînd, cu țările în curs de dezvoltare. Dorim să participăm activ la realizarea unor capacități de producție și dezvoltări economico-sociale în țările cu care vom coopera, încît să asigurăm progresul pe baza principiilor egalității și avantajului reciproc.

Considerăm că experiența de pînă acum reprezintă o bună bază pentru extinderea acestei colaborări și că ea constituie o necesitate, mai cu seamă în ce privește țările în curs de dezvoltare. Ne aflăm și noi în rîndul acestor țări și vom rămîne întotdeauna legați de ele. Ne vom considera în rîndul acestor țări, pentru că am fost și vom fi întotdeauna împreună cu cei care luptă pentru dezvoltare liberă, pentru a-și crea o economie proprie, independentă!

În acest fel privim noi anul care s-a încheiat și perspectivele anului viitor. Avem încrederea că multe din tratativele începute se vor putea încheia, nu însă așteptînd, ci acționînd fiecare după forța și capacitatea sa, dar mai cu seamă chemînd popoarele să fie mai unite și mai active în lupta pentru soluționarea acestor probleme. Și avem încredere în forța popoarelor, în ridicarea conștiinței lor, pentru că nu există popor care să nu dorească pacea, să nu-și dorească libertatea, să nu dorească să fie stăpîn pe destinele sale!

De aceea, privim cu încredere spre anul viitor și în perspectivă. Cu încredere, însă nu cu gîndul de a ne duce să ne odihnim, ci cu convingerea că trebuie să fim și mai activi, să întărim solidaritatea tuturor celor care doresc pacea, care doresc existența vieții pe planeta noastră!

Cu aceasta, aș dori, încă o dată, să vă mulțumesc pentru urările adresate poporului român și, la rîndul meu, să adresez popoarelor și statelor pe care dumneavoastră le reprezentați cele mai bune urări de succese în dezvoltarea economico-socială, a industriei, a agriculturii, a științei, a culturii, învățămîntului, a tuturor sectoarelor care contribuie la ridicarea gradului de civilizație a unui popor la nivelul uriașelor cuceriri obținute astăzi de omenire în toate domeniile!

Doresc popoarelor dumneavoastră să realizeze tot ceea ce-și propun, în interesul bunăstării, fericirii și independenței lor!

Urez o bună colaborare între România și țările și popoarele dumneavoastră!

Vă rog să transmiteți șefilor de state, guvernelor și popoarelor dumneavoastră cele mai bune urări de Anul Nou!

Vă doresc dumneavoastră, tuturor, succese în întreaga activitate de dezvoltare a relațiilor între țările noastre, un an bun, cu rezultate cît mai bune în toate domeniile!

Multă sănătate și fericire! La mulți ani!

(Aplauze puternice, prelungite).

Vibrantă chemare la afirmarea noii gîndiri și concepții politice în favoarea păcii, colaborării și progresului în lume

Mesajul adresat întregului nostru popor de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, cu prilejul Anului Nou, dobîndește, prin bogăția de idei și teze conținute, multiple și importante semnificații: de amplu și veridic tablou al realizărilor obținute, anul trecut, de națiunea română în dezvoltarea economică și socială, în ridicarea gradului general de civilizație al patriei; de puternic îndemn la intensificarea eforturilor pentru ca în 1989 — anul cînd se împlinesc 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și va avea loc cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român — să fie înfăptuite, în mod exemplar, obiectivele strategice privind dezvoltarea multilaterală a țării; de profundă și realistă analiză a situației politice mondiale; de vibrantă chemare a României socialiste la afirmarea idealurilor de pace, colaborare și progres în lume.

Sub conducerea gloriosului nostru partid comunist, poporul român a obținut, anul trecut, noi și însemnate realizări în dezvoltarea economico-socială, în creșterea producției industriale, agricole, a venitului național; s-au înregistrat succese importante în dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii; s-a realizat un volum mare de investiții în industrie, agricultură, în alte sectoare ale economiei naționale, precum și în domeniile construcțiilor de locuințe, social-culturale etc; s-a desfășurat o largă acțiune de perfecționare și organizare a activității economice și sociale, a conducerii și planificării tuturor sectoarelor de activitate, a organismelor democrației muncitorești-revoluționare.

Expresie a participării plenare a întregului popor la măreața operă de edificare socialistă a patriei, succesele obținute, anul trecut, constituie dovada elocventă a justeței politicii partidului și statului nostru în procesul dezvoltării economico-sociale, deschid largi perspective pentru înfăptuirea obiectivelor celui de-al 8-lea cincinal, pentru trecerea țării noastre la un nou stadiu de dezvoltare.

Referindu-se, recent, la consecvența și principialitatea acestei politici, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că Partidul Comunist Român, îndeosebi după Congresul al IX-lea, din 1965, a pornit de la faptul că socialismul — ca, de altfel, orice dezvoltare socială a unei țări — se realizează în mod diferit de la o țară la alta, de la o epocă la alta, că nu există un „model", un „șablon", că legile generale de dezvoltare economico-socială, principiile socialismului științific trebuie aplicate diferențiat de către fiecare popor, de fiecare țară, că problemele conducerii societății, ale planificării, ale întregii activități trebuie să fie întotdeauna elaborate în strînsă legătură cu stadiul forțelor de producție, al științei, culturii — și aplicate în mod corespunzător în fiecare etapă a dezvoltării societății.

Reluînd această idee în cadrul Consfătuirii organizate la Comitetul Central al Partidului Comunist Român cu cadrele de conducere din ministere, centrale industriale și mari întreprinderi, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arăta: **„Nu avem de discutat despre justețea sau nejustețea liniei generale, dacă trebuie să aducem sau nu îmbunătățiri socialismului. Socialismul este minunat, principiile sale sînt minunate pentru că asigură egalitatea între oameni, asigură lichidarea exploatării, a asupririi. Nu trebuie să revenim la formele de exploatare și asuprire! Nu aceasta este problema îmbunătățirii construcției socialismului, ci aplicarea fermă a științei, a tehnologiilor noi, a menținerii și dezvoltării spiritului revoluționar în toată activitatea! Aceasta este problema centrală a socialismului, pe care trebuie să ne-o propunem — și trebuie s-o realizăm — în cele mai bune condiții!"**

Edificarea socialismului **cu poporul și pentru popor** și crearea, astfel, a unui sistem propriu de democrație permit participarea muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, a tuturor categoriilor sociale la elaborarea și realizarea întregii politici de dezvoltare economico-socială a țării.

În Mesaj, ca și în cuvîntarea rostită cu prilejul primirii șefilor misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră, conducătorul partidului și statului nostru a făcut, de asemenea, o profundă analiză a principalelor fenomene și procese ce se desfășoară pe arena mondială, a tendințelor evoluțiilor viitoare, degajînd concluzii de mare valoare teoretică și practică, reafirmînd, totodată, pozițiile și direcțiile fundamentale de acțiune ale politicii externe românești, căile și modalitățile concepute de țara noastră pentru soluționarea principalelor probleme ce confruntă omenirea, în interesul popoarelor, al cauzei păcii, colaborării și progresului în lume.

Deși în anul care a trecut au avut loc însemnate evenimente în viața politică, economică și socială, au intervenit importante schimbări în raportul general de forțe pe plan mondial, situația internațională — apreciază președintele României — continuă să rămînă complexă, contradictorie și gravă. Aprecierea se bazează pe realitățile existente, pe desfășurările intervenite, pe pozițiile adoptate într-un moment sau altul al evoluțiilor mondiale. În lume se mențin uriașe stocuri de arme, în primul rînd de arme nucleare; în anul care a trecut, arsenalelor existente li s-au adăugat alte 1200 de focoase. Promovînd, în continuare, anacronica teorie a „descurajării nucleare",